

Аграрна реформа: књига III, 1933.

Садржај

Закон о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима од 19. јуна 1931. године са изменама и допунама од 5. децембра 1931. године и 24. јуна 1933. године

Сврха закона

Глава I

Објекти аграрне реформе

Опште одредбе

Експропријација

Максимум

Ужи максимум

Шири максимум

Супермаксимум

Глава II

Субјекти аграрне реформе

Глава III

Одштета за експроприсано земљиште

Установљење одштете

Начин исплате

Глава IV

Поступак

Утврђивање објеката

Утврђивање субјекта

Утврђење одштете

Проведба експропријације

Глава V

Завршне одредбе

Закон о изменама и допунама Закона о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима од 19. јуна 1931. године са изменама и допунама тога закона од 5. децембра 1931. године

Уредба о финансијској ликвидацији аграрне реформе на великим поседима

Опште одредбе

Емисија обвезница

Служба по обвезницама

Исплата одштете

Наплата ануитета

Правилник за извршење Закона о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима

Поседи који потпадају под одредбе Закона

Објекти аграрне реформе

Аграрни субјекти

Висина и начин исплате накнаде за експроприсана земљишта

Поступак и начин provedбе експропријације

Утврђење објеката

Комисије за ликвидацију аграрне реформе

Утврђивање аграрних субјеката

Проведба експропријације

Експропријација шумског земљишта

Експропријација мочвара и неплодних ритова

Оштета за оранје и семе, инвентар и зграде

Патронати

Правилник о грађевним зонама у градовима

Правилник о техничким радовима

Списак цена земљишта

Правилник о начину уплате и руковању са уплаћеним
износима закупнине

Правилник о вршењу права првокупа

332.021.8
(497.1)

*Tomislav
K. K. K.*

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE
KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

AGRARNA REFORMA

KNJIGA III

ZAKON O LIKVIDACIJI AGRARNE REFORME
NA VELIKIM POSEDIMA

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE
KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

AGRARNA REFORMA

KNJIGA III

ZAKON O LIKVIDACIJI AGRARNE REFORME NA
VELIKIM POSEDIMA OD 19 JUNA 1931 GODINE
SA IZMENAMA I DOPUNAMA OD 5 DECEMBRA
1931 GODINE i 24 JUNA 1933 GODINE

DODATAK:

- 1) ZAKON OD 24 JUNA 1933 GOD. O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O LIKVIDACIJI AGRARNE REFORME NA VELIKIM POSEDIMA OD 19 JUNA 1931 GOD. SA IZMENAMA I DOPUNAMA TOGA ZAKONA OD 5 DECEMBRA 1931 GODINE.
- 2) UREDBA O FINANSIJSKOJ LIKVIDACIJI AGRARNE REFORME NA VELIKIM POSEDIMA.
- 3) PRAVILNICI:
 - a) ZA IZVRŠENJE ZAKONA O LIKVIDACIJI AGRARNE REFORME NA VELIKIM POSEDIMA.
 - b) O GRAĐEVNIM ZONAMA U GRADOVIMA.
 - v) O TEHNIČKIM RADOVIMA.
 - g) O NAČINU UPLATE I RUKOVANJU SA UPLAĆENIM IZNOSIMA ZAKUPNINE.
 - d) O IZVRŠENJU PRAVA PRVOKUPA.

1933.

br. 37148

ZAKON

O LIKVIDACIJI AGRARNE REFORME NA VELIKIM POSEDIMA OD 19 JUNA 1931 GOD. SA IZMENAMA I DOPUNAMA OD 5 DECEMBRA 1931 GOD. I 24 JUNA 1933 GODINE*)

Svrha Zakona.

§ 1.

Ovim se zakonom konačno likvidira agrarna reforma na velikim posedima u područjima, koja su označena u § 2 ovog zakona.

GLAVA I

Objekti agrarne reforme.

A) Opšte odredbe.

§ 2.

Veliki su posedi po ovom Zakonu oni posedi koji premašuju:

*) Zakon od 19 juna 1931 god. obnarodovan je u br. 142—XLVII od 26 juna 1931 god.; izmene i dopune ovoga Zakona od 5 decembra 1931 god. obnarodovane su u br. 285—XCIII od 5-XII-1931 god. a izmene i dopune od 24 juna 1933 obnarodovane su u br. 141—XL od 26 juna 1933 god. u „Službenim novinama”.

Ovaj celokupni tekst Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima sa svima izmenama i dopunama izdaje se po ovlašćenju datom u § 79 Zakona o izmenama i dopunama od 24 juna 1933 godine.

a) u srezovima: *Primorske banovine* osim srezova: Duvanjskog, Livanjskog, Prozorskog, Bugojnskog i Travničkog, zatim u *Zetskoj banovini* u srezovima: Bokokotorskom, Bilećskom, Gatačkom, Dubrovačkom, Korčulanskom, Ljubinjskom, Nevesinjskom, Stolačkom i Trebinjskom, dakle u bivšoj Dalmaciji i Hercegovini, 87 kat. jut. obradivog zemljišta ili 174 kat. jut. zemljišta u opšte;

b) u celoj *Dravskoj banovini*, zatim od Savske banovine u srezovima: Klanjačkom, Krapinskom, Pregradskom, Varaždinskom, Zlatarskom, Ivanječkom, Ludbreškom, Novomaroškom, Preloškom, Čakovečkom, Brinjskom, Vojničkom, Vrbovskom, Gospićskom, Gračačkom, Delničkom, Donjolapačkom, Kastavskom, Koreničkom, Krčkom, Rabskom, Novljanskom, Ogulinskom, Otočaćkom, Perušićskom, Senjskom, Slunjskom, Sušačkom, Udbinskom, Crikveničkom, Černomeljskom i u gradovima: Varaždin, Bakar, Senj i Sušak: 130 k. j. obradivog zemljišta ili 347 k. j. zemljišta u opšte;

c) u *Savskoj banovini* u srezovima: Zagrebačkom, Donjostubičkom, Samoborskom, Dugoselskom, Sv. Ivan Zelinskom i u području grada Zagreba te u *Zetskoj banovini* u srezovima: Kolašinskom, Beranskom, Bjelopoljskom, Mileševskom, Plevačkom, Istočkom, Pećskom, Andrijevačkom, Štavičkom te od *Vardarske Banovine* u srezu Đakovičkom: 174 k. j. obradivog zemljišta ili 521 k. j. zemljišta u opšte;

d) u *Savskoj banovini* u srezovima: Velikogoričkom, Vrginmostskom, Garešničkom, Glinskom, Jastrebarskom, Karlovačkom, Kostajničkom, Kutinskom, Petrinjskom, Pisarovinskom, Sisačkom, Čazmanskom, Bjelovarskom, Đurđevačkom, Koprivničkom, Križevačkom i Grubišnopoljskom te gradovima: Karlovac, Petrinja, Sisak, Bjelovar, Koprivnica, Križevci, nadalje u *Vrbaskoj banovini* u srezovima: Dubičkom, Kotorvaroškom, Prnjavorskom, Tešanjskom, Dvorskom, Krupskom, Petrovačkom, Sanskom, Cazinskom, Glamočkom, Jajačkom, Ključkom, i Mrkonjićskom, zatim u *Drinskoj banovini* u srezovima: Visočkom, Žepačkom, Zeničkom, Rogatičkom, Sarajevskom, Fojničkom, Čajničkom, Vlaseničkom, Zvorničkom, Kladanjskom, Tuzlanskom, Višegradskom i Srebrničkom, te u *Primorskoj banovini* u srezovima: Duvanjskom, Livanjskom, Prozorskom, Travničkom, Bugojnskom, a u *Zetskoj banovini* u srezu Fočanskom: 261 k. j. obradivog zemljišta ili 695 k. j. zemljišta u opšte;

e) u *Savskoj banovini* u srezovima: Brodskom, Daruvarskom, Novogradiškom, Novskom, Pakračkom, Požeškom i gradovima: Brod na Savi, Nova Gradiška i Slavenska Požega, u *Vrbaskoj banovini* u srezovima: Bosanskonovljanskom, Prijedorskom, Banjalučkom, Bosanskogradiškom, Gračaničkom te u *Drinskoj banovini* u srezovima: Brčkom i Bjelinskom: 347 k. j. obradivog zemljišta ili 782 k. j. zemljišta u opšte;

f) u *Savskoj banovini* u srezovima: Valpovskom, Virovitičkom, Donjomiholjačkom, Đakovačkom, Našičkom, Osiječkom, Slatinskom te gradovima: Virovitica i Osijek, nadalje u *Drinskoj banovini* u srezovima: Županjskom, Vinkovačkom, Vukovarskom, Mitrovačkom i Šidskom te gradovima: Vinkovci, Vukovar i Sremska Mitrovica, zatim u *Dunavskoj banovini* u srezovima: Žabaljskom, Zemunskom, Iločkom, Iriškom, Novosadskom, Palanačkom, Rumskom, Starobečejskom, Staropazovskom, Titelskom, Apatinskom, Batinskom, Dardanskom, Kulskom, Odžačkom, Somborskom, Topolskom, Velikobečkerečkom, Velikokikindskom, Kovačičkom, Novobečejskom, Novokanjiškom, Senćanskom, Tomić Jaša, Alibunarskom, Belocrkvanskom, Vršačkom, Kovinskom i Pančevačkom te gradovima: Novi Sad, Sremski Karlovci, Subotica, Sombor, Veliki Bečkerek, Velika Kikinda, Stara Kanjiža, Vršac i Bela Crkva, zatim u području gradova: Pančeva i Zemuna, te u *Zetskoj banovini* u srezovima: Pribojskom, Sjeničkom, Deževskom, Novovaroškom, Mitrovačkom nadalje u *Moravskoj banovini* u srezovima: Vučitrnskom, Dreničkom, Labskom i Caribrodskom te u preostalim srezovima *Vardarske banovine* osim srezova: Vlasotinačkog, Jablaničkog, Leskovačkog, Masuričkog, Poljaničkog i Pčinjskog: 521 k. j. obradivog zemljišta ili 869 k. j. zemljišta u opšte.

§ 3.

Ovaj zakon proteže se i na one velike posede na celom području, navedenom u § 2 ovoga Zakona, koji premašuju propisani maksimum, kao i one posede koji premašuju površinu od 100 kat. jut. obradivog zemljišta, a koje vlasnici nisu obrađivali sami ni u režiji, već su ih izdavali u zakup ili iz dela. Ovi će se posedi eksproprisati samo ukoliko su na dan stupanja na snagu ovog Zakona upotrebljeni za svrhe agrarne reforme po zakonu od 4 juna 1922 god. o izdavanju u zakup onih poseda, koji ne dosižu maksimuma, određenog u čl. 2 Zakona o zabrani otuđivanja i opterećivanja zemljišta velikih poseda.

§ 4.

(¹) Ne potpadaju pod odredbu § 2 ovog Zakona državna zemljišta, koja se obrađuju u vlastitoj režiji ili su uzorna dobra ili imaju naročitu poljoprivrednu svrhu.

(²) Samoupravna zemljišta koja se izdaju u zakup eksproprisaće se bez obzira na veličinu.

(³) Kod imovnih opština važi to samo u toliko u koliko je to do dana stupanja na snagu ovog Zakona odvojeno za svrhe agrarne reforme.

§ 5.

Obradivim zemljištem po ovom Zakonu smatraju se oranice, livade, vinogradi, vrtovi, bostaništa, hmeljnici, pirinčana polja i oni

pašnjaci, koji su sposobni za drugu poljoprivrednu kulturu.

§ 6.

(¹) Zemljišta, koja se nalaze na više područja, a svojina su jednog pravnog ili fizičkog lica ili istih suvlasnika, smatraju se jednim posedom.

(²) Kao jedan posed smatra se takode posed samovlasnika sa njegovim suvlasničkim delovima na drugim posedima.

(³) Delovi jednog vlasnika u više različitih suvlasničkih poseda smatraju se takode jednim posedom.

(⁴) Za posede koji leže u više područja sa raznim maksimumima, daće se maksimum u području, gde vlasnik zatraži, i u onoj visini, kako ga za to područje određuje ovaj Zakon. Ako toliko zemljišta nema u tom području, to će mu se ostatak dati na njegovom posedu u drugom području, ali samo srazmeran deo prema maksimumu toga drugog područja.

§ 7.

Supruzi se smatraju jednom osobom, u koliko na dan 27 februara 1919 god. nisu bili zakonito razvedeni, pa se i njihovi posedi, mada su u zemljišnim knjigama upisani zasebno, smatraju kao jedan posed.

§ 8.

(¹) Za ustanovljenje velikog poseda po ovom Zakonu odlučno je pravo vlasnosti,

kako je bilo upisano u zemljišnim knjigama na dan 27 februara 1919 godine.

(²) Promene prava vlasnosti koje nisu u zemljišnim knjigama provedene pre 27 februara 1919 god. vrede samo onda, ako su do toga vremena predbeležene u zemljišnim knjigama.

(³) Ostale promene posle toga dana ne priznaju se, ako nisu već odobrene rešenjem Ministra za agrarnu reformu odnosno Ministra poljoprivrede.

(⁴) Od propisa stava 1 ovog paragrafa izuzimaju se zemljišno-knjižne promene, koje su nastale na osnovu uredbe o beglučkim zemljama od 12 maja 1921 god. te Zakona o beglučkim zemljama u Bosni i Hercegovini od 3 decembra 1928 god. i Zakona o bivšim kmetskim selištima i stečenim beglucima od 17 maja 1928 god. te Zakona o likvidaciji agrarnih odnosa na području ranije pokrajine Dalmacije od 19 oktobra 1930 god. i odnosnih Zakona u području Južnih krajeva.

(⁵) Zemljišta, koja su zemljoradnici kupili od velikog posednika ili su stekli doselošću (uzukapijom) ili zamenili sa svojim zemljištem pre 27 februara 1919 godine te ova trajno nesmetano poseduju i na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, a promene vlasnosti nisu provedene u zemljišnim knjigama, nisu objekt agrarne reforme. Promene prava vlasnosti u zemljišnim knjigama urediće same stranke po odnosnim zakonskim propisima.

(⁶) Zemljište, koje je veliki posednik dobio u zamenu od zemljoradnika, sastavni je deo velikog poseda. Ako takvo zemljište ne bude ostavljeno velikom posedniku kao maksimum, eksproprijaće se i u zemljišnim knjigama besteretno otpisati sa imena zemljišno-knjižnog vlasnika i upisati na ime i u vlasnost agrarnih subjekata. Otšteta za ovako eksproprijsano zemljište položiće se u smislu § 45 ovoga Zakona kod nadležnog suda.

§ 9.

Kod fideikomisa, koji nemaju obeležja § 2 i 3 ovog Zakona, brisaće se zabrana otuđivanja i opterećivanja.

B) Eksproprijacija.

§ 10.

Po ovom se Zakonu eksproprišu za svrhe agrarne reforme sva zemljišta velikih poseda iz § 2, 3 i 4 ovoga Zakona bez obzira na kulturu, u koliko ne sačinjavaju:

- 1) uži i širi maksimum prema § 13 i 14 ovog Zakona;
- 2) supermaksimum prema § 15, 16 i 17 ovog Zakona;
- 3) šume osim onih iz § 24 ovoga Zakona;
- 4) šumske enklave privatnih velikih šumskih kompleksa, u koliko do dana stupanja na snagu ovog Zakona nisu razdeljene agrarnim interesentima i u koliko se po § 24 ovog Zakona ne eksproprišu okolne šume;

5) zemljišta, koja služe isključivo rudarskoj industriji i zemljišta, na kojima su industrijske instalacije;

6) zemljišta građevinskih zona u gradovima, kojima je taj naziv službeno priznat do dana kad ovaj Zakon stupi na snagu, u koliko nisu po dosadanim zakonima upotrebljena za svrhe agrarne reforme kao i sve gradske šume. Građevinske zone za pojedine gradove utvrdiće Ministar poljoprivrede u sporazumu sa Ministrom građevina Pravilnikom;

7) ribnjaci;

8) veće površine močvara i neplodnih ritova, koji se mogu privesti kulturi pod uslovom, da se vlasnik obveže da će ih u roku od 15 godina od dana stupanja na snagu ovoga Zakona privesti kulturi. Ova obveza regulisaće se Pravilnikom.

§ 11.

(¹) U pogledu eksproprijacije nekretina italijanskih državljana u ranijoj pokrajini Dalmaciji, eksproprijacija će se izvršiti samo u slučaju, da sam veliki posednik dade svoj pristanak, da se eksproprijacija izvrši i otšteta plati po odredbama ovog Zakona, i dade izjavu, da je zadovoljan sa u ovom Zakonu predviđenom otštetom i uslovima plaćanja.

(²) Ako pak veliki posednik italijanski državljanin ne pristaje, da se eksproprijacija izvrši po odredbama ovog Zakona, eks-

proprijacija se neće izvršiti s obzirom na čl. 56 i 57 Santa Margaritske Konvencije za opšte sporazume rađene u Rimu 23 oktobra 1922 god. i na Privremeni Sporazum po eksproprijacijama rađenog u Neptunu 20 jula 1925 god., dok se ne načini sporazum predviđen gornjim privremenim sporazumom.

(³) U pogledu eksproprijacije velikih poseda mađarskih državljana, za koje važe odredbe Zakona o uvodu o sporazumima odnosno obaveza, koje potiču iz Trijanonskog ugovora itd. između mađarske i pobedilačkih sila od 27 maja 1930 god., postupiće se na taj način, što će se saobrazno gore navedenom Zakonu eksproprijisati odmah u svrhu agrarne reforme celokupni posed i preneti u zemljišnim knjigama na državu. Zatim će se odmah sopstvenicima povratiti i na njih preneti u zemljišnim knjigama stavljajući im ga slobodno na raspolaganje onaj maksimum, koji je predviđen odredbama ovog Zakona.

(⁴) Pošto otštetu za eksproprijaciju ovih poseda plaća država odsekom fondu A. to će agrarni interesenti, kojima budu oduzeta zemljišta ustupljena, plaćati državi sume, koje bi i inače po ovom Zakonu imali plaćati na ime otkupa.

§ 12.

(¹) Kao obradivo zemljište eksproprijisaće se i ono šumsko zemljište na relativnom šumskom tlu, koje je do dana stupanja na

snagu ovoga Zakona odvojeno u svrhe agrarne reforme.

(²) Prema potrebi, a u sporazumu sa Ministrom šuma i rudnika, eksproprijisaće se i ono zemljište na relativnom šumskom tlu, koje se na dan stupanja na snagu ovoga Zakona nalazi preko 5 godina pod poljoprivrednom kulturom.

(³) Zemljišta i zgrade, u koliko se po § 14 ovoga Zakona ne ostave velikom posedniku u širi maksimum, i koje se mogu upotrebiti za javne, državne i opštinske svrhe, a nalaze se u sklopu eksproprijisanog zemljišta, mogu se eksproprijisati u korist subjekata iz § 25 ovoga Zakona.

(⁴) Gospodarske zgrade eksproprijisaće se u koliko budu odgovarale gospodarskim potrebama agrarnih subjekata i u koliko nisu potrebne vlasniku za vođenje gospodarstva na delu poseda koji mu je ostavljen.

§ 12a*)

Političkim opštinama pripada maksimum od 100 katastarskih jutara oranice, u koliko te površine nisu već odvojene.

Opštinski pašnjaci, u koliko se u katastru vode kao takvi, ne mogu se više uzimati u svrhe agrarne reforme, izuzev onih ritova, koji se sada melioriraju.

*) § 3 a Zakona o izmenama i dopunama Zakona o likvidaciji agrarne reforme na vel. posedima od 24 juna 1933 god.

C) Maksimum.

a) Uži maksimum.

§ 13.

(¹) Velikom posedniku iz § 2 ovog Zakona pripada u ime užeg maksimuma površina obradivog zemljišta označena u § 2 i 5 ovog Zakona.

(²) Prvu polovinu užeg maksimuma veliki posednik ima pravo, da sam izabere, ali istu ne može da bira od onog zemljišta, koje je na dan stupanja na snagu ovog Zakona bilo podeljeno agrarnim subjektima. Pri odlučivanju o drugoj polovini užeg maksimuma ima se uzeti u obzir arondacija seoskog atara, udaljenost stanova agrarnih subjekata i arondacija preostalog velikog poseda.

(³) U drugu polovinu užeg maksimuma imaju se velikom posedniku pre svega odrediti vinogradi i voćnjaci.

(⁴) Pod vinogradom podrazumevaju se i obradivi vincilirski deputati, koji se sa vinogradom smatraju jednom gospodarskom celinom. Za veličinu tih deputata merodavno je stanje od 27 februara 1919 godine.

(⁵) Ako je veliki posednik iza 27 februara 1919 god. pretvorio oranice i livade u vinograde i voćnjake, koji sa ostalim vinogradima i voćnjacima premašuju drugu polovinu maksimuma, onda se ovaj višak prema izboru velikog posednika može ostaviti u prvoj polovini maksimuma ili ekspropisati za agrarne svrhe.

(⁶) Velikim posednicima sa razvijenom industrijom, koji izdaju delove svojih obradivih zemljišta svojim industrijskim nameštenicima kao deputat, odrediće se ti deputati pre svega u drugu polovinu maksimuma.

(⁷) U drugu polovinu užeg maksimuma dolaze takode prvenstveno obradiva zemljišta sa podzemnom drenažom i obradiva zemljišta na području vodnih zadruga, zatim obradivi deputati šumskog osoblja za šume, koje se velikom posedniku ostavljaju unutar šireg maksimuma prema § 14 ovog Zakona.

(⁸) I one obradive površine, koje je veliki posednik iza 27 februara 1919 godine otudio bez dozvole Ministra za agrarnu reformu odnosno Ministra poljoprivrede ili sa dozvolom na račun maksimuma, računaće se istom u užu maksimum.

b) Širi maksimum.

§ 14.

(¹) Povrh užeg maksimuma ostavljaju se velikom posedniku dvorac, dvorište, perivoj, neobrađivo zemljište u arondaciji užeg maksimuma, gradilišta u gradovima, potrebne površine neobrađivih pašnjaka i šume, što sve zajedno sa zemljištem užeg maksimuma ne sme da premaši površinu zemljišta u opšte navedenu u § 2 ovog Zakona.

(²) U svakom slučaju računaće se u širi maksimum i one neobrađive površine, koje je veliki posednik iza 27 februara 1919 god.

bilo dozvolom bilo bez dozvole Ministra za agrarnu reformu odnosno Ministra poljoprivrede otudio i u zemljišnim knjigama preneo na druga lica osim prodaja po čl. 38 Finans. zakona od 31 jula 1925 god.

(³) U koliko širi maksimum nije iscrpljen sa nekretninama iz stava prvog i drugog ovog paragrafa, ostaviće se u okviru šireg maksimuma i nekretnine označene u § 10 tač. 5 i 8 ovog Zakona.

(⁴) Ostaviće se u okviru šireg maksimuma takode vinogradi i obradivi vincilirski deputati, koji su postojali na dan 27 februara 1919 god., a isto tako i obradivi deputati za industrijske nameštenike i radnike, koji su postojali na dan 27 februara 1919 god. u koliko navedena zemljišta premašuju uži maksimum po § 13 ovog Zakona a na dan stupanja na snagu ovog Zakona nisu podeljena agrarnim subjektima.

(⁵) U širi će se maksimum takode ostaviti obradiva zemljišta sa podzemnom drenažom, u koliko na dan stupanja na snagu ovog Zakona nisu upotrebljena za svrhe agrarne reforme, i u koliko u smislu § 13 ovog Zakona premašuju drugu polovinu užeg maksimuma.

c) Supermaksimum.

§ 15.

Vlasniku se ostavljaju kao supermaksimum vinogradi i obradivi vincilirski deputati, koji su postojali na dan 27 februara

1919 god., a isto tako i obradivi deputati za industrijske nameštenike i radnike, koji su postojali na dan 27 februara 1919 god. u koliko navedena zemljišta premašuju uži i širi maksimum, a na dan stupanja na snagu ovog Zakona nisu podeljena agrarnim subjektima.

§ 16.

(¹) Samo za ona ugledna gajilišta stoke, za ergele, za semenarske stanice i za naročito organizovana uzorna gospodarstva, za koje se stručno utvrdi, da je u narodnom gospodarskom interesu potrebno da se održe, može se ostaviti velikom posedu i preko maksimuma potrebna površina zemlje kao supermaksimum. Vlasnik ovakvog poseda dužan je Ministarstvu poljoprivrede staviti na raspolaganje svoje produkte putem prvokupa.

(²) Ako veliki posednik u toku od 10 godina od dana stupanja na snagu ovoga Zakona ne bi u potpunosti meri održavao ustanove i obaveze iz stava 1, radi kojih mu je supermaksimum ostavljen, upotrebiće se zemljište supermaksimuma za svrhe agrarne reforme po ovom Zakonu.

(³) Sa površina koje su ostavljene velikom posedniku kao supermaksimum brisaće se zabeležba zabrane otuđivanja i opterećivanja po isteku roka od 10 godina.

(⁴) Kod supermaksimuma ispod 300 katastralnih jutara, može se zabeležba zabrane otuđivanja i opterećivanja brisati, ako veliki posednik za površinu supermaksimuma ustupi za svrhe agrarne reforme površinu šumskog ili drugog za agrarne svrhe sposobnog zemljišta odgovarajuće vrednosti.

(⁵) Velikim posednicima ostaviće se kao supermaksimum po ovom paragrafu prvenstveno sva obradiva zemljišta sa podzemnom drenažom koja preostanu preko užeg i šireg maksimuma, zatim ostala obradiva zemljišta na području vodnih zadruga u koliko odgovaraju svrsi supermaksimuma, ali se sa ovakvog zemljišta ima brisati stavljena zabeležba zabrane otuđivanja i opterećivanja.

§ 17.

(¹) Velikim posedima državnim, samoupravnim, crkvenim i drugih javnih institucija mogu se ostaviti kao supermaksimum površine, potrebne za njihove prosvetne, humanitarne, verske i opšte korisne svrhe, ako ima slobodnog ili se može osloboditi zemljište po ovom Zakonu. Za ove supermaksimume ne vrede ograničenja iz § 16 ovog Zakona.

(²) Crkveno zemljište koje do sada nije podeljeno može se eksproprijisati na predlog Ministra poljoprivrede, a po odobrenju Ministarskog saveta.

GLAVA II

Subjekti agrarne reforme.

§ 18.

Agrarni subjekti jesu mesni interesenti, seoske zanatlije, dobrovoljci, optanti i drugi kolonisti, država, samoupravna tela, skupine zemljoradnika i pravna lica sa opšte korisnim svrhama, te apsolvanti viših i nižih gospodarskih škola.

§ 19.

(¹) Sva zemljišta velikih poseda koja su po propisima dosadanih zakona dodeljena agrarnim subjektima iz § 18 ovoga Zakona, eksproprijisaće se u njihovu korist. Ako koji od tih subjekata ne primi dodeljenu zemlju, ona će se dodeliti i eksproprijisati prvenstveno u korist jednog od najbližih agrarnih subjekata iz § 18 ovoga Zakona. Ako ni ti subjekti zemlju ne prime, može se ona dati za povećanje kompetencije i zaokrugljavanje poseda i preko 10 jutara.

Novi putevi, trgovi i ulice u novim naseljima eksproprijisaće se kao javno dobro u korist nadležne upravne opštine, koja ih je dužna preuzeti.

(²) Ostale površine zemlje, koje po ovom Zakonu ostanu raspoložive za svrhe agrarne reforme podeliće se i eksproprijisati po ovim načelima:

a) prvenstveno će se ekspropnisati zemljišta velikih poseda u korist zemljoradnika najbližih okolnih sela. Od drugih sela mogu doći u obzir samo ona, koja od velikog poseda ne leže tako daleko, da bi radi udaljenosti bilo nemoguće racionalno obrađivanje zemlje, i samo onda, ako posle podmirenja potrebe najbližih sela, preostane još zemlje za raspodelu;

b) zemljište će se ekspropnisati u korist onih zemljoradničkih porodica, koje u opšte nemaju zemlje ili imaju ispod 10 kat. jut. obradive zemlje. Ni jedna porodica ne može da dobije više od one površine, sa kojom bi zajedno sa vlastitom zemljom imala više od 10 kat. jut. obradive zemlje izuzev slučajeva, kada porodica ima više od 10 članova, koji žive u zajedničkom kućanstvu. U ovakovim slučajevima ne može porodica da dobije više nego toliko, da ukupna površina — računajući i njenu vlastitu obradivu zemlju — iznosi jedno kat. jut. na svakog člana. Prvenstvo imaju porodice sa većim brojem odraslih muških članova;

c) gde nema mogućnosti, da se zemljom zadovolje potrebe svih zemljoradnika u celosti prema načelima tač. a) i b), uzeće se u obzir u prvom redu siromašni zemljoradnici najbliže okoline počinjući sa najsironašnjim. U ovakovim slučajevima primeniće se isti način raspodele pod a) i b), ali tako, da na svakog člana porodice otpadne srazmerno manja površina.

§ 19a*)

Nepodeljena podvodna i poplavama izložena zemljišta kao i zemljišta slabog kvaliteta (peskovita i slatinasta) mogu se dodeliti agrarnim subjektima i preko površine određene tač. b) § 19 ovoga Zakona.

§ 20.

Seoske zanatlije koji su se i do sada bavili zemljoradnjom, jer prihodom svoga zanata nisu mogli potpuno izdržavati sebe i svoju porodicu, mogu, pošto se podmire srazmerno svi zemljoradnici, dobiti omanje površine zemlje.

§ 21.

Za dobrovoljce važi Zakon o dobrovoljcima.

Za one dobrovoljce koji su već dobili zemlju, a na dan eksproprijacije ne budu imali dobrovoljačka uverenja po Zakonu o dobrovoljcima od 31 avgusta 1928 godine sa izmenama i dopunama od 18 septembra 1930 godine ili se na dodeljenu zemlju nisu naselili, a dužni su naseliti se po navedenom zakonu, zemlja će se ekspropnisati i u zemljišnim knjigama upisati na ime i u vlasnost kolonizacionog fonda Ministarstva poljoprivrede. Na ime i vlasnost dobrovoljaca upisaće se kad dobiju ispravna uverenja, od-

*) § 5 a Zakona o izmenama i dopunama Zakona o likvidaciji agrarne reforme na vel. posedima od 24 juna 1933 god.

nosno kad se na zemlju nasele. Porez i ostale javne dažbine za ovu zemlju plaćaju nadeleženi agrarni subjekti.

§ 22.

I za optante i ostale koloniste vrede odnosna načela iz § 19 i 20 ovog Zakona.

§ 23.

(¹) Obradiva zemljišta slabijeg kvaliteta koja preostanu iza podmirjenja agrarnih subjekata iz § 19 do 22 te § 24 i 25 ovog Zakona, eksproprišaće se kao višak redovne kompetencije u korist agrarnih subjekata iz § 19 do 22 ali najviše do 20 k. j. ukupno sa vlastitom i dodeljenom obradivom zemljom.

(²) Osim toga eksproprišaće se u korist agrarnih subjekata iz § 19 do 22 i § 27 ovog Zakona manje površine neobradivog zemljišta, koje leže u arondaciji razdeljenih obradivih zemljišta.

§ 24.

(¹) Opštine, zemljišne zajednice, imovne opštine i skupine zemljoradnika kao pravno lice mogu biti agrarni subjekti za pašnjake, koji nisu sposobni za drugu poljoprivrednu kulturu.

(²) U krajevima, koji su oskudni na obradivim zemljištima i gde je žiteljstvo upućeno na šumsku privredu ili gde su zemljišta radi klimatskih prilika nesposobna za obradu, mogu ova lica biti agrarni subjekti

i za šume koje su potrebne za ispašu, snabdevanje sa gorivom i građevnim drvom, drvom za kućnu industriju kao i za ostale gospodarske potrebe u koliko te šume nisu izuzete po § 10 tač. 6 ovog Zakona.

(³) Krajevima iz stava 2 smatraju se srezovi: Sušak, Delnice i Vrbovsko, te celo područje Dravske banovine.

(⁴) Prilikom eksproprijacije šuma iz stava 2 u vezi sa stavom 3 vodiće se računa kako o sačuvanju celine gospodarskih jedinica, tako i o potrebama šumske industrije na preostalim površinama odnosnog veleposeda.

(⁵) One šume i šumska zemljišta, koja su do sada rešenjem državnih vlasti privredna svrha agrarne reforme odnosno u tu svrhu već izlučena, eksproprišaće se po odredbama ovog Zakona.

(⁶) U roku od 30 dana nakon stupanja na snagu ovog Zakona imaju zainteresovani agrarni subjekti preko Banske uprave podneti svoje molbe za dodelu šumskog zemljišta, po kojima će Ministar poljoprivrede u sporazumu sa Ministrom šuma i rudnika odrediti postupak, te u saglasnosti sa predsednikom Ministarskog saveta doneti rešenje o eksproprijaciji u roku od šest meseci. Time se pitanje po ovom zahtevu konačno zatvara, a sa svih ostalih šuma briše se zabrana otuđivanja i opterećivanja.

(⁷) Odredbe stava 2, 3, 4, 5 i 6 ovog paragrafa odnose se samo na one velike po-

sede, čije šume premašuju ukupno površinu od 1000 k. j. a u Dravskoj banovini 1000 ha.

(⁸) Na crkvenim velikim posedima u Dravskoj banovini čije šume premašuju 1000 hektara, imaju se ekspropnisati šume i šumsko zemljište po odredbama stava 1, 2, 3, 4 i 6 ovog paragrafa u roku od 6 meseci nakon stupanja na snagu ovoga Zakona o izmenama i dopunama.

(⁹) U ostalim srezovima, navedenim u § 2 ovoga zakona, može Ministar poljoprivrede pod uslovima iz stava 2 a u sporazumu sa Ministrom šuma i rudnika na velikim posedima, osim onih iz stava 3 § 11, ekspropnisati najviše do 25% od onih šumskih zemljišta koja na pojedinom posedu ukupno premašuju 1000 katastarskih jutara, na korist:

a) skupine naseljenika gde se nova naselja dobrovoljaca i ostalih kolonista ne mogu na drugi način osigurati popašom i ogrevnim drvom a šume se nalaze u upravnoj opštini, u kojoj je naselje ili u susednoj, bez obzira na granice banovina;

b) pojedinih obližnjih sela, kojima su te šume potrebne za njihov razvitak i napredak.

(¹⁰) Ovlašćuje se Ministar poljoprivrede da u sporazumu sa Ministrom šuma i rudnika donese Pravilnik o upravi na svima delovima ekspropnisanih šuma, vodeći računa o tome, da se očuva trajno šumsko gospodarstvo i celina gospodarskih jedinica.

§ 25.

Država, samoupravna tela i pravna lica sa opšte korisnim svrhama, mogu biti agrarni subjekti, kada se radi o podmirenju njihovih potreba.

§ 26.

Svi ostali agrarni subjekti, koji su do dana stupanja na snagu ovog Zakona dobili zemlju u privremeni zakup, u koliko se ovim Zakonom ne isključuju mogu ostati i nadalje subjektima za eksproprijaciju.

§ 27.

Apsolventi viših i nižih gospodarskih škola, mogu biti subjekti eksproprijacije za podvodna obradiva ili od agrarnih interesenata napuštena zemljišta i za zemljišta, koja ostanu iza namirenja subjekata iz § 19 do 24 stav 1 i § 25 ovog Zakona i to najviše do 60 k. j.

Uslovi pod kojima će se ovo zemljište ekspropnisati, odrediće se Pravilnikom.

GLAVA III

Odšteta za ekspropnisano zemljište.

A) Ustanovljenje odštete.

§ 28.

(¹) U krajevima, gde je na dan 27 februara 1919 god. postojao katastar sa određenim čistim katastarskim prihodom, odrediće se odšteta za ekspropnisano zemljište na

osnovu tog čistog katastarskog prihoda prema stanju, koje je tada postojalo.

(²) Za oranice, livade, vrtove i voćnjake uzima se prva i druga klasa starog čistog katastarskog prihoda tih kultura kao *I razred agrarne procene*, treća i četvrta klasa starog katastarskog prihoda kao *II razred agrarne procene*, peta i šesta klasa čistog katastarskog prihoda kao *III razred agrarne procene* te sedma i osma klasa čistog katastarskog prihoda kao *IV razred agrarne procene*.

(³) Cena se određuje na taj način, da se stari čisti katastarski prihod zemljišta druge klase katastarskog boniteta, izražen u krunama, pomnoži sa količnikom 120, a za zemljišta koja plaćaju vodni doprinos sa količnikom 100. Tako dobivena suma je dinarska cena za I razred agrarne procene.

(⁴) Cena drugoga razreda određuje se na taj način, da se vrednost I razreda snizi za 20%.

(⁵) Cena III razreda određuje se tako, da se vrednost II razreda snizi za 20%.

(⁶) Cena IV razreda određuje se tako, da se vrednost III razreda snizi za 50%.

§ 29.

Za pašnjake i vinograde vredi isto, što je rečeno za oranice, livade, vrtove i voćnjake sa tom razlikom, da se kao cena I razreda uzima stari čisti katastarski prihod pašnjaka I klase pomnožen sa 120 odnosno 100

a postotno umanjenje cena za ostala tri razreda vredi kao u § 28 ovog Zakona.

§ 30.

Za šume odrediće se odšteta i način isplate Pravilnikom Ministra poljoprivrede u sporazumu sa Ministrom šuma i rudnika, a u saglasnosti sa predsednikom Ministarskog saveta.

§ 31.

(¹) Za seoska dvorišta, gradilišta i intravilan, u koliko je pre likvidacije velikog poseda bio neplodan, uzeće se za ustanovljenje odštete kvalitet i kultura okolnog zemljišta.

(²) Preostala neplodna zemljišta, odnosno zemljišta, koja su slobodna od zemljarine, eksproprišaće se bez prava na odštetu.

§ 32.

(¹) Za zemljišta u gradovima, kojima je taj naziv službeno priznat do dana kad ovaj Zakon stupi na snagu, platiće se viša otšteta, i to u gradovima do 100.000 stanovnika do 100%, a u gradovima preko 100.000 stanovnika do 200%.

(²) U slučajevima gde su u pitanju važni interesi grada na čijem su području oduzeta i podeljena gradska zemljišta ili zemljišta drugih velikih posедnika, pa grad ili veliki posедnik stave agrarnim vlastima na raspolaganje odgovarajuću površinu svoje slobodne zemlje izvan gradskog područja,

može Ministar poljoprivrede dozvoliti premeštanje nenaseljenih agrarnih subjekata na ta zemljišta, a tako oslobođena zemlja u gradu predaće se gradskoj opštini ili velikom posedniku na slobodno raspolaganje. Na ovakva zemljišta velikih posednika imade pravo prvokupa gradska opština.

(³) Opseg ovih područja kod pojedinih gradova kao i povišenje otštete, utvrdiće Ministar poljoprivrede Pravilnikom.

§ 33.

(¹) Povrh odštete za zemljišta ima se platiti odšteta i za zgrade, koje će se eksproprijisati sa zemljištem.

(²) Odšteta za same zgrade odrediće se do visine vrednosti građevnog materijala u vreme eksproprijacije.

§ 34.

U područjima, gde dana 27 februara 1919 god. nije bio izračunat čisti katastarski prihod već samo katastarski bruto prihod, odbiće se od bruto prihoda prema stanju toga dana 30%, a ostatak pretstavlja čisti katastarski prihod u smislu § 28 i 29 ovog zakona.

§ 35.

U područjima, gde dana 27 februara 1919 god. nije bio izračunat ni čisti ni bruto katastarski prihod, odrediće se odšteta za eksproprijisano zemljište shodno § 28, 29, 30,

31 i 32 ovog Zakona sa razlikom, što će se sadašnji čisti katastarski prihod množiti sa brojem 4.

§ 36.

(¹) Agrarni subjekti, koji su po dosadašnjim zakonima dobili zemlju mogu se uz odobrenje Ministra poljoprivrede sa vlasnikom poseda slobodno sporazumeti o visini cene i načinu plaćanja za dobivenu zemlju.

(²) Ovakve sporazume mogu navedene stranke sklapati u formi kupo-prodajnih ugovora, koje odobrava Ministar poljoprivrede. U tom slučaju ne plaća se prinos za kolonizacioni fond po § 44 Zakona, već prodavac ima u taj fond platiti u gotovom 5% od ugovorene cene.

(³) Ako likvidaciju velikog poseda već provada zadružna organizacija agrarnih interesenata, ili koji Savez zemljoradničkih zadruga, doprinos za kolonizacioni fond neće se uopšte plaćati.

(⁴) Ovakvi se sporazumi mogu sklapati samo pre nego što je doneta odluka o eksproprijaciji u korist utvrđenih agrarnih subjekata.

(⁵) Za ove ugovore ne plaća se prenosna taksa ni državna ni samoupravna.

§ 37.

Ako se kultura navedena u katastru, koji je važio na dan 27 februara 1919 god. ne slaže sa kulturom u prirodi u času, kad

je zemljište upotrebljeno za agrarne svrhe, uzeće se kao osnov za odštetu kultura u prirodi i to prema kvalitetu najbližeg okolnog zemljišta iste katastarske kulture.

§ 38.

Kod obračunavanja odštete uzima se katastarska krana za dinar.

B) Način isplate.

§ 39.

Otšteta za zemljište ekspropnisano u korist agrarnih subjekata iz §§ 19 do 27 plaća se vlasnicima državom garantovanim 4% obveznicama.

§ 40.

Ove 4% obveznice za isplatu otštete bivšim vlasnicima po ovom Zakonu amortizuju se u roku od 30 godina i imaju sve povlastice, koje uživaju državne obveznice.

§ 41.

Agrarni subjekti iz §§ 19, 20, 22 do 27 ovoga Zakona, dužni su platiti zemlju ekspropnisanu u njihovu korist u roku od 30 godina sa 5% godišnjeg interesa.

Do konačne isplate na ekspropnisanim nekretninama staviće se hipoteka u korist države.

§ 42.

Ovlašćuje se Ministar finansija da u sporazumu sa Ministrom poljoprivrede a uz saglasnost Ministarskog saveta izda u roku od 3 meseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona Uredbu, kojom će se propisati: tip i naziv ovih obveznica, njihov ukupan iznos, način isplate, služba po emitovanim obveznicama i sve ostale odredbe koje se odnose na izvršenje finansijskog dela ovoga Zakona.

Isto tako ovom će se Uredbom propisati bliže odredbe o načinu plaćanja agrarnih subjekata za ekspropnisanu zemlju u njihovu korist kao i plaćanje države za zemlju dodeljenu dobrovoljcima.

§ 43.

Za ekspropnisanu zemlju u korist agrarnih subjekata iz § 21 ovoga Zakona otštetu plaća država, izuzev za one površine koje se eksproprišu u njihovu korist preko kompetencije predviđene u čl. 3 Zakona o dobrovoljcima od 31 avgusta 1928 godine, sa izmenama i dopunama od 18 septembra 1930 godine.

§ 44.

(¹) Od odštete vlasnik plaća državi za pokriće upravnih troškova i kolonizaciju u kolonizacioni fond Ministarstva poljoprivrede i to od velikog poseda, koji ima ukupno obradivog zemljišta:

do 1000 jutara	10%
od 1001 do 5000 jutara	15%
od 5001 do 10.000 jutara	18%
preko 10.000 jutara . . .	20%

(²) Ova se naplata vrši na taj način da se bivšem vlasniku pri isplati odštete usteže ovaj prinos u obveznicama po nominali. Iznosi ispod dinara 500 plaćaju se u gotovom.

(³) U isti fond plaćaju i agrarni interesi 4% od utvrđene otštete u gotovom novcu i to 2% u roku od 30 dana računajući od dana prijema eksproprijacije odluke. Ako u tome roku taj doprinos od 2% ne bude uplaćen smatraće se da je agrarni interesent odustao od zemlje. Drugi deo doprinosa od 2% ima se uplatiti u roku od 2 godine.

Način uplate 4% doprinosa utvrdiće se Pravilnikom o kolonizacionom fondu.

(⁴) Država i crkve ne plaćaju ovaj doprinos ni u svojstvu velikog posednika ni u svojstvu agrarnog interesenta.

§ 45.

(¹) Ako je ekspropirisano zemljište opterećeno hipotekom ili drugim realnim teretima, odšteta po odbitku doprinosa iz § 44 stav 1 ovog Zakona neće se predati ranijem vlasniku već će se položiti kod nadležnog suda, koji će po predlogu interesenata obaviti razdeobu.

(²) Ako se stranke ne bi sporazumele, sud će obaviti razdeobu tog odštetnog iznosa po načelu Zakona o izvršenju i obezbeđenju.

(³) Odšteta za ekspropisane fideikomisne nekretnine takode će se položiti kod nadležnog suda.

(⁴) Tako isto položiće se kod nadležnog suda i odšteta za suvlasničke velike posede, ako se stranke međusobom ne sporazumu o podeli odštete. Sud će po zahtevu suvlasnika izvršiti podelu po postojećim zakonskim propisima.

GLAVA IV

Postupak.

A) Utvrđivanje objekata.

§ 46.

Na svakom velikom posedu imaju se po parcelama, kulturi i površinama utvrditi nekretnine iz § 10 ovoga Zakona. Gde je to učinjeno po dosadanim zakonima neće se postupak ponavljati, već prema potrebi samo nadopuniti.

§ 47.

Potrebu i visinu supermaksimuma po § 16 ovog Zakona utvrđuje Ministar poljoprivrede prema jednakim načelima za celo područje navedeno u § 2 ovog Zakona, a prema predlogu jedinstvene komisije, koja će se obrazovati u tu svrhu.

§ 48.

Rešenja po odredbama §§ 9, 10 tač. 9 i § 17 ovog Zakona donosi Ministar poljoprivrede.

§ 49.

(¹) U svrhu utvrđivanja nekretnina iz § 46 ovoga Zakona odrediće Banska uprava po potrebi raspravu uz učestvovanje potrebnih stručnih lica.

(²) Za područje gradova Pančeva i Zemuna vrši ove poslove Kraljevska banska uprava Dunavske banovine u Novom Sadu.

(³) Na ovu će se raspravu blagovremeno, najmanje osam dana pre rasprave posebnim pozivima pozvati vlasnik poseda, opštinski agrarni odbor i upravna opština, koja je dužna dan i predmet rasprave najmanje pet dana pre toga običajnim načinom javno oglasiti.

(⁴) Sastav opštinskog agrarnog odbora propisaće Ministar poljoprivrede Pravilnikom.

(⁵) Prema potrebi može se ova rasprava održati na licu mesta.

(⁶) U svakom slučaju Banska uprava donosi prvostepenu odluku sa tačnom oznakom svih nekretnina koje se ostavljaju velikom posedu i to po zemljišno-knjižnim i katastarskim oznakama i kulturama, imajući u vidu stanje u prirodi.

(⁷) Ako se jedan posed nalazi u području više Banovina, ovaj postupak sprovodi svaka nadležna Kraljevska banska uprava za svoje područje, a prvostepenu odluku za ceo posed donosi ona Kraljevska banska uprava, koju će za to odrediti Ministar poljoprivrede.

(⁸) Prvostepena odluka dostaviće se svim licima koja su u postupku stavila koji zahtev, a za agrarne subjekte nadležnim opštinama, koje su dužne da odluku odmah po primitku tri puta u toku jedne nedelje običajnim načinom i pribijanjem na javnom mestu javno proglase tim, da ta odluka stoji svakom agrarnom subjektu u opštinskom poglavarstvu kroz 15 dana na uvid za vreme uredovnih časova. Dan trećeg oglasa odluke važi za agrarne subjekte kao dan dostave odluke istima.

(⁹) Žalbe imaju obustavnu moć te se pobijane odluke ne mogu izvršiti, dok ne budu rešene podnesene žalbe.

(¹⁰) Ako i nema žalbe, dostaviće Kraljevske banske uprave prvostepenu odluku sa spisima Ministarstvu poljoprivrede na konačno rešenje.

B) Utvrđivanje subjekata.

§ 50.

(¹) Revizija subjekata u čiju se korist po § 19 ovoga Zakona ekspropriše zemlja, nema se provodati.

(²) Ako komisija za likvidaciju agrarne reforme prilikom uredovanja ustanovi, da je agrarnu zemlju dobilo neko lice koje nema svojstva agrarnog subjekta, zemlja će mu se oduzeti.

§ 51.

Agrarne subjekte iz § 25 i 27 ovoga Zakona kao i površinu i uslove za ovu eksproprijaciju utvrđuje za svaki pojedini slučaj Ministar poljoprivrede.

§ 52.

(¹) Agrarne subjekte iz § 19 do 23 i § 24 stav 1 ovog Zakona i pripadajuće im površine utvrđuje nadležna komisija iz § 73 ovog Zakona te donosi prvostepenu odluku.

(²) Ova se odluka dostavlja agrarnim subjektima kolektivno po upravnim opštinama.

(³) Protiv ovih prvostepenih odluka imaju agrarni subjekti i sva lica, koja su u postupku stavila koji zahtev, pravo žalbe u roku od 15 dana od dana dostave. Ove žalbe imaju obustavnu moć i ove se odluke ne mogu izvršiti, dok nadležna Kraljevska banska uprava ne reši podnesene žalbe.

(⁴) Odluka Kraljevske banske uprava po ovim žalbama je konačna.

§ 53.

Nakon pravomoćnosti odluke iz § 52 ovoga Zakona te po rešenjima iz § 24 i 51 ovog Zakona komisija za likvidaciju agrarne reforme provodi parcelaciju raspoloživog zemljišta na utvrđene agrarne subjekte.

C) Utvrđenje odštete.

§ 54.

Odšteta prema § 28, 35, 37 i 38 ovog Zakona utvrdiće se u eksproprijacionoj odluci prema § 56 ovog Zakona.

§ 55.

(¹) Procenu zgrada iz §§ 12 i 33 ovoga Zakona obavlja komisija za likvidaciju agrarne reforme uz sudelovanje dva građevinska veštaka koje će odrediti nadležna upravna vlast po traženju komisije.

(²) Komisija će održati raspravu na licu mesta, na koju će pozvati vlasnika nekretnina i pretstavnike zainteresovanih agrarnih subjekata.

(³) Posle provedene rasprave donosi komisija prvostepenu odluku o utvrđivanju naknade (otštete), na koju se ne naplaćuje prinos iz § 44 ovog Zakona.

D) Provedba eksproprijacije.

§ 56.

(¹) Po izvršenoj parcelaciji prema § 53 ovog Zakona na agrarne subjekte i po utvrđenoj odšteti prema §§ 30 i 55 ovog Zakona donosi komisija za likvidaciju agrarne reforme prvostepenu odluku o eksproprijaciji parcelisanog zemljišta za pojedine agrarne subjekte.

(²) Kod fizičkih lica vrši se eksproprijacija na ime onoga lica, kome je agrarna zemlja dodeljena a ako je to lice umrlo — na ime njegovih naslednika.

(³) Od ovoga se izuzimaju dobrovoljci, za koje u tom pogledu važi Zakon o dobrovoljcima.

(⁴) Odluka treba da obuhvati:

1) porodično i rođeno ime agrarnog subjekta, rodno ime oca i prebivalište agrarnog subjekta;

2) porodično i rođeno ime velikog posednika odnosno sadanjeg zemljišno-knjižnog vlasnika;

3) zemljišno-knjižnu oznaku eksproprijisanog zemljišta;

4) visinu odštete, koju ima da primi vlasnik i visinu doprinosa po § 44 stav 1 ovog Zakona;

5) visinu odštete i godišnjega anuiteta, koju ima da plati pojedini agrarni subjekat i visinu doprinosa iz § 44 stav 4 ovog Zakona;

6) odredbe za ostale upise u zemljišnim knjigama, koji su propisani ovim Zakonom;

7) brisanje zabeležbe zabrane otuđivanja i opterećivanja.

(⁵) Kod ranijih pravomoćnih eksproprijacija po zakonu od 4 juna 1922 god. o provedbi delimične eksproprijacije zemljišta velikih poseda za javne interese, kolonizaciju i izgradnju radničkih i činovničkih stanova i vrtova, odnosne se odluke imaju nadopuniti po propisima ovog Zakona.

(⁶) Odluka se dostavlja bivšem vlasniku, hipotekarnim verovnicima, svakom agrarnom subjektu, i drugim licima, koja su u postupku stavila kakav zahtev.

(⁷) Protiv ove odluke imaju lica iz prednjeg stava pravo žalbe na nadležnu Kraljevsku bansku upravu u roku od 15 dana od dana dostave, čija je odluka konačna.

(⁸) Odluke po § 11 stav 3 donosi Ministar poljoprivrede.

§ 57.

(¹) Sa nekretninama, koje će se po ovom Zakonu eksproprijisati, brisaće se istodobno svi tereti uknjiženi u zemljišnim knjigama.

(²) Takovi uknjiženi tereti namiriće se redom zemljišno-knjižnog prvenstva iz odštete prema odredbama § 45 ovog Zakona.

§ 58.

(¹) Gde ima zemljišnih služnosti, koje postaju suvišne zbog likvidacije velikih poseda, one prestaju bez prava na naknadu.

(²) Kad zbog likvidacije velikih poseda budu potrebne nove zemljišne služnosti, naročito pravo služnosti puta i crpljenja vode, ove se imaju ustanoviti prigodom eksproprijacije.

§ 59.

Nakon pravomoćnosti eksproprijacione odluke i kad agrarni subjekti uplate 2% do-

prinosa iz § 44 stav 3 ovoga Zakona, dostaviće komisija za likvidaciju agrarne reforme jedan otpravak odluke nadležnom zemljišnoknjižnom sudu radi provedbe u zemljišnim knjigama.

§ 60.

(¹) Kad odluka o utvrđenju objekata postane pravnosnažna, briše se po službenoj dužnosti a na zahtev Banske uprave zabrana otuđivanja i opterećivanja sa zemljišta, koje je ostavljeno velikom posedniku, a kad odluka o eksproprijaciji postane pravnosnažna i sa eksproprijisanog zemljišta.

(²) Također se ureda radi brišu i sve zabrane otuđivanja i opterećivanja, koje su do sad uknjižene na osnovu ranijih zakona o provedbi agrarne reforme na zemljištima ranijih velikih posednika.

GLAVA V

A) Završne odredbe.

§ 61.

Veliki posednici mogu slobodno raspolagati sa svojim živim i mrtvim inventarom i sa nekretninama koje su im ostavljene.

§ 62.

(¹) Veliki posednik može sva patronatska prava i dužnosti zadržati na zemljištu koje će mu se ostaviti na slobodnu raspo-

ložbu. U protivnom slučaju daće veliki posednik i agrarni interesent ovlaštenoj crkvi odštetu u zemlji svaki srazmerno prema svome delu, koji mu ostane odnosno pripadne.

(²) U krajevima, u kojima uži maksimum ne prelazi 130 kat. jut., ta će se odšteta odrediti do 15 kat. jut., u krajevima sa užim maksimumom od 130 do 261 kat. jut. do 20 kat. jut., a u ostalim krajevima do 30 kat. jut. obradivog zemljišta dobrog kvaliteta.

(³) Gde se obradivo agrarno zemljište ne bi moglo dati, mesto toga daće se za otkup šumsko ili drugo zemljište u odgovarajućoj vrednosti gore označenih površina.

(⁴) U izuzetnim slučajevima, kada je nemoguće u zemlji izvršiti otkup, može se prema gore označenim površinama preračunati otkup u gotovom novcu prema prometnim cenama.

(⁵) Slobodno je međutim, da se svi interesi t. j. veliki posednik, agrarni subjekti i crkva zajedno sporazume i drugačije glede otkupa.

(⁶) Za izdržavanje monumentalnih crkava (katedrala) može se primeniti § 25 u vezi sa § 17 ovog Zakona.

(⁷) Prvostepenu odluku donosi nadležna Banska uprava.

(⁸) U slučajevima gde je veleposednik za otkup patronatskih dužnosti dao veće površine zemljišta odvojenog za svrhe agrarne

reformne, na taj način stvoreno stanje neće se menjati.

§ 63.

(¹) Za novo osnovane crkvene opštine i rimokatoličke župe po kolonijama može se u njihovu korist, a za gradilišta crkava, parohijskih i župnih domova, za parohijske i župne vrtove i za groblja ekspropnisati površine do 6 k. j. ukupno. Za škole i školske vrtove može se ekspropnisati površina do 6 kat. jutara zemlje u korist nadležne upravne opštine, koja je dužna tu zemlju preuzeti.

(²) „Štićenici” manastira Lepavina u srezu koprivničkom i kmetovi manastira Gomirja u srezu ogulinskom koji uživaju manastirsku zemlju uz određeno podavanje kao i uživaoci vagnjeva u Dalju i Belom Brdu srez osječki na posedu Srpske Patrijaršije proglašuju se agrarnim interesentima, i zemlja koju drže, ekspropnisaće se u njihovu korist po odredbama ovoga Zakona.

(³) Držaoci gornih i činženih zemalja veleposeda u bivšem provincijalu, kao i zakupnici čiji zakup proističe iz gornog i činženog odnošaja, proglašuju se agrarnim interesentima i zemlja, koju drže, ekspropnisaće se u njihovu korist po odredbama ovoga Zakona.

§ 64.

(¹) Zakupi i podzakupi prema § 15 i 16 stav 1 Prethodnih odredaba za pripremu agrarne reforme od 25 februara 1919 god.

razrešuju se i dosadanji zakupci odnosno podzakupci smatraju se agrarnim subjektima po ovom Zakonu na iste nekretnine.

(²) Odluku o tome donosi Komisija za likvidaciju agrarne reforme sa pravom žalbe na Kraljevsku bansku upravu u roku od 15 dana od dana dostave.

§ 65.

Ako se utvrdi da agrarni subjekt (mesni interesent, dobrovoljac, kolonista ili optant) uživa više od jedne kompetencije agrarnog zemljišta, oduzeće mu se sva zemlja osim one koja mu po Zakonu pripada.

§ 66.

(¹) Sa danom 30 septembra 1933 godine prestaje plaćanje zakupnine i ostalih obaveza prema Zakonu od 20 maja 1922 god. o izdavanju zemljišta velikih poseda u četvorogodišnji zakup te godišnji doprinos prema čl. 13 Zakona od 4 juna 1922 godine o provedbi delimične eksproprijacije zemljišta velikih poseda za javne interese itd.

(²) Uredbom, koja će se doneti po § 42 ovoga Zakona odrediće se kada počinju teći anuiteti.

§ 67.

U slučajevima, ako pojedini vlasnici svoje zemljište koje ne potpada pod odredbe Zakona o agrarnoj reformi, svojevolutno i uz odobrenje vlasti dadu u svrhe agrarne re-

forme i prime u zamenu zemljište velikog poseda, eksproprišaće se po odredbama ovoga Zakona u zamenu dato zemljište sa imena dosadanjeg zemljišno-knjižnog vlasnika na ime i u vlasnost agrarnih subjekata. U zamenu primljeno zemljište eksproprišaće se sa imena velikog posednika na ime i u vlasnost onoga lica koje je u zamenu za svoju zemlju primilo zemlju velikoga poseda. Za ovo zemljište, ekspropriisano od velikog poseda plaća se otšteta vlasniku, a za zemljište dano u zamenu plaćaju agrarni subjekti.

§ 68.

(¹) Ako se nekom velikom posedniku ima po § 3 ovoga Zakona dopuniti maksimum, a nema mogućnosti da se to učini na njegovoj zemlji, može mu se taj manjak dati u istoj površini, istog kvaliteta, odnosno odgovarajuće vrednosti i u njegovu korist ekspropriisati od drugog raspoloživog agrarnog ili eventualno državnog zemljišta po odredbi iz prednjeg paragrafa.

(²) Odluku o zameni iz § 67 i o nadopuni iz stava 1 ovog paragrafa donosi Ministar poljoprivrede, a odluku o eksproprijaciji nadležna komisija za likvidaciju agrarne reforme na velikim posedima.

§ 69.

(¹) U svrhe arondacije na rubovima šume mogu se zameniti šumske enklave i poluenklave koje su uzete u svrhe agrarne

reforme za isto toliku površinu jednake kvalitete šumskog zemljišta istog vlasnika u interesnoj sferi dotičnih agrarnih interesenata.

(²) Svi troškovi oko krčenja panjeva na zamenjenoj površini padaju na teret vlasnika šume u koliko se stranke drugačije ne sporazumu.

(³) Odluku o tim zamenama izdaje nadležna Banska uprava.

§ 70.

U koliko su agrarne odnosno opšte upravne vlasti po ovom Zakonu ovlašćene da donose odluke, one će ih donositi po Zakonu a na osnovu slobodne ocene. Protiv tih odluka nema mesta tužbi po propisima Zakona o Državnom savetu i Upravnim sudovima. Ova se odredba odnosi na sve odluke (rešenja) koje se po propisima ovoga Zakona donose.

§ 71.

Troškovi postupka po ovom Zakonu idu na teret budžeta Ministarstva poljoprivrede osim ovih izuzetaka:

1) troškove tehničkih radova (geometara) za nekretnine, koje se eksproprišu po ovom Zakonu u korist agrarnih subjekata snose ovi agrarni subjekti srazmerno veličini zemljišta;

2) troškove tehničkih radova (geometara) za maksimum, supermaksimum i ostale

površine, koje su po ovom Zakonu izuzete iz eksproprijacije, snose veliki posednici.

3) Prema potrebi predujmiće se troškovi pod 1 i 2 iz kolonizacionog fonda. Ako veliki posednik ili agrarni subjekt ne plati predujmljene troškove u roku od 30 dana od primljenog naloga naplatiće se oni od velikog posednika administrativnim, a po potrebi i sudskim izvršenjem, a za agrarnog subjekta smatraće se u tom slučaju, da je odustao od zemlje.

§ 72.

Svi poslovi, koji se vrše po ovom zakonu i sve isprave u vezi s time, oslobađaju se svih državnih i samoupravnih taksa.

§ 73.

(¹) Ovlašćuje se Ministar poljoprivrede, da za izvršenje ovog Zakona osnuje potreban broj komisija za likvidaciju agrarne reforme na velikim posedima. U slučaju potrebe Ministar poljoprivrede može na teret kolonizacionog fonda postavljati potreban broj osoblja i doznačivati mu u saglasnosti sa predsednikom Ministarskog saveta honorare kao i isplate ostalih troškova izvršavanja Zakona po uredbi Ministarstva pravde broj 25.190 od 29 marta 1929 godine.

(²) Sastav i područje rada tih komisija regulisaće Ministar poljoprivrede Pravilnikom.

§ 74.

(¹) Danom stupanja na snagu ovog Zakona stavljaju se van snage svi zakoni i zakonske odredbe, u koliko su u protivnosti sa ovim Zakonom.

(²) Naročito se stavljaju van snage čl. 38 Finansijskog zakona od 31 jula 1925 god. Taj zakon ostaje na snazi samo za one ugovore, koji su na osnovu tog člana zaključeni do dana stupanja na snagu ovog Zakona uz izmene po § 65 ovog Zakona.

(³) Takođe se stavlja van snage: Zakon od 20 maja 1922 god. o izdavanju pod zakup podvodnog zemljišta, te §§ 76 i 77 Zakona o produženju važnosti odredaba dosadanih finansijskih zakona o budžetskim dvanaestinama od 31 jula 1929 godine. Utvrđivanje podvodnosti pojedinih zemljišta velikih poseda vrši po potrebi stručna komisija Ministarstva poljoprivrede.

(⁴) Čl. 150 Finansijskog zakona za godinu 1926/27 ostaje na snazi.

§ 75.

(¹) Kod svih zemljišno-knjižnih prenosa zemlje sa imena dosadanih vlasnika na ime agrarnih subjekata, zabeležiće se u zemljišnim knjigama pravo prvokupa u korist Privilegovane agrarne banke.

(²) Privilegovana agrarna banka može pravo prvokupa preneti na zemljoradničke zadružne organizacije i banovinske novčane ustanove.

(³) Pravo prvokupa prestaje posle 10 godina računajući od dana eksproprijacije, a tada će se i ta zabeležba brisati po službenoj dužnosti ili na zahtev stranke bez takse.

(⁴) Ministar poljoprivrede propisaće Pravilnikom kako će se provesti odredbe ovog paragrafa.

§ 76.

Neisplaćene zakupnine i oštetu za oranje, sejanje i seme po Zakonu od 20 maja 1922 god. o izdavanju zemljišta velikih poseda u četvorogodišnji zakup te zakupninu za zgrade po Zakonu od 4 juna 1922 godine isplatiće država velikim posednicima u obveznicama po uredbi iz § 42 ovoga Zakona.

§ 77.

(¹) Sva potraživanja agrarnih zajednica i njihovih saveza prema agrarnim interesentima dužnicima, imaju se istovremeno sa provođenjem ovog Zakona obezbediti u zemljišnim knjigama pravom zaloga u korist Saveza agrarnih zadruga (zajednica) na nekretninama upisanim u korist i na ime pojedinih dužnika, i to za dobrovoljce na prvom a za ostale agrarne interesente na drugom mestu.

(²) Kao potraživanja iz prvog stava smatraju se celokupna dugovanja agrarnih interesenata njihovim zajednicama i savezima

ma za primljene pozajmice bilo u gotovom novcu bilo u građevinskom materijalu, u živom ili mrtvom inventaru, zajedno sa obračunatim kamatama.

(³) Upis prava zaloga za potraživanja iz prednjeg stava ovog paragrafa imaju sudovi izvršiti bez naplate takse jednovremeno sa prenosom prava vlasništva eksproprijisanih nekretnina na ime agrarnih subjekata na osnovu odluke komisije za likvidaciju agrarne reforme po § 56 ovoga Zakona.

(⁴) U tu svrhu imaju agrarne zajednice i njihovi savezi dostaviti nadležnoj komisiji za likvidaciju agrarne reforme za 15 dana računajući od dana prijema njenog izvešća o početku rada, spiskove svojih dužnika agrarnih subjekata sa tačno označenim iznosom potraživanja sa kamatama.

(⁵) Spiskove dužnika agrarnih zajednica imaju overiti njihovi savezi.

(⁶) U sporovima odnosno postojanja ili visine potraživanja odlučuju nadležne sudske vlasti.

(⁷) Agrarne zadruge (zajednice) i njihovi savezi oslobođeni su svih taksa u sudskom postupku pokrenutom radi sprovođenja upisa odnosno brisanja svojih potraživanja i njihove naplate.

§ 78.

(¹) Ovlašćuje se Ministar poljoprivrede da u skladu sa ovim zakonom donese:

- 1) Pravilnik za izvršenje ovog Zakona;
- 2) Pravilnik o građevnim zonama u gradovima (§ 32) u sporazumu sa Ministrom građevina;
- 3) Pravilnik o tehničkim radovima u sporazumu sa Ministrom finansija;
- 4) Pravilnik o kolonizacionom fondu u sporazumu sa Ministrom finansija;
- 5) Pravilnik o upravi eksproprisanih šuma (§ 24) u sporazumu sa Ministrom šuma i rudnika;
- 6) Pravilnik o načinu uplate i rukovanju sa uplaćenim iznosima zakupnine (§ 66) u sporazumu sa Ministrom finansija;
- 7) Pravilnik o izvršenju prava prvokupa (§ 75).

(*) Stavljaju se van snage:

- 1) Pravilnik za izvršenje Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima br. 45.584/VI a od 18 jula 1931 godine;
- 2) Pravilnik o građevinskim zonama br. 45.486/VI a od 15 jula 1931 godine;
- 3) Pravilnik o tehničkim radovima za izvršenje Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima br. 45.488/VI a od 15 jula 1931 godine i
- 4) Pravilnik za izvršenje finansijske strane Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima br. 45.487/VI a od 15 jula 1931 godine.

§ 79.

Ovlašćuje se Ministar poljoprivrede da može izdati popunjeni, celokupni tekst Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 god. sa svima njegovim izmenama i dopunama.

MI
ALEKSANDAR I

po milosti Božjoj i volji Narodnoj

KRALJ JUGOSLAVIJE

Objavljujemo svima i svakome da su:

NARODNA SKUPŠTINA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE,
sazvana ukazom od 19 oktobra 1932 godine u redovan saziv za 20 oktobar 1932 godine na svom LII redovnom sastanku, održanom 14 juna 1933 godine u Beogradu, i

SENAT KRALJEVINE JUGOSLAVIJE,
sazan ukazom od 19 oktobra 1932 godine u redovan saziv za 20 oktobar 1932 godine na svome 38 redovnom sastanku, održanom 20 juna 1933 god., u Beogradu, rešili i da smo mi potvrdili i proglašujemo:

Z A K O N

o izmenama i dopunama Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 godine sa izmenama i dopunama toga Zakona od 5 decembra 1931 godine

koji glasi:

§ 1

U § 8 dodaju se novi stavovi, koji glase:

„(5) Zemljišta, koja su zemljoradnici kupili od velikog posednika ili su stekli doselošću (uzukapijom) ili zamenili sa svojim zemljištem pre 27 februara

1919 godine te ova trajno nesmetano poseduju i na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, a promene vlasnosti nisu provedene u zemljišnim knjigama, nisu objekt agrarne reforme. Promene prava vlasnosti u zemljišnim knjigama urediće same stranke po odnosnim zakonskim propisima.

(6) Zemljište, koje je veliki posednik dobio u zamenu od zemljoradnika, sastavni je deo velikog poseda. Ako takvo zemljište ne bude ostavljeno velikom posedniku kao maksimum, eksproprišaće se i u zemljišnim knjigama bezteretno otpisati sa imena zemljišno-knjižnoga vlasnika i upisati na ime i u vlasnost agrarnih subjekata. Ošteta za ovako ekspropriisano zemljište položiće se u smislu § 45 ovoga Zakona kod nadležnog suda."

§ 2

U § 10 menja se tačka 6 i glasi:

„(6) Zemljišta građevinskih zona u gradovima, kojima je taj naziv službeno priznat do dana kad ovaj Zakon stupi na snagu, ukoliko nisu po dosadanjim zakonima upotrebljena za svrhe agrarne reforme kao i sve gradske šume. Građevinske zone za pojedine gradove utvrdiće Ministar poljoprivrede u sporazumu sa Ministrom građevina Pravilnikom.

Tačke 7 i 10 stavljaju se van snage, a tačke 8 i 9 dobivaju nove brojeve 7 i 8.

§ 3

§ 12 menja se i glasi:

„(1) Kao obradivo zemljište eksproprišaće se i ono šumsko zemljište na relativnom šumskom tlu, koje je do dana stupanja na snagu ovoga Zakona odvojeno u svrhe agrarne reforme.

(2) Prema potrebi, a u sporazumu sa Ministrom šuma i rudnika, eksproprišaće se i ono zemljište na relativnom šumskom tlu, koje se na dan stupanja na

snagu ovoga Zakona nalazi preko 5 godina pod poljoprivrednom kulturom.

(3) Zemljišta i zgrade, u koliko se po § 14 ovoga Zakona ne ostave velikom posedniku u širi maksimum, i koje se mogu upotrebiti za javne, državne i opštinske svrhe, a nalaze se u sklopu ekspropriisanog zemljišta, mogu se ekspropriisati u korist subjekata iz § 25 ovoga Zakona.

(4) Gospodarske zgrade eksproprišaće se u koliko budu odgovarale gospodarskim potrebama agrarnih subjekata i u koliko nisu potrebne vlasniku za vođenje gospodarstva na delu poseda koji mu je ostavljen".

§ 3a

„Političkim opštinama pripada maksimum od 100 katastarskih jutara oranice, u koliko te površine nisu već odvojene.

Opštinski pašnjaci, u koliko se u katastru vode kao takvi, ne mogu se više uzimati u svrhe agrarne reforme, izuzev onih ritova, koji se sada melioriraju".

§ 4

§ 16 menja se i glasi:

„(1) Samo za ona ugledna gajilišta stoke, za ergele, za semenarske stanice i za naročito organizovana uzorna gospodarstva, za koje se stručno utvrdi, da je u narodnom gospodarskom interesu potrebno da se održe, može se ostaviti velikom posedu i preko maksimuma potrebna površina zemlje kao supermaksimum. Vlasnik ovakvog poseda dužan je Ministarstvu poljoprivrede staviti na raspolaganje svoje produkte putem prvokupa.

(2) Ako veliki posednik u toku od 10 godina od dana stupanja na snagu ovoga Zakona ne bi u potpunosti meri održavao ustanove i obaveze iz stava 1, radi kojih mu je supermaksimum ostavljen, upotrebiće se zemljište supermaksimuma za svrhe agrarne reforme po ovom Zakonu

(3) Sa površina koje su ostavljene velikom posjedniku kao supermaksimum brisaće se zabeležba zabrane otuđivanja i opterećivanja po isteku roka od 10 godina.

(4) Kod supermaksimuma ispod 300 katastralnih jutara, može se zabeležba zabrane otuđivanja i opterećivanja brisati, ako veliki posjednik za površinu supermaksimuma ustupi za svrhe agrarne reforme površinu šumskog ili drugog za agrarne svrhe sposobnog zemljišta odgovarajuće vrednosti.

(5) Velikim posjednicima ostaviće se kao supermaksimum po ovom paragrafu prvenstveno sva obradiva zemljišta sa podzemnom drenažom koja preostane preko užeg i šireg maksimuma, zatim ostala obradiva zemljišta na području vodnih zadruga u koliko odgovaraju svrsi supermaksimuma, ali se sa ovakvog zemljišta ima brisati stavljena zabeležba zabrane otuđivanja i opterećivanja”.

§ 4a

Na kraju § 17 dodaje se nov stav, koji glasi:

„Crkveno zemljište koje do sada nije podeljeno može se eksproprijisati na predlog Ministra poljoprivrede, a po odobrenju Ministarskog saveta.”

§ 5

Kod § 19 ispušta se prva rečenica, a na to mesto dolazi:

„(1) Sva zemljišta velikih poseda koja su po propisima dosadanih Zakona dodeljena agrarnim subjektima iz § 18 ovoga Zakona, eksproprijisaće se u njihovu korist. Ako koji od tih subjekata ne primi dodeljenu zemlju, ona će se dodeliti i eksproprijisati prvenstveno u korist jednog od najbližih agrarnih subjekata iz § 18 ovoga Zakona. Ako ni ti subjekti zemlju ne prime, može se ona dati za povećanje kompetencije i zaokrugljavanje poseda i preko 10 jutara.

Novi putevi, trgovi i ulice u novim naseljima eksproprijisaće se kao javno dobro u korist nadležne upravne opštine, koja ih je dužna preuzeti.

(2) Ostale površine zemlje, koje po ovom Zakonu ostanu raspoložive za svrhe agrarne reforme podeliće se i eksproprijisati po ovim načelima:

§ 5a

„Nepodeljena podvodna i poplavama izložena zemljišta kao i zemljišta slabog kvaliteta (peskovita i slatinasta) mogu se dodeliti agrarnim subjektima i preko površine određene tač. b § 19 ovoga Zakona.”

§ 6

U paragrafu 21 posle reči „dobrovoljcima” dodaje se:

„Za one dobrovoljce koji su već dobili zemlju, a na dan eksproprijacije ne budu imali dobrovoljačka uverenja po Zakonu o dobrovoljcima od 31 avgusta 1928 godine sa izmenama i dopunama od 18 septembra 1930 godine ili se na dodeljenu zemlju nisu naselili, a dužni su naseliti se po navedenom Zakonu, zemlja će se eksproprijisati i u zemljišnim knjigama upisati na ime i u vlasnost kolonizacionog fonda Ministarstva poljoprivrede. Na ime i vlasnost dobrovoljaca upisaće se kad dobiju ispravna uverenja, odnosno kad se na zemlju nasele. Porez i ostale javne dažbine za ovu zemlju plaćaju nadeljeni agrarni subjekti.”

§ 7

U § 24 na kraju stava 2 ispušta se „i 7”. Nova alineja stava 3 u § 3 Zakona od 5 decembra 1931 godine stavlja se van snage, a dodaju se novi stavovi koji glase:

„(8) Na crkvenim velikim posedima u Dravskoj banovini čije šume premašaju 1000 hektara, imaju se eksproprijisati šume i šumsko zemljište po odredbama

stava 1, 2, 3, 4 i 6 ovog paragrafa u roku od 6 meseci nakon stupanja na snagu ovoga Zakona o izmenama i dopunama.

(9) U ostalim srezovima, navedenim u § 2 ovoga Zakona, može Ministar poljoprivrede pod uslovima iz stava 2 a u sporazumu sa Ministrom šuma i rudnika na velikim posedima, osim onih iz stava 3 § 11, eksproprisati najviše do 25% od onih šumskih zemljišta koja na pojedinom posedu ukupno premašaju 1000 katastarskih jutara, na korist:

a) skupine naseljenika gde se nova naselja dobrovoljaca i ostalih kolonista ne mogu na drugi način osigurati popašom i ogrevnim drvom a šume se nalaze u upravnoj opštini, u kojoj je naselje ili u susednoj, bez obzina na granice banovina;

b) pojedinih obližnjih sela, kojima su te šume potrebne za njihov razvitak i napredak.

(10) Ovlašćuje se Ministar poljoprivrede da u sporazumu sa Ministrom šuma i rudnika donese Pravilnik o upravi na svima delovima eksproprisanih šuma, vodeći računa o tome, da se očuva trajno šumsko gospodarstvo i celina gospodarskih jedinica".

§ 8

U § 27 posle reči „obradiva” dodaju se reči:

„ili od agrarnih interesenata napuštena”, a na kraju kao nova alineja: „Uslovi pod kojima će se ovo zemljište eksproprisati, odrediće se Pravilnikom”.

§ 8a

Paragraf 28 stav 3 menja se i glasi:

„(3) Cena se određuje na taj način, da se stari čisti katastarski prihod zemljišta druge klase katastarskog boniteta, izražen u krunama, pomnoži sa količnikom 120, a za zemljišta koja plaćaju vodni doprinos sa količnikom 100. Tako dobivena suma je dinarska cena za I razred agrarne procene.”

§ 8b

U § 29 ispušta se broj 160 a mesto toga stavlja se: „120 odnosno 100”.

§ 9

Paragraf 30 stavlja se van snage, a §§ 31 i 32 dobivaju nove brojeve „30” i „31”.

§ 10

Paragraf 33 menja se i kao § „32” glasi:

„(1) Za zemljišta u gradovima, kojima je taj naziv službeno priznat do dana kad ovaj Zakon stupi na snagu, platiće se viša ošteta, i to u gradovima do 100.000 stanovnika do 100%, a u gradovima preko 100.000 stanovnika do 200%”.

„(2) U slučajevima gde su u pitanju važni interesi grada na čijem su području oduzeta i podeljena gradska zemljišta ili zemljišta drugih velikih posednika, pa grad ili veliki posednik stave agrarnim vlastima na raspolaganje odgovarajuću površinu svoje slobodne zemlje izvan gradskog područja, može Ministar poljoprivrede dozvoliti premeštanje nenaseljenih agrarnih subjekata na ta zemljišta, a tako oslobođena zemlja u gradu predaće se gradskoj opštini ili velikom posedniku na slobodno raspolaganje. Na ovakva zemljišta velikih posednika imade pravo prvokupa gradska opština”.

„(3) Opseg ovih područja kod pojedinih gradova kao i povišenje otštete, utvrdiće Ministar poljoprivrede Pravilnikom”.

§ 11

Paragrafi 34 i 35 dobivaju nove brojeve „§ 33 i § 34”. U tekstu § 36 koji dobiva novi broj „35” menjaju se §§ 32 i 33 u „31 i 32”, a § 37 koji dobiva novi broj „36” menja se i glasi:

„(1) Agrarni subjekti, koji su po dosadanjim zakonima dobili zemlju mogu se uz odobrenje Ministra poljoprivrede sa vlasnikom poseda slobodno sporazumeti o visini cene i načinu plaćanja za dobivenu zemlju.

„(2) Ovakve sporazume mogu navedene stranke sklapati u formi kupo-pradajnih ugovora, koje odobrava Ministar poljoprivrede. U tom slučaju ne plaća se prinos za kolonizacioni fond po § 44 Zakona, već prodavac ima u taj fond platiti u gotovom 5% od ugovorene cene”.

„(3) Ako likvidaciju velikog poseda već provđa zadružna organizacija agrarnih interesenata, ili koji Savez zemljoradničkih zadruga, doprinos za kolonizacioni fond neće se uopšte plaćati”.

„(4) Ovakvi se sporazumi mogu sklapati samo pre nego što je doneta odluka o eksproprijaciji u korist utvrđenih agrarnih subjekata”.

„(5) Za ove ugovore ne plaća se prenosna taksa ni državna ni samoupravna”.

§ 12

Paragrafi 38 i 39 dobivaju nove brojeve „37 i 38” a § 40 menja se i kao § „39” glasi:

„Otšteta za zemljište ekspropirisano u korist agrarnih subjekata iz §§ 19 do 27 plaća se vlasnicima državom garantovanim 4% obveznicama”.

§ 13

Paragraf 41 menja se i kao § „40” glasi:

„Ove 4% obveznice za isplatu oštete bivšim vlasnicima po ovom Zakonu amortizuju se u roku od 30 godina i imaju sve povlastice, koje uživaju državne obveznice.

§ 14

Paragraf 42 menja se i kao § „41” glasi:

„Agrarni subjekti iz §§ 19, 20, 22 do 27 ovoga Zakona, dužni su platiti zemlju ekspropirisanu u nji-

hovu korist u roku od 30 godina sa 5% godišnjeg interesa.

Do konačne isplate na ekspropirisanim nekretninama staviće se hipoteka u korist države.”

§ 15

§ 43 menja se i kao § „42” glasi:

„Ovlašćuje se Ministar finansija da u sporazumu sa Ministrom poljoprivrede a uz saglasnost Ministarskog saveta izda u roku od 3 meseca od dana stupanja na snagu ovog Zakona Uredbu, kojom će se propisati: tip i naziv ovih obveznica, njihov ukupan iznos, način isplate, služba po emitovanim obveznicama i sve ostale odredbe koje se odnose na izvršenje finansijskog dela ovoga Zakona.

Isto tako ovom će se Uredbom propisati bliže odredbe o načinu plaćanja agrarnih subjekata za ekspropirisanu zemlju u njihovu korist kao i plaćanje države za zemlju dodeljenu dobrovoljcima”.

§ 16

Posle § 42 unosi se nov § „43” koji glasi:

„Za ekspropirisanu zemlju u korist agrarnih subjekata iz § 21 ovoga Zakona oštetu plaća država, izuzev za one površine koje se eksproprišu u njihovu korist preko kompetencije predviđene u čl. 3 Zakona o dobrovoljcima od 31 avgusta 1928 godine, sa izmenama i dopunama od 18 septembra 1930 godine”.

§ 17

Paragrafi 44, 45 i 46 stavljaju se van snage.

§ 18

U § 47 koji dobiva novi broj „44” stavljaju se van snage stav 3 i 5 a stav 4 menja se i kao nov stav „3” glasi:

„3) U isti fond plaćaju i agrarni interesenti 4% od utvrđene oštete u gotovom novcu i to 2% u roku od 30 dana računajući od dana prijema eksproprijacije odluke. Ako u tome roku taj doprinos od 2% ne bude uplaćen smatraće se da je agrarni interesent odustao od zemlje. Drugi deo doprinosa od 2% ima se uplatiti u roku od 2 godine.

Način uplate 4% doprinosa utvrdiće se Pravilnikom o kolonizacionom fondu”.

Stav 6 postaje stav »4«.

§ 19

U tekstu § 48 koji dobiva novi broj »45« menja se § 47 u »44«, a § 49 menja se i kao novi § »46« glasi:

»Na svakom velikom posedu imaju se po parcelama, kulturi i površinama utvrditi nekretnine iz § 10 ovoga Zakona. Gde je to učinjeno po dosadašnjim Zakonima neće se postupak ponavljati, već prema potrebi samo nadopuniti«.

§ 20

Paragrafi 50 i 51 dobivaju nove brojeve »47« i »48«, a u § 52 koji dobiva novi broj »49« menjaju se stavovi 1 i 6 i glase:

»(1) U svrhu utvrđivanja nekretnina iz § 46 ovoga Zakona odrediće Banska uprava po potrebi raspravu uz učestvovanje potrebnih stručnih lica.

(6) U svakom slučaju Banska uprava donosi prvostepenu odluku sa tačnom oznakom svih nekretnina koje se ostavljaju velikom posedu i to po zemljišno-knjižnim i katastarskim oznakama i kulturama, imajući u vidu stanje u prirodi.«

Stavovi 11 i 12 stavljaju se van snage.

§ 21

Paragraf 53 menja se i kao novi § »50« glasi:

»(1) Revizija subjekata u čiju se korist po § 19 ovoga Zakona eksproprijše zemlja, nema se provodati.

(2) Ako komisija za likvidaciju agrarne reforme prilikom uređivanja ustanovi, da je agrarnu zemlju dobilo neko lice koje nema svojstva agrarnog subjekta, zemlja će mu se oduzeti«.

§ 22

Paragraf 54 dobiva novi broj »51«. U tekstu § 55 koji dobiva novi broj »52« menja se u stavu 1 § 78 u § „73”. U stavu 2 izpuštaju se reči »svakom pojedinom agrarnom subjektu«, a na to mesto dolazi »agrarnim subjektima kolektivno po upravnim opštinama«. U tekstu § 56 koji dobiva novi broj »53« menjaju se §§ 55 i 54 u »52« i »51«. Paragrafi 57 i 58 stavljaju se van snage.

§ 23

U tekstu § 59 koji dobiva novi broj »54« menjaju se §§ 36, 38, 39 i 61 u §§ »35, 37, 38 i 56«. Paragraf 60 menja se i kao novi § »55« glasi:

„(1) Procenu zgrada iz § 12 i 33 ovoga Zakona obavlja komisija za likvidaciju agrarne reforme uz sudelovanje dva građevinska veštaka koje će odrediti nadležna upravna vlast po traženju komisije.

(2) Komisija će održati raspravu na licu mesta, na koju će pozvati vlasnika nekretnina i pretstavnike zainteresovanih agrarnih subjekata.

(3) Posle provedene rasprave donosi komisija prvostepenu odluku o utvrđivanju naknade (oštete), na koju se ne naplaćuje prinos iz § 44 ovog Zakona.”

§ 24

U tekstu § 61 koji dobiva novi broj »56« menjaju se §§ 56, 31, 60 i 47 u §§ »53, 30, 55 i 44« a takode menja se i stav 2 i glasi:

»(2) Kod fizičkih lica vrši se eksproprijacija na ime onoga lica, kome je agrarna zemlja dodeljena a ako je to lice umrlo — na ime njegovih naslednika.«

U stavu 6 posle reči »subjektu« ispuštaju se reči: »Privilegovanoj agrarnoj banci u slučaju § 43«.

§ 25

U tekstu § 62 koji dobiva novi broj »57« menja se § 48 u § »45«. Paragraf 63 dobiva novi broj »58« a § 64 menja se i kao novi § »59« glasi:

»Nakon pravomoćnosti eksproprijacije odluke i kad agrarni subjekti uplate 2% doprinosa iz § 44 stav 3 ovoga zakona dostaviće komisija za likvidaciju agrarne reforme jedan otpravak odluke nadležnom zemljišno-knjižnom sudu radi provedbe u zemljišnim knjigama.«

§ 26

U § 65 koji dobiva novi broj »60« menja se prvi stav i glasi:

»(1) Kad odluka o utvrđivanju objekata postane pravosnažna, briše se po službenoj dužnosti a na zahtev Banske uprave zabrana otuđivanja i opterećivanja sa zemljišta, koje je ostavljeno velikom posedniku, a kad odluka o eksproprijaciji postane pravosnažna i sa eksproprijisanog zemljišta.«

Paragraf 5 zakona od 5 decembra 1931 godine stavlja se van snage.

§ 27

Paragraf 66 dobiva novi broj »61«, a § 67 dobiva novi broj »62«.

§ 28

Paragraf 68 menja se i kao novi § »63« glasi:

»(1) Za novo osnovane crkvene opštine i rimokatoličke župe po kolonijama može se u njihovu korist, a za gradilišta crkava, parohijskih i župnih domova, za parohijske i župne vrtove i za groblja eksproprijisati površine do 6 k. j. ukupno. Za škole i školske vrtove može se eksproprijisati površina do 6

katastarskih jutara zemlje u korist nadležne upravne opštine, koja je dužna tu zemlju preuzeti.

(2) »Štićenici« manastira Lepavina u srezu koprivničkom i kmetovi manastira Gomirja u srezu ogulinskom koji uživaju manastirsku zemlju uz određeno podavanje kao i uživaoci vagnjeva u Dalju i Belom Brdu srez osečki na posedu Srpske Patrijaršije proglašuju se agrarnim interesentima, i zemlja koju drže, eksproprijisane se u njihovu korist po odredbama ovoga Zakona.«

„(3) Držaoci gornih i činjenih zemalja veleposeda u bivšem provincijalu, kao i zakupnici čiji zakup proističe iz gornog i činjenog odnošaja, proglašuju se agrarnim interesentima i zemlja, koju drže, eksproprijisane se u njihovu korist po odredbama ovog Zakona.“

§ 29

Paragraf 69 dobiva novi broj »64« a § 70 menja se i kao novi § »65« glasi:

»Ako se utvrdi da agrarni subjekt (mesni interesent, dobrovoljac, kolonista ili optant) uživa više od jedne kompetencije agrarnog zemljišta, oduzeće mu se sva zemlja osim one koja mu po zakonu pripada.«

§ 30

U § 71 koji dobiva novi broj »66« u stavu 1 mesto »1931« dolazi »1933«, a stav 2 menja se i glasi:

»(2) Uredbom, koja će se doneti po § 42 ovoga zakona odrediće se kada počinju teći anuiteti.«

§ 31

Paragraf 72 ukida se a umesto njega dolazi novi § »67« koji glasi:

»U slučajevima, ako pojedini vlasnici svoje zemljište koje ne podpada pod odredbe Zakona o agrarnoj reformi, svojevolejno i uz odobrenje vlasti dadu u svrhe agrarne reforme i prime u zamenu ze-

mljište velikog poseda, eksproprišaće se po odredbama ovoga zakona u zamenu dato zemljište sa imena dosadanjeg zemljišno-knjižnog vlasnika na ime i u vlasnost agrarnih subjekata. U zamenu primljeno zemljište eksproprišaće se sa imena velikog posednika na ime i u vlasnost onoga lica koje je u zamenu za svoju zemlju primilo zemlju velikoga poseda. Za ovo zemljište, eksproprišano od velikog poseda plaća se ošteta vlasniku, a za zemljište dano u zamenu plaćaju agrarni subjekti.«

§ 32

Paragraf 73 menja se i kao novi § »68« glasi:

»(1) Ako se nekom velikom posedniku ima po § 3 ovoga zakona dopuniti maksimum, a nema mogućnosti da se to učini na njegovoj zemlji, može mu se taj manjak dati u istoj površini, istog kvaliteta, odnosno odgovarajuće vrednosti i u njegovu korist eksproprišati od drugog raspoloživog agrarnog ili eventualno državnog zemljišta po odredbi iz prednjeg paragrafa.«

»(2) Odluku o zameni iz § 67 i o nadopuni iz stava 1 ovog paragrafa donosi Ministar poljoprivrede, a odluku o eksproprijaciji nadležna komisija za likvidaciju agrarne reforme na velikim posedima.«

§ 33

Paragraf 74 dobiva novi broj »69« a § 75 koji dobiva novi broj »70« dodaje se na kraju rečenica: »Ova se odredba odnosi na sve odluke (rešenja) koje se po propisima ovoga Zakona donose«.

U § 76 koji dobiva novi broj »71« stavlja se van snage tačka 3, a na to mesto dolazi nova tačka:

»(3) Prema potrebi predujmiće se troškovi pod 1 i 2 iz kolonizacionog fonda. Ako veliki posednik ili agrarni subjekt ne plati predujmljene troškove u roku od 30 dana od primljenog naloga naplatiće se oni od velikog posednika administrativnim, a po po-

trebi i sudskim izvršenjem, a za agrarnog subjekta smatraće se u tom slučaju, da je odustao od zemlje«.

§ 34

Paragraf 77 dobiva novi broj »72«, u § 78 koji dobiva novi broj »73« ispušta se reč »ambulantnih«, a na kraju 1 stava reči »na terenu«, a dodaje »po Uredbi Ministarstva pravde broj 25190 od 29 marta 1929 godine«.

Stav 2 menja se i glasi:

»Sastav i područje rada tih komisija regulisaće Ministar poljoprivrede Pravilnikom«.

§ 35

Paragraf 79 stavlja se van snage.

§ 36

U § 80 koji dobiva novi broj »74« menja se stav 3 i glasi:

»3) Takođe se stavlja van snage: Zakon od 20 maja 1922 g. o izdavanju pod zakup podvodnoga zemljišta, te §§ 76 i 77 Zakona o produženju važnosti odredaba dosadašnjih finansijskih zakona o budžetskim dvanaestinama od 31 jula 1929 godine. Utvrđivanje podvodnosti pojedinih zemljišta velikih poseda vrši po potrebi stručna komisija Ministarstva poljoprivrede.«

§ 37

Paragraf 81 menja se i kao novi § »75« glasi:

»1) Kod svih zemljišno-knjižnih prenosa zemlje sa imena dosadanjih vlasnika na ime agrarnih subjekata, zabeležiće se u zemljišnim knjigama pravo prvokupa u korist Privilegovane agrarne banke.

2) Privilegovana agrarna banka može pravo prvokupa preneti na zemljoradničke zadružne organizacije i banovinske novčane ustanove.

3) Pravo prvokupa prestaje posle 10 godina računajući od dana eksproprijacije, a tada će se i ta zabeležba brisati po službenoj dužnosti ili na zahtev stranke bez takse.

4) Ministar poljoprivrede propisaće Pravilnikom kako će se provesti odredbe ovog paragrafa.

§ 38

Paragraf 82 koji dobiva novi broj »76« menja se i glasi:

»Neisplaćene zakupnine i oštetu za oranje, sejanje i seme po Zakonu od 20 maja 1922 god. o izdavanju zemljišta velikih poseda u četvorogodišnji zakup te zakupninu za zgrade po Zakonu od 4 juna 1922 godine isplatiće država velikim posednicima u obveznicama po Uredbi iz § 42 ovoga Zakona«.

§ 39

Posle § 76 unosi se novi § »77« koji glasi:

»1) Sva potraživanja agrarnih zajednica i njihovih Saveza prema agrarnim interesentima dužnicima, imaju se istovremeno sa provođenjem ovog Zakona obezbediti u zemljišnim knjigama pravom zaloga u korist Saveza agrarnih zadruga (Zajednica) na nekretninama upisanim u korist i na ime pojedinih dužnika, i to za dobrovoljce na prvom a za ostale agrarne interesente na drugom mestu.

2) Kao potraživanja iz 1 stava smatraju se celokupna dugovanja agrarnih interesenata njihovim zajednicama i Savezima za primljene pozajmice bilo u gotovom novcu bilo u građevinskom materijalu, u živom ili mrtvom inventaru, zajedno sa obračunatim kamatama.

3) Upis prava zaloga za potraživanja iz prednjeg stava ovog paragrafa imaju sudovi izvršiti bez naplate takse jednovremeno sa prenosom prava vlasništva eksproprijisanih nekretnina na ime agrarnih sub-

jekata na osnovu odluke komisije za likvidaciju agrarne reforme po § 56 ovoga Zakona.

4) U tu svrhu imaju agrarne zajednice i njihovi Savezi dostaviti nadležnoj komisiji za likvidaciju agrarne reforme za 15 dana računajući od dana prijema njenog izvešća o početku rada, spiskove svojih dužnika agrarnih subjekata sa tačno označenim iznosom potraživanja sa kamatama.

5) Spiskove dužnika agrarnih zajednica imaju overiti njihovi Savezi.

6) U sporovima odnosno postojanja ili visine potraživanja odlučuju nadležne sudske vlasti.

7) Agrarne zadruge (zajednice) i njihovi Savezi oslobođeni su svih taksa u sudskom postupku pokrenutom radi sprovođenja upisa odnosno brisanja svojih potraživanja i njihove naplate.»

§ 40

Posle § 77 unosi se novi § »78« koji glasi:

»Ovlašćuje se Ministar poljoprivrede da u skladu sa ovim Zakonom donese:

- 1) Pravilnik za izvršenje ovog Zakona;
- 2) Pravilnik o građevnim zonama u gradovima (§ 32) u sporazumu sa Ministrom građevina;
- 3) Pravilnik o tehničkim radovima u sporazumu sa Ministrom finansija;
- 4) Pravilnik o kolonizacionom fondu u sporazumu sa Ministrom finansija;
- 5) Pravilnik o upravi eksproprijisanih šuma (§ 24) u sporazumu sa Ministrom šuma i rudnika;
- 6) Pravilnik o načinu uplate i rukovanju sa uplaćenim iznosima zakupnine (§ 66) u sporazumu sa Ministrom finansija;
- 7) Pravilnik o izvršenju prava prvokupa (§ 75).

Stavljaju se van snage:

- 1) Pravilnik za izvršenje zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima br. 45584/VI a od 18 jula 1931 godine;

2) Pravilnik o građevinskim zonama br. 45486/VI a od 15 jula 1931 godine;

3) Pravilnik o tehničkim radovima za izvršenje Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima br. 45488/VI a od 15 jula 1931 godine i

4) Pravilnik za izvršenje finansijske strane Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima br. 45487/VI od 15 jula 1931 godine.«

§ 41

Posle § 78 unosi se novi § „79” koji glasi:

»Ovlašćuje se Ministar poljoprivrede da može izdati popunjeni, celokupni tekst Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 g. sa svima njegovim izmenama i dopunama«.

§ 42

Ovaj Zakon stupa u život kad ga Kralj potpiše a obaveznu snagu dobija kad se proglasi u „Službenim novinama”.

Preporučujemo Našem Ministru pravde da ovaj zakon obnaroduje, svima Našim Ministrima da se o izvršenju njegovom staraju, vlastima zapovedamo da po njemu postupaju, a svima i svakome da mu se pokoravaju.

24 juna 1933 godine
u Beogradu

ALEKSANDAR s. r.

Ministar poljoprivrede,

D-r **Tomašić** s. r.

Video i stavio Državni pečat,
Čuvar Državnog pečata,
Ministar pravde,

B. Maksimović s. r.

Pretsednik Ministarskog saveta,

D-r **M. Srškić** s. r.

(Sleduju potpisi ostalih g. g. Ministara)

Na osnovu § 42 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 sa izmenama i dopunama istoga Zakona od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933 Ministar finansija u sporazumu sa Ministrom poljoprivrede, a u saglasnosti sa Ministarskim savetom, izdaje

U R E D B U

O FINANSIJSKOJ LIKVIDACIJI AGRARNE REFORME NA VELIKIM POSEDIMA

Opšte odredbe

Član 1

Finansijska likvidacija agrarne reforme na velikim posedima poverava se Privilegovanoj agrarnoj banci, koja će je sprovesti u svemu po odredbama ove Uredbe.

Član 2

U cilju izvršenja prednje likvidacije, Privilegovanoj agrarnoj banci stavlja se u zadatak, da shodno odredbama Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 sa izmenama i dopunama istoga Zakona od 5 decembra 1931 i od 24 juna 1933:

1) emituje 4% obveznice državom garantovane za isplatu ošteta za eksproprisano zemljište i obaveza iz § 76 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 sa izmenama i dopunama istoga Zakona od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933, vlasnicima velikih poseda, kao i da vrši svu službu po ovim obveznicama;

2) isplati oštetu za eksproprisano zemljište u korist agrarnih subjekata iz §§ 19 do 27 i obaveza iz § 76 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 sa izmenama i dopunama istoga Zakona od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933, bivšim vlasnicima;

3) vrši naplatu dugujućih anuiteta od strane agrarnih subjekata i od strane države.

Emisija obveznica

Član 3

Po §§ 39, 40 i 76 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 sa izmenama i dopunama istoga Zakona od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933, ošteta za zemljište eksproprisano u korist agrarnih subjekata iz §§ 19 do 27 i obaveze iz § 76 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 sa izmenama i dopunama istoga Zakona od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933, isplaćuje se ranijim vlasnicima velikih poseda, i to:

1) za iznose preko 500.— dinara sa „4% državom garantovanim obveznicama za finansijsku likvidaciju agrarne reforme na velikim posedima”.

2) za preostatke ispod 500.— dinara, u gotovom novcu.

Član 4

Ovlašćuje se Privilegovana agrarna banka, da za isplatu ošteta i obaveza iz § 76 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 sa izmenama i dopunama istoga Zakona od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933, izuzetno od čl. 11, 60—70 Zakona o Privilegovanoj agrarnoj banci, izda 4% državom garantovane obveznice za finansijsku likvidaciju agrarne reforme na velikim posedima, do ukupnog nominalnog iznosa od dinara 800,000.000.—

Član 5

Obveznice će se štampati na službenom jeziku i sadržati pored amortizacionog plana i sve važnije odredbe ove Uredbe.

U cilju zamene obveznica onespособljenih za promet štampaće se i potreban broj rezervnih blanketa.

Obveznice će nositi potpis (faksimil) Pretsednika i jednog člana Ulavnog odbora Privilegovane agrarne banke i svojeručan potpis Direktora Privilegovane agrarne banke ili jednog uredno ovlašćenog predstavnika Privilegovane agrarne banke, za raspoznavanje i kontrolu da su izdate na osnovu hipotekarne zaloge i jemstva države, i da su emitovane samo u visini oštete koja se isplaćuje obveznicama.

Obveznice će se štampati u Državnoj markarnici ili u Zavodu za izradu novčanica Narodne banke.

Član 6

Obveznice će se izdati u komadima od dinara 500.—, 1.000.—, 5.000.— i 10.000.— i glasiće na donosioca. Obveznice će nositi 4% godišnjeg interesa, počevši od 1 oktobra 1933 godine. Interes se isplaćuje jedanput godišnje, 1 oktobra svake godine.

Prvi kupon biće plativ 1 oktobra 1934, a poslednji 1 oktobra 1963 godine.

Svaka obveznica nosi svoj kuponski tabak od 30 kupona, da bi se po njemu vršila isplata interesa do 1 oktobra 1963 godine.

Interes na obveznice plaća se donosiocu kupona.

Obveznice će biti podeljenje u 16.000 serija od po 100 brojeva. Prema izveštaju Ministarstva poljoprivrede utvrdiće se naknadno koliko će se komada po svakoj vrsti obveznica izdati.

Član 7

Obveznice se amortizuju u roku od 30 godina (§ 40 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 sa izmenama i dopu-

nama istoga Zakona od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933), počevši od 1 oktobra 1933. Amortizacija će se vršiti po amortizacionom planu putem izvlačenja, ako kursevi dostignu ili pređu nominalnu vrednost, a putem otkupa na berzi sve dok kursevi obveznica ne budu dostigli njihov nominalni iznos.

Pored redovne i vanredne amortizacije može biti i prekorednih vučenja i prekorednog slobodnog otkupa.

Izvlačenja, ako ih bude bilo, vršiće se svake godine, 1 septembra, komisijskim putem, na način koji propiše Privilegovana agrarna banka. Svako izvršeno izvlačenje objaviće se preko službenih novina i banovinskih službenih listova.

Na slučaj otkupa, redovan otkup može se vršiti posle svakog roka plaćanja kupona, a mora se izvršiti do narednog roka kupona. Vanredni i prekoredni otkup može se vršiti u svako doba.

Član 8

Amortizovane obveznice putem izvlačenja isplaćivaće se po nominalnoj vrednosti posle mesec dana od dana izvlačenja. Interes po amortizovanim obveznicama prestaje teći od dana dospelosti roka njihovog plaćanja.

Amortizovane obveznice moraju nositi sve nedospele kupone inače će se vrednost kupona, koji nedostaju, odbiti pri isplati obveznica.

Otkup obveznica vršiće se preko domaćih berza.

U slučaju amortizacije putem otkupa ispod nominale, ušteda koja bi se pokazala u tekućem anuitetu, kako u pogledu interesa tako i u pogledu amortizacije, uneće se u specijalni garantni fond iz čl. 22 ove Uredbe.

Član 9

Ove obveznice i njihovi kuponi oslobođeni su svih sadašnjih i budućih poreza i prireza, kako državnih tako i svih ostalih (banovinskih i opštinskih), a tako isto i svih taksa i dažbina u Kraljevini.

Sva prepiska u vezi sa interesnom i amortizacionom službom po njima oslobođena je od svih taksa za celo vreme trajanja njihovog opticaja.

Član 10

Kuponi zastarevaju za 5 godina, a amortizovane obveznice putem izvlačenja za 10 godina, od dana njihovog roka za isplatu.

Član 11

Označenim obveznicama priznaje se pravo: da se mogu kupiti za pupilne mase, polagati u kauciju i upotrebiti za fondove, zadužbine i depozite kod javnih blagajnica. Priznaju im se i sve povlastice koje uživaju obveznice državnih zajmova. Njih će kao takve moći primati u zalogu (lombard) Narodna banka, Državna hipotekarna banka, Poštanska štedionica i Privilegovana agrarna banka.

Član 12

Kotiranje ovih obveznica vršiće se na svima domaćim berzama.

Član 13

U slučaju da se izdata količina obveznica u nominalnom iznosu od dinara 800,000.000.— pokaže kao suvišna, sav nerazdati ostatak obveznica ima se komisijskim putem poništiti. Ovo se vrši konačnim poništavanjem od strane komisije predviđene čl. 29 ove Uredbe.

Član 14

Obveznice 4% državom garantovane za finansijsku likvidaciju agrarne reforme na velikim posedi glase na donosioca i Privilegovana agrarna banka priznaje svakog imaoća takve obveznice, kao i imaoća kupona koji pripadaju ovoj obveznici, kao njihovog vlasnika.

Na osnovu § 204 građanskog sudskog postupka ove obveznice ne mogu se sudskim putem oglašavati za nevašeće, niti se mogu na mesto izgubljenih, ukra-

denih, izgorelih ili ma na koji drugi način upropašćenih obveznica izdavati njihovi duplikati.

Član 15

Ove obveznice, kao pocepane, nagorele, prljave ili kojim drugim uzrokom postale neupotrebljive za dalju cirkulaciju, mogu se zamenjivati novim t.j. na mesto njihovo mogu se izdavati duplikati, uz naplatu odnosnih troškova, ali to pod uslovom da se iz ostatka obveznice može raspoznati njen emisioni i tekući broj.

Član 16

Falsifikovanje obveznica i kupona, kao i sama priprema i pokušaj za to, kazniće se po odredbama krivičnog Zakona.

Služba po obveznicama

Član 17

Svu službu po ovim obveznicama obavlja Privilegovana agrarna banka, u kojoj će se ustanoviti sve potrebne kontrolne i ostale knjige, formulari kao i točak za izvlačenje.

Član 18

Isplatu amortizovanih obveznica vršiće Privilegovana agrarna banka, a isplatu kupona, pored Privilegovane agrarne banke, sve Poreske uprave u zemlji, Poštanska štedionica i njene filijale sa područnim poštama.

Poštanskoj štedionici za isplatu kupona priznaje se na ime provizije 2⁰/₁₀₀.

Član 19

Kad se izvrši potpuna isplata ošteta i obaveza iz § 76 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 sa izmenama i dopunama istoga Zakona od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933. Privilegovana agrarna banka utvrdiće, na osnovu

celokupnog broja emitovanih obveznica, osnovni anuitet celokupnog početnog iznosa zajma, koji anuitet odgovara iznosu godišnje amortizacije i iznosu jednogodišnje isplate interesa za obveznice u opticaju, i utvrditi, na osnovu toga, osnovni amortizacioni plan.

Pošto agrarni subjekti imaju pravo da svoj dug isplate, u celosti ili delimično, i pre isteka roka od 30 godina, Privilegovana agrarna banka biće dužna da svake godine utvrđuje tekući anuitet za tu godinu, uzimajući u obzir i položene vanredne otplate, ali tako da se obveznice u opticaju imaju ipak amortizovati u određenom roku od 30 godina.

Član 20

Privilegovana agrarna banka vršiće isplatu interesa i amortizaciju po ovim obveznicama, izuzetno od čl. 70 Zakona o Privilegovanoj agrarnoj banci.

Za tu isplatu služiće sledeća srestva:

- 1) iznosi ubrani od agrarnih subjekata i države na ime dužnog anuiteta;
- 2) specijalni garantni fond iz čl. 22 ove Uredbe;
- 3) vrednost eksproprisanog zemljišta u korist agrarnih subjekata na koje je stavljena hipoteka na prvom mestu u korist Privilegovane agrarne banke;
- 4) državna dotacija, u koliko se za njom ukaže potreba, saglasno čl. 25 ove Uredbe.

U tekstu obveznica Privilegovana agrarna banka će označiti srestva, kojima se obezbeđuje isplata interesa i amortizacija.

Član 21

Anuiteti i vanredne otplate koje plaćaju agrarni subjekti za eksproprisano zemljište u njihovu korist, kao i anuiteti koje plaća država za eksproprisano zemljište u korist dobrovoljaca i za obaveze iz § 76 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 sa izmenama i dopunama

istoga Zakona od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933, ranijim vlasnicima, jesu redovni prihodi Privilegovane agrarne banke, iz kojih ova plaća kupone i amortizovane obveznice, otkupom ili izvlačenjem.

Primljene sume na ime redovne i vanredne otplate upotrebljavaju se za amortizaciju obveznica i za isplatu suma u gotovom novcu za iznose ispod 500.— dinara.

Od primljenih suma na ime 5% interesa upotrebljava se:

- a) $\frac{4}{5}$ na plaćanje 4% interesa po obveznicama;
- b) $\frac{1}{5}$ za pokriće režijskih troškova Privilegovane agrarne banke.

Član 22

U koliko gornji redovni prihodi ne bi u pojedinim godinama bili dovoljni da obezbede potpuno interesnu i amortizacionu službu po emitovanim obveznicama, kao i režijske troškove Banke po ovome poslu, nedostajući iznosi biće pokriveni iz srestava specijalnog garantnog fonda, koji će se obrazovati do visine jednogodišnjeg redovnog anuiteta i čiji će izvori biti sledeći:

- 1) uštede po članovima 26 i 58 ove Uredbe;
- 2) uštede godišnje na režijskim troškovima Privilegovane agrarne banke;
- 3) anuiteti koje polažu agrarni subjekti za eksproprisana zemlju, koja je vlasništvo države, u koliko, prema obračunu, saldo bude u korist države i samo u visini ovog salda;
- 4) viškovi koji se dobiju pri prodaji imanja koja je Privilegovana agrarna banka kupila za svoj račun;
- 5) zakupnina koju plaćaju agrarni subjekti po § 66 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 i 24 juna 1933;
- 6) vrednost zastarelih kupona i zastarelih amortizovanih obveznica;
- 7) zatezne kamate koje plaćaju neuredni dužnici;

- 8) prihodi od kapitala samoga fonda; i
- 9) ostali vanredni prihodi.

Član 23

Specijalni garantni fond služiće jednovremeno:

- 1) za pokriće pretrpljenih gubitaka pri prodaji imanja agrarnih dužnika od strane Privilegovane agrarne banke;
- 2) za dopunu režijskih troškova Privilegovane agrarne banke, u koliko su prinosi za ove troškove u jednoj godini nedovoljni;
- 3) za eventualno plaćanje naknada za izvanredne investicije i melioracije u slučaju oduzimanja zemlje po članu 44 ove Uredbe.

U koliko bi prihodi iz kojih se obrazuje specijalni garantni fond prešli visinu napred označenu, sav preostali višak upotrebiće se za uplate države u agrarni fond „A”, a na drugom mestu za pokriće svih rashoda koji padaju na državu po ovoj Uredbi.

Član 24

Na sva eksproprisana zemljišta u korist agrarnih subjekata staviće se hipoteka na prvo mesto u korist Privilegovane agrarne banke, i to kako na nepokretnosti, tako i na plodoužitak sa istih, izuzev subjekata iz § 21 Zakona o likvidaciji agrarne reforme od 19 juna 1931 sa izmenama i dopunama istoga Zakona od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933, za njihove dobrovoljačke kompetencije.

U zemljišne knjige ima se jednovremeno uneti i primedba, da bez pristanka Privilegovane agrarne banke, dužnik ne može založene nepokretnosti ni otuditi ni opteretiti, osim slučaja iz § 77 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 sa izmenama i dopunama istoga Zakona od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933.

Član 25

Uredno vršenje interesne i amortizacione službe obezbeduje se na poslednjem mestu državnom garantijom i to na sledeći način:

U koliko sretstva pobrojana u čl. 20 ove Uredbe, usled propuštenog uplaćivanja anuiteta od strane agrarnih subjekata, ne bi bila dovoljna:

a) za isplatu kupona po izdatim obveznicama;
b) za amortizaciju obveznica putem izvlačenja ili putem otkupa; i

v) za pokriće režijskih troškova, — tu razliku — manjak popuniće država, u vidu dotacije Privilegovanoj agrarnoj banci.

U koliko se nenaplaćeni anuiteti docnije naplate, njihov će iznos biti predat državnoj kasi radi povraćaja primljene dotacije.

Dotacija, ako se i u koliko ne vrati u toku jedne godine, prenosi se iz godine u godinu, sve do njenog potpunog povraćaja.

Ova će se dotacija iz državne kase učiniti samo u slučaju, ako specijalni garantni fond ne raspolaže dovoljnom gotovinom iz koje bi se napred pomenuti izdatci mogli obezbediti.

Član 26

Kad se egzekutivnom prodajom imanja od neurednih dužnika ne naplati suma koju je to imanje dugovalo, iz kupovne cene prvo će se naplatiti troškovi, zatim dužan interes, a ostatak upotrebiti za otplatu duga. Neizmireni ostatak duga izmiriće se iz specijalnog fonda. U slučaju da to ne bude moguće, pašće anuitet za ostatak duga na teret države.

Ova se odredba ima primeniti u svemu i na gubitke koje bi Privilegovana agrarna banka pretrpela u slučaju otkupa i prodaje nepokretnosti.

Član 27

Na osnovu isplaćenih ošteta i obaveza iz § 76 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 sa izmenama i dopunama istoga Zakona od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933 Privilegovana agrarna banka ima da izvede svake

godine, a najdalje do 1 avgusta, obračun iz koga će se videti:

1) koliko država ima da plati na ime anuiteta:

a) za zemlju koja je eksproprisana, u korist dobrovoljaca od privatnih lica, izuzev zemlje eksproprisane u korist dobrovoljaca preko dobrovoljačke kompetencije prema čl. 43 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 sa izmenama i dopunama istoga Zakona od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933;

b) za isplaćene obaveze iz § 76 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 sa izmenama i dopunama istoga Zakona od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933;

v) za zemljišta koja su eksproprisana u korist države, kao agrarnog subjekta;

g) za agrarne subjekte čija je zemlja prodana a ceo dug nije prodajom izmiren, tako da je anuitet za zaostatak duga prešao na državu. Ovo vredi i za zemljišta koja je otkupila Privilegovana agrarna banka.

2) koliko država ima da primi na ime anuiteta:

a) od agrarnih subjekata koji su dobili državnu zemlju;

b) od dobrovoljaca koji su dobili državnu zemlju preko kompetencije iz čl. 3 Zakona o dobrovoljcima od 31 avgusta 1928 sa izmenama i dopunama od 18 septembra 1930;

v) na ime dela anuiteta, koji odgovara nominalnom iznosu obveznica odbijenih pri isplati ošteta vlasnicima za kolonizacioni fond, shodno § 44 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 sa izmenama i dopunama istoga Zakona od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933.

Ako ovaj obračun pokaže saldo u korist države onda se naplaćeni anuiteti, u iznosu ovoga salda, unose u specijalni garantni fond iz člana 22 ove Uredbe.

Ako ovaj obračun pokaže saldo na teret države onda odgovarajući anuitet za saldo plaća država.

Član 28

Pred sastav državnog budžeta — najdalje do 1 avgusta svake godine, Privilegovana agrarna banka dužna je da podnese Ministarstvu finansija, — Odeljenju državnih dugova i državnog kredita, proračun kredita, koji se ima predvideti u narednom budžetu za plaćanje anuiteta, koji pada na teret države po obračunu iz člana 27 ove Uredbe.

Na 30 dana pre svakog roka plaćanja kupona i amortizacije, Privilegovana agrarna banka izveštava Ministarstvo finansija, Odeljenje državnih dugova i državnog kredita, koliko joj se ima poslati na ime dela anuiteta koji pada na državu.

Ministarstvo finansija izvršuje isplatu najkasnije do 15 septembra svake godine. Isplaćena suma rasplatuje se kod Glavne državne blagajne na osnovu priznanice Privilegovane agrarne banke o prijemu novca.

Član 29

Obveznice i kuponi koji izgube vrednost poništavaju se dvojako: privremeno i konačno.

Privremeno se poništavaju obveznice i kuponi odmah po isplati ili po zameni. Poništavanje vrši bušenjem Privilegovana agrarna banka.

Konačno se poništavaju vrednosti koje su već privremeno poništene. Ono biva po isteku roka zastarelosti obveznica odnosno kupona i vrši se spaljivanjem od strane naročite komisije.

Isplata ošteta

Član 30

Isplata ošteta vlasnicima velikih poseda vrši se na osnovu pravomoćnih odluka Komisije za likvidaciju agrarne reforme na velikim posedima, donetih po § 56 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na ve-

likim posedima od 19 juna 1931 sa izmenama i dopunama istoga Zakona od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933.

Komisija za likvidaciju agrarne reforme na velikim posedima dostavljaće ove odluke Privilegovanoj agrarnoj banci preko Ministarstva poljoprivrede koje će ih sa svoje strane sprovesti Privilegovanoj agrarnoj banci sa izveštajem da su originalne i nalogom da se po njima izvrši isplata. Ove će se odluke slati, pošto se prethodno kod sudova izvrše sve radnje predviđene u §§ 41, 59 i 75 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 sa izmenama i dopunama istoga Zakona od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933, kao i pošto se postupi po odredbama predviđenim u čl. 24 ove Uredbe.

Privilegovanoj agrarnoj banci moraju se poslati i svi izvodi iz zemljišnih knjiga.

Po svakoj odluci donosi se zaseban obračun za isplatu.

Član 31

Isplata neisplaćene zakupnine vrši se na osnovu odluka Ministra poljoprivrede, koje se dostavljaju Privilegovanoj agrarnoj banci na izvršenje.

Član 32

Po svakoj odluci Privilegovana agrarna banka donosi poseban obračun za isplatu.

Ovaj obračun treba da sadrži:

- 1) delovodni broj Privilegovane agrarne banke pod kojim je donet;
- 2) broj odluka Komisije za likvidaciju agrarne reforme na velikim posedima;
- 3) ime i prezime lica na koje glasi odluka, njegovog punomoćnika ili zakonskog prestavnika;
- 4) koliko mu treba svega izdati u obveznicama, a koliko u gotovu;
- 5) koliko mu treba odbiti u obveznicama za kolonizacioni fond, a koliko ima da plati u gotovu;

6) imena svih agrarnih subjekata za čiji je račun zemljište ekspropisano, sa naznačenjem kod svakog posebice, koliko ima da plati za ekspropisano zemljište.

Za dobrovoljce se ima označiti da anuitet plaća država a imena dobrovoljaca u čiju je korist ekspropisano zemljište preko njihove dobrovoljačke kompetencije uneti u obračun kao agrarne subjekte pod tačkom 6.

Ovi obračuni imaju se donositi i za državno zemljište, ali se utvrđena ošteta neće isplaćivati državi niti će se za kolonizacioni fond vršiti kakva naplata.

Potrebni podaci unosiće se i u obračune, koji se odnose na isplatu obaveze iz § 76 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931, sa izmenama i dopunama istoga zakona od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933.

Član 33

Isplata ošteta i obaveza iz § 76 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 sa izmenama i dopunama istoga Zakona od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933 vrši se ili kod same Privilegovane agrarne banke ili preko nadležne Porreske uprave, za račun Banke.

Ošteta će se isplatiti licu, na koje glasi odluka, ili njegovom punomoćniku sa specijalnim punomoćijem za naplatu, izdatim posle dobivene pravosnažne odluke i propisno overenim.

U slučaju kada je ošteta dosuđena licu, koje je umrlo posle donesene odluke, isplata će se izvršiti samo licima, koja podnesu punovažne dokaze o pravu nasleđa. U slučaju da rasprava o zaostavštini još nije završena, obveznice i gotov novac poslaće se nadležnom sudu, koji će sa ovim postupiti kao i sa svakom drugom vrstom zaostavštine.

U slučaju da se ošteta ima isplatiti odsutnom licu, koje se nalazi van države, a koje nema punomoćnika, ili licu kome se nezna mesto stanovanja,

obvenice i gotov novac poslaće se nadležnom sudu kao sudski depozit.

Obveznice i gotov novac kojima se plaća ošteta poslaće se nadležnom sudu na raspravu i u slučaju kad je stavljena po Zakonu dozvoljena zabrana na ovo primanje.

U slučajevima iz § 45 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 sa izmenama i dopunama istoga Zakona od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933 postupiće se kako je ovim paragrafom predviđeno.

Član 34

Isplate koje se vrše preko sudova smatraju se kao definitivne čim stigne priznanica od suda o prijemu obveznica i novca, pošto Privilegovana agrarna banka otkupljuje zemlje velikih posednika besteretno, a ono što se ima isplatiti definitivno je utvrđeno pravosnažnom odlukom Komisije za likvidaciju agrarne reforme na velikim posedima.

Član 35

Pri isplati ošteta obračunaće se vlasnicima predviđen doprinos u obveznicama za kolonizacioni fond Ministarstva poljoprivrede po § 44 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 sa izmenama i dopunama istoga Zakona od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933 i za toliko će im se dosuđena ošteta u obveznicama manje i isplatiti.

Sume ispod dinara 500.— polažu vlasnici u gotovom novcu, i ovaj se šalje Državnoj hipotekarnoj banci za kolonizacioni fond.

Obračunat doprinos u obveznicama neće se slati kolnizacionom fondu, već se pripadajući anuiteti za nominalni iznos ovih obveznica imaju odobravati državi po članu 27 ove Uredbe, za olakšanje anuiteta koji je država dužna da snosi za dobrovoljce.

Član 36

Isplata ošteta i obaveza iz § 76 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19

juna 1931 sa izmenama i dopunama istoga Zakona od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933 vrši se u obveznicama na taj način, što se prvo izdađu obveznice od nominalnih dinara 10.000.— a u koliko se ovim obveznicama ne mogu vršiti isplate onda u obveznicama od nominalnih dinara 5.000.— i 1.000.—, tako da obveznice od nominalnih dinara 500.— služe jedino za dopunjavanje isplata koje se većim apoenima ne mogu izvršiti.

Obveznice će se izdavati redom, po serijama i brojevima.

Član 37

Obveznice kojima se ošteta isplaćuje imaju nositi sve kupone počev od kupona broj 1, bez obzira na vreme kad se vrši isplata.

Naplata anuiteta

Član 38

Na osnovu svih izvršenih obračuna Privilegovana agrarna banka ustrojiće zasebne knjige o celom agrarnom dugu (emitovanim obveznicama), kao i knjige o agrarnim dužnicima, i staraće se za urednu naplatu anuiteta od agrarnih subjekata, vodeći nad poreskim upravama potreban nadzor u tome pogledu.

Privilegovana agrarna banka vodiće po knjigama sve agrarne subjekte poimenično, otvarajući svakom od njih broj koji stalno ostaje. Poreske uprave, pri slanju anuiteta, označavaće u spiskovima stalno i ove brojeve pored imena agrarnih subjekata.

Član 39

Privilegovana agrarna banka dostavlja, najdalje maja meseca svake godine, spisak agrarnih dužnika nadležnoj poreskoj upravi sa naznačenjem: koliko koji od dužnika još duguje i koliko ima o roku 1 oktobra te godine da plati na ime anuiteta. Po ovome spisku upravljaje se poreske uprave pri naplati anuiteta.

Poreske uprave naplaćene sume preko depozitnog dnevnika slaće mesečno po spiskovima direktno Privilegovanoj agrarnoj banci. Naplaćene sume u jednom mesecu moraju se poslati najdalje do 15 idućeg meseca.

Član 40

Bliže odredbe za isplatu ošteta i obaveza iz § 76 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 sa izmenama i dopunama istoga Zakona od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933, kao i za naplatu anuiteta od agrarnih subjekata, propisaće sama Privilegovana agrarna banka.

Član 41

Agrarni subjekti iz §§ 19, 20, 22 do 27 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 sa izmenama i dopunama istoga Zakona od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933 i agrarni subjekti iz §§ 21 i 43 istoga Zakona (dobrovoljci) za zemljište preko njihove dobrovoljačke kompetencije, dužni su platiti eksproprisanu zemlju u njihovu korist u roku od 30 godina, sa 5% godišnjeg interesa, polažući godišnji anuitet od 6,51% glavnice duga, od čega 5% ide na ime interesa a ostatak na ime otplate.

Član 42

Anuitet se polaže unapred, svakog 1 oktobra. Prvom anuitetu je rok 1 oktobar 1933. Ovaj rok može se produžiti, na molbu dužnika, iz opravdanih razloga, najviše za 6 meseci.

Odluku o odlaganju plaćanja anuiteta donosi Privilegovana agrarna banka.

Član 43

Dospele anuitete i zatezne kamate naplaćivaće nadležne Poreske uprave administrativnim putem, kao i neposredne poreze.

Zaostale anuitete i zatezne kamate naplaćivaće nadležne poreske uprave, na zahtev Privilegovane

agrarne banke, prema propisima Uredbe o osiguranju, prinudnoj naplati i nenaplativosti poreza.

Egzekutivni troškovi imaju se zaračunati u korist fonda, kao i egzekutivni troškovi za neposredne poreze.

Za svako zakašnjenje u polaganju anuiteta plaćice dužnik 6% zatezne kamate, koja se računa od dana dospelosti roka plaćanja pa do dana stvarne naplate dužnog anuiteta.

Za svaku izvršenu prodaju nepokretnosti potrebno je odobrenje Privilegovane agrarne banke u smislu § 75 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 sa izmenama i dopunama istoga Zakona od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933, za vreme od prvih 10 godina.

Član 44

Ako agrarni subjekat i posle izvršenja ovrhe na pokretnostima ne plati dospeli anuitet, nadležna Banka uprava će od takvoga subjekta, na zahtev Privilegovane agrarne banke, eksproprisati zemlju u korist agrarnog subjekta koga označi sama Banka.

U slučaju da je agrarni subjekat, naročitim investicijama, izveo melioraciju zemljišta i podigao zgrade od trajne vrednosti, može mu Banka naknaditi deo tih investicija.

Ova naknada ide na teret novog agrarnog subjekta, te će mu se uračunati u oštetu, a staviće mu se na teret i dugovi iz §§ 76 i 77 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 sa izmenama i dopunama istoga Zakona od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933.

Član 45

Nadležni činovnici poreske uprave koji, na zahtev Privilegovane agrarne banke ne postupe po čl. 43 ove Uredbe, odgovaraju materijlno za štetu koja bi ovim proizišla za banku.

Član 46

Agrarni subjekti mogu plaćati svoje dugove Privilegovanoj agrarnoj banci i pre roka koji je utvrđen u čl. 42 ove Uredbe, bilo da isplate svu sumu glavnog duga sa interesom, bilo da plaćaju godišnje, pored interesa, veću sumu otplate od one koja je propisana ovom Uredbom.

U koliko koji dužnik više otplati glavnici duga, u toliko će se osloboditi da plaća 5% godišnjeg interesa na višak otplate i plaćaće ga samo na iznos još neisplaćene glavnice, ali utvrđeni anuitet ostaje nepromenjen sve do konačne isplate glavnog duga.

Član 47

Privilegovana agrarna banka ima pravo da naplati celo svoje potraživanje po ovoj Uredbi i pre roka koji je propisan u čl. 41 Uredbe:

- a) ako dužnik ne plati dva anuiteta;
- b) ako se nad njegovom imovinom otvori stečaj ili ako se na čiji bilo zahtev odredi drugi rok za ovršnu prodaju svih ili nekih delova nepokretnosti, koja služe kao zaloga.

Ovu naplatu Banka vrši preko organa Poreskih uprava.

Član 48

Privilegovana agrarna banka može kupiti za svoj račun imanje neurednih dužnika samo u slučaju ako se pri prodaji ne javi ni jedan licitant ili ako se dobivenom izlicitiranom cenom ne izmiruje celokupno dugovanje.

Član 49

Agrarni dužnici ne mogu iz slobodne ruke prodati imanje bez odobrenja Privilegovane agrarne banke, niti sudovi mogu izvršiti prenos imanja na novog kupca bez ovih odobrenja po odredbi § 75 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 sa izmenama i dopunama istoga zakona od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933.

U koliko Privilegovana agrarna banka ove prodaje odobri, to može biti samo pod uslovom da se izmiri celokupan dug ili delimičan iznos istoga.

Ako je, pak, kupac imanja agrarni subjekt ili agrarni interesent koji nije ranije dobio zemlju, onda se on može, po prethodnom mišljenju Banske uprave primiti za dužnika za ostatak duga, po propisima ove Uredbe.

Član 50

Za slučaj egzekutivne prodaje za potraživanje drugih poverilaca ima Privilegovana agrarna banka pravo, da oceni može li se odobriti kupovina eksproprisanog zemljišta kupcima na licitaciji. Ovo joj pravo proističe iz § 75 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 sa izmenama i dopunama istoga Zakona od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933.

Usled ovoga sudovi su dužni, pre izdanja urudžbenica, dostaviti sva akta Privilegovanoj agrarnoj banci. Privilegovana agrarna banka dužna je u roku od tri meseca doneti svoju odluku. U slučaju da u tom roku ne donese nikakvu odluku smatra se da je izvršenje prodaje (licitacija) pravosnažno.

Član 51

Kada agrarni subjekat potpuno isplati svoj dug, Privilegovana agrarna banka skida mu hipoteku sa imanja. Ako je ova isplata izvršena pre isteka roka predviđenog u § 75 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 sa izmenama i dopunama istoga zakona od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933, ostaje pravo prvokupa do isteka toga roka.

Član 52

Porezi i prirezi kako državni tako i banovinski i opštinski mogu se iz imanja založenog kod Privilegovane agrarne banke, a pre izmirenja potraživanja bančinog, naplatiti samo za jednu godinu i samo u onom iznosu koji dolazi na dotičnu godinu.

Član 53

Naplaćenu zakupninu za ekonomske godine 1931/32 i 1932/33 od agrarnih subjekata poreske uprave šalju svakoga meseca, po spisku, Privilegovanoj agrarnoj banci. O ovoj naplati zakupnine vodi knjige i račune i Ministarstvo poljoprivrede, te će Privilegovana agrarna banka imati s toga da o svakoj primljenoj sumi izvesti i Ministarstvo poljoprivrede.

Hipoteka sa imanja agrarnih subjekata neće se skinuti sve dok ovi ne izmire i dužne zakupnine.

Član 54

Svaki agrarni subjekt dobija, preko nadležne Poreske uprave, knjižicu za svoj dug, u koju će mu Poreska uprava upisivati sve položene iznose na ime isplate glavnice i interesa.

Član 55

Pošto su obveznice 4% državom garantovane za likvidaciju agrarne reforme na velikim posedima emitovane u visini duga agrarnih subjekata za eksproprisano zemljište, u njihovu korist, a uredno plaćanje interesa i vršenje amortizacije po obveznicama zavisi od urednog polaganja anuiteta od strane agrarnih subjekata, to se agrarnim subjektima ne mogu dati u pogledu isplate anuiteta nikakve veće olakšice od onih koje su propisane ovom Uredbom.

Agrarni dužnici po Zakonu o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima ne mogu se, prema tome, koristiti:

1) Zakonom od 19 aprila 1932, o zaštiti zemljoradnika i o stavljanju na snagu pojedinih propisa Zakona o izvršenju i obezbeđenju sa svima docnijim izmenama i dopunama gornjih zakona;

2) Uredbom od 4 januara 1933, o postupku posredovanja, sa docnijim izmenama i dopunama;

3) Zakonom od 22 novembra 1929 o prinudnom poravnanju van stečaja;

4) Drugim zakonima čiji su propisi protivni propisima ove Uredbe.

Pokaže li se potreba da se agrarnim dužnicima učini kakva olakšica u plaćanju dugova, ovo se ima izvršiti samo putem izmena i dopuna ove Uredbe zakonskim putem, pošto se prethodno nađe pokriće da se služba po izdatim obveznicama vrši uredno i na vreme.

Član 56

Svi agrarni subjekti za koje se ekspropriše zemlja posle 1 oktobra 1933, biće dužni, posle izvršnosti eksproprijacione odluke, naknadno odmah platiti i sve ranije dospele godišnje anuitete, bez zatezne kamate.

Član 57

Pošto je Država ovom Uredbom izvršenje finansijske likvidacije agrarne reforme na velikim posedima prenela na Privilegovanu agrarnu banku, to se po § 41 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 sa izmenama i dopunama istoga Zakona od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933, ima, do konačne isplate, na ekspropisane nepokretnosti staviti hipoteke, u korist Privilegovane agrarne banke.

Ministar finansija ovlastiće državne pravobranice da izveste sudove, da se po odlukama donetim od strane Komisije za likvidaciju agrarne reforme na velikim posedima shodno §§ 56 i 59 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 sa izmenama i dopunama istoga Zakona od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933, predviđena hipoteka u zemljišnim knjigama provede u korist Privilegovane agrarne banke, umesto u korist države.

Član 58

Sve vanredne otplate koje Privilegovana agrarna banka dobije za isplatu duga od strane agrarnih subjekata, bilo da se ove vanredne otplate dobrovoljno polažu da bi dug bio ranije isplaćen, bilo da se dobiju od prodaje imanja egzekutivnim putem ili putem dobrovoljne prodaje, imaju se upotrebiti za ku-

povinu odgovarajućeg iznosa obveznica 4% državom garantovanih i poništiti.

Na slučaj da je kurs obveznica dostigao ili prešao nominalu, ima se izvršiti vanredna amortizacija putem izvlačenja.

Na slučaj da je kurs obveznica ispod nominale otkup se ima izvršiti samo do visine iznosa duga, a ušteda koja se ovim postigne ima se uneti u specijalni, garantni fond, u smislu čl. 22 ove Uredbe.

Član 59

Ako nastupi slučaj da se dug po likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima isplati i sve obveznice povuku iz opticaja pre 30 godina, Privilegovana agrarna banka predaće naplaćene anuitete od agrarnih subjekata Glavnoj državnoj blagajni kao vanredan prihod, i ovo će činiti sve dotle dok i poslednji agrarni subjekat svoj dug ne izmiri.

Član 60

Ministar finansija i Ministar poljoprivrede staraće se da se finansijska likvidacija agrarne reforme na velikim posedima što uspešnije provede i odredbe ove Uredbe što tačnije primenjuju, i u tu svrhu određiće svaki od njih po jednog svog prestavnika pri Privilegovanoj agrarnoj banci.

Član 61

Svi poslovi koji se vrše po ovoj Uredbi i sve isprave u vezi s tim oslobodavaju se svih državnih i samoupravnih taksa (§ 72 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 sa izmenama i dopunama istoga Zakona od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933).

Član 62

Sva objašnjenja po ovoj Uredbi davaće Ministar finansija i Ministar poljoprivrede po svojoj nadležnosti.

Član 63

Ova Uredba dobija obaveznu snagu od dana obnarodovanja u „Službenim novinama“.

Br. 28000/VI

26 septembra 1933.

u Beogradu

Ministar finansija,

Dr. Mil. R. Đorđević s. r.

Sporazuman sam:

Ministar poljoprivrede,

Dr. Lj. Tomašić s. r.

Na osnovu § 78 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 godine sa njegovim izmenama i dopunama od 5 decembra 1931 god. i 24 juna 1933 godine propisujem ovaj

PRAVILNIK

ZA IZVRŠENJE ZAKONA O LIKVIDACIJI AGRARNE
REFORME NA VELIKIM POSEDIMA

Član 1

Zakon o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima preuzeo je, osim nekih manjih izmena, načela ranijih agrarnih zakona. Zbog toga se u primenjivanju ovoga Zakona ima voditi računa o već provedenom postupku i stvorenom stanju primenom ranijih privremenih agrarnih zakona i odredaba.

Član 2

Zakon o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima određuje:

- I. Posede koji potpadaju pod odredbe Zakona;
- II. Nekretnine tih poseda, koje se imaju ostaviti vlasniku na slobodno raspolaganje i one koje se imaju upotrebiti za eksproprijaciju, (objekte agrarne reforme);
- III. Agrarne subjekte, u čiju se korist eksproprišu nekretnine poseda;
- IV. Visinu i način isplate naknade za ekspropriane nekretnine;
- V. Postupak i način provedbe eksproprijacije.

I

POSEDI KOJI POTPADAJU POD ODREDBE ZAKONA

Član 3

Paragrafima 2 do 9 određeni su, u skladu sa dosadanim zakonima, posedi na koje se ima primeniti Zakon.

U §§ 3, 4 i 8 Zakona navedeni su izuzetci od opštih propisa odnosno dopune tih propisa.

Član 4

Po § 3 Zakona potpadaju pod odredbe Zakona svi posedi preko 100 jutara obradive zemlje, koji su do 26 juna 1931 god., kao dana stupanja na snagu Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima, upotrebljeni za agrarne svrhe primenom Zakona od 4 juna 1922 godine o izdavanju u zakup onih poseda, koji ne dosižu maksimuma, za dokaz čega služe ranija pravnosnažna rešenja.

Posedi ispod 100 k. j. ne potpadaju pod odredbe Zakona.

Član 5

Obzirom na opšte socijalne svrhe kojima služe, odredbom § 4 Zakona stvoreni su izuzetci za državna i samoupravna (opštinska i banovinska) dobra kao i za posede imovnih opština.

Član 6

Od opštih propisa izuzima § 8 Zakona nekretnine, koje su privedene agrarnim svrhama posle 27 februara 1919 godine primenom Zakona kojima su razrešeni kmetski, beglučki, čivčijski, kolonatski i njima slični odnosi u Bosni i Hercegovini, na području Južnih krajeva i u Dalmaciji.

Isto tako ovim paragrafom izuzete su nekretnine koje su zemljoradnici kupili od velikih posednika ili stekli zamenom ili doselošću a uzima se pod odredbe Zakona zemljište, koje su zemljoradnici ustupili ve-

likim posednicima u zamenu a ova zamena u zemljišnim knjigama nije provedena.

Sve činjenice u pogledu kupovine, zamene ili doselosti imadu prvostepene vlasti utvrditi i oceniti.

II

OBJEKTI AGRARNE REFORME

Član 7

Nekretnine poseda koje se imaju ostaviti konačno vlasniku na slobodno raspolaganje određene su propisima §§ 10, 12 do 17 i § 24 Zakona.

Sve ostale nekretnine, koje se po navedenim propisima ne ostavljaju vlasniku, načelno su određene za eksproprijaciju.

Odredbama § 11 Zakona predviđen je naročiti postupak u pogledu provedbe eksproprijacije nekretina poseda italijanskih i mađarskih državljana s obzirom na naročite međunarodne sporazume.

Član 8

Obradivo zemljište (§ 5 Zakona) načelno je određeno za eksproprijaciju u koliko premašuje u §§ 2 i 3 predviđeni maksimum.

Izuzetno nisu predmet eksproprijacije voćnjaci, vinogradi sa vincilirskim deputatima i deputati za industrijske nameštenike kao i deputati šumskog osoblja po stanju 27 februara 1919 godine (§§ 13, 14 i 15 Zakona).

Deputati za ostalo osoblje velikog poseda nisu izuzeti od eksproprijacije.

Član 9

Pašnjaci nisu izuzeti od eksproprijacije (§ 10 i 24 Zakona).

U koliko su sposobni za drugu poljoprivrednu kulturu, što imaju utvrditi stručnjaci, pašnjaci se tretiraju kao obradiva zemlja te se imaju odrediti za

eksproprijaciju odnosno ostaviti vlasniku u užu maksimum.

Vlasniku se ostavljaju u širi maksimum potrebne površine neobrađivih pašnjaka kao i manje površine takvih pašnjaka u arondaciji užeg maksimuma dok se manje površine neobrađivih pašnjaka u arondaciji izdvojene zemlje imaju odrediti za eksproprijaciju.

Veći kompleksi neobrađivih pašnjaka u jednoj ili više celina određeni su za eksproprijaciju na korist agrarnih subjekata iz stava 1 § 24 Zakona.

Opštinski pašnjaci koji se vode u katastru kao takvi i nisu već odvojeni za agrarne svrhe, izuzetno su izlučeni od eksproprijacije osim onih ritova, koji se sada melioriraju. (§ 12a Zakona).

Odredba o ritovima, odnosno o pašnjacima u ritovima, koji se sada melioriraju, odnosi se samo na t.zv. Pančevački Rit, čija je melioracija u toku.

Član 10

Zemljišta sa podzemnom drenažom, podvodna i poplavama izložena zemljišta nisu izlučena od eksproprijacije, nego dolaze u obzir kod određivanja druge polovine užeg maksimuma, šireg maksimuma i supermaksimuma.

Veće površine močvara i neplodnih ritova može Ministar poljoprivrede izlučiti iz eksproprijacije uz obvezu predviđenu u čl. 56 ovog Pravilnika. Inače mogu se ovakva zemljišta dati vlasniku u širi maksimum a za ostatak važi načelo da se eksproprišu u korist agrarnih subjekata ako leže u arondaciji razdvojenog obradivog zemljišta a u korist agrarnih subjekata iz § 19 a i 24 stav 1, ako čine veće komplekse u jednom ili više delova.

Član 11

Šume i šumsko zemljište načelno nisu predmet eksproprijacije.

Izuzetke određuju §§ 12 i 24 Zakona. Propisom § 12 zadržano je za eksproprijaciju sve šumsko zemljište na relativnom šumskom tlu, koje je, kao obra-

diva zemlja, uzeto u svrhe agrarne reforme. Data je, takode, mogućnost eksproprijacije šumskog zemljišta, koje je preko pet godina pod poljoprivrednom kulturom.

Po odredbama § 24 Zakona šume mogu biti predmet eksproprijacije po oceni Ministra poljoprivrede u sporazumu Ministra šuma i rudnika a prema potrebi okolnog žiteljstva.

Šumske enklave tretiraju se kao sastavni deo šuma.

Član 12

Nisu predmet eksproprijacije, bez obzira na kulturu, industrijska zemljišta, na kojima se nalaze industrijski objekti (tvorničke zgrade, slagališta, dvorišta) i ostala tim objektima neophodno potrebna zemljišta, a kod rudarske industrije izuzeta su i ostala zemljišta, koja služe neposredno rudarstvu.

Takode su izuzeti iz eksproprijacije ribnjaci i zemljišta u građevinskim zonama, u koliko nisu do sada upotrebljena za agrarne svrhe.

Član 13

Kao crkveni veliki posedi u smislu Zakona o likvidaciji agrarne reforme imaju se smatrati samo oni veliki posedi, koji izdržavaju iz svojih prihoda, — na teritoriji gde važi ovaj Zakon, — crkvene, verske, prosvetne, humanitarne ili ustanove opšte koristi.

Crkveni posedi izjednačeni su sa ostalim velikim posedom no s tim izuzetkom, da se nepodeljena zemljišta ovih poseda mogu eksproprisati samo po odobrenju Ministarskog saveta (§ 17 Zakona).

U slučaju potrebe da se od crkvenih poseda ekspropriše nepodeljeno zemljište, Ministar poljoprivrede će staviti predlog Ministarskom savetu i potom doneti konačnu odluku po st. 10 § 49 Zakona.

Član 14

Pod uslovima iz § 16 Zakona izuzete su od eksproprijacije površine supermaksimuma iz toga paragrafa. Zabeležba zabrane otuđivanja i opterećivanja

predviđena u tom paragrafu upisaće se u zemljišnim knjigama po predlogu nadležne Banske uprave nakon prenosa površina supermaksimuma u posebni uložak izuzev zemljišta iz st. 5 § 16.

U koliko bi bila na kojem posedu po ranijim propisima već brisana zabeležba sa površina supermaksimuma, Banska uprava zatražiće odmah od nadležnog suda da se nanovo upiše zabeležba zabrane po § 16 Zakona.

Ako vlasnik supermaksimuma iz stava 4 § 16 Zakona ustupi za svrhe agrarne reforme druge površine, rešenje o tome kao i rešenje o brisanju zabrane donosi Ministar poljoprivrede po predlogu Banske uprave. Za ustupljeno zemljište vlasnik će dobiti oštetu po Zakonu o likvidaciji agrarne reforme.

U stavu 3 § 16 Zakona predviđeno brisanje zabeležbe nakon isteka 10 godina dozvoliće, po molbi vlasnika, nadležna Banska uprava.

Član 15

Bez ikakvih uslova izuzeti su od eksproprijacije supermaksimumi po § 17 Zakona, površine iz § 15 te zemljišta sa podzemnom drenažom i na području vodnih zadruga određena u supermaksimum po st. 5 § 16 Zakona.

III

AGRARNI SUBJEKTI

Član 16

Agrarni subjekti su određeni, pridržavajući se načela ranijih Zakona, u §§ 18 do 27 Zakona.

Načelno su utvrđeni kao agrarni subjekti sva ona lica, koja su po ranijim propisima dobila zemlju, za onu površinu koju drže.

Izuzetno od načela tač. 2 § 19 Zakona mogu se dati veće površine zemlje, koju ne prime nadeljeni agrarni subjekti najbližim i drugim agrarnim subjektima za dopunu njihovih poseda.

Takođe se mogu dati agrarnim subjektima veće površine podvodnog i poplavama izloženog zemljišta slabog kvaliteta (§§ 19a i 23 Zakona).

Član 17

Na korist apsolvenata viših i nižih gospodarskih škola ekspropriše se zemljište iz § 27 Zakona pod uslovima:

1) da se obvežu da će zemlju, koja se u njihovu korist ekspropriše, obrađivati sami i u svojoj režiji i

2) da će upotrebiti sve mere da od ove zemlje stvore mala ugledna dobra, koja će korisno poslužiti okolini.

Ovakva će se zemlja prvenstveno ekspropriisati u korist onih apsolvenata nižih i viših poljoprivrednih škola, koji su usled likvidacije velikih poseda razrešeni službe. I ostala lica sa kvalifikacijama iz pomenutog paragrafa mogu biti subjekti za ovakva zemljišta kao i državni, samoupravni i privatni nameštenici sa tim kvalifikacijama ako su službu napustili ili im je ona prestala teći bez njihove krivice.

Svi, pak, moraju dokazati da su siromašnog stanja, da nisu kažnjavani za besčasna dela ili po Zakonu o zaštiti države.

IV

VISINA I NAČIN ISPLATE NAKNADE ZA EKSPROPRI-SANA ZEMLJIŠTA

Član 18

Visina naknade za ekspropriisana zemljišta određena je §§ 28 do 45 Zakona.

Za određivanje konačne oštete ekspropriisanog zemljišta osnova je čisti katastarski prihod po stanju 1919 god. i to za obradive površine čisti katastarski prihod II klase a za vinograde i pašnjake čisti kat. prihod I klase što važi i za ona neobrađiva zemljišta (trstik, močvare) koja imaju čisti kat. prihod.

Način isplate, tip obveznica i sve ostale odredbe za izvršenje finansijske strane Zakona propisaće se Uredbom Ministra finansija u sporazumu sa Ministrom poljoprivrede a u saglasnosti sa Ministarskim savetom u roku od 3 meseca od dana stupanja na snagu Zakona od 24 juna 1933 god. o izmenama i dopunama Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima.

Član 19

Po propisu § 36 Zakona mogu se izuzetno vlasnik i agrarni subjekt sporazumeti o visini i načinu isplate i to uz odobrenje Ministra poljoprivrede.

Ovakvi sporazumi imaju se sklapati u formi kupoprodajnih ugovora i pre donošenja eksproprijacione odluke u korist agrarnih subjekata podneti nadležnoj komisiji za likvidaciju agrarne reforme, koja će ih sa svojim izveštajem, popisom kupaca i zbirom prodatih površina i kupovne cene, preko Banske uprave, dostaviti Ministarstvu na odobrenje.

Doprinos od 5% za kolonizacioni fond od ugovorene cene imade prodavalac platiti najdalje u roku od 30 dana nakon dostave razreza.

Vlasnici poseda, koji se koriste ovom odredbom a čiji posedi na dan 27 februara 1919 godine nisu imali obradivu površinu predviđenu u § 2 Zakona ne plaćaju ovaj doprinos.

V

POSTUPAK I NAČIN PROVEDBE EKSPROPRIJACIJE

a) Utvrđenje objekata

Član 20

U svrhu zasnivanja postupka za utvrđenje nekretnina velikog poseda iz § 10 Zakona agrarni odeljci sreskih načelstava imaju sva ranija akta, koja se odnose na utvrđenje objekata jednog poseda: za beležbu zabrane otuđivanja i opterećivanja, zapisnike o odvojn timeraspravama, odluke o odvajanju, pose-

dovne ilstove, zemljišno-knjižne izvadke, tehničke elaborate, ranije odluke o utvrđivanju objekata po naredbi br. 21.725/25 i t. d., srediti u dosije i akta prošiti i dostaviti Banskoj upravi sa izveštajem i predlogom u pogledu daljeg rada.

Eventualno još nerešene molbe za odobrenje prodaje po § 38 Finansijskog zakona od 31 jula 1925 godine imaju nadležne Banske uprave rešiti pre donošenja odluke po § 49 Zakona.

Član 21

U § 49 Zakona predviđeni agrarni odbor je savetodavni organ agrarnih vlasti.

Taj odbor sačinjavaju:

- 1) jedan opštinski odbornik koga izabere opštinski odbor;
- 2) predstavnik agrarne zajednice odnosno predstavnici agrarnih zajednica ako ih u opštini ima više;
- 3) po jedan predstavnik na svakih 50 agrarnih subjekata jedne opštine s tim da ih najviše može biti 25, koje izašalju agrarni subjekti po zahtevu agrarnih vlasti.

Agrarni odbor je dužan da se odaziva pozivu agrarnih vlasti.

Ako pozvani odbornici ne pristupe raspravi uređivanje će se obaviti pravnosnažno bez njih.

Član 22

Kod poseda gde je doneta odluka po naredbi Br. 21725/25 važi opšte pravilo (§ 46 Zakona) da se postupak nema obnavljati već se po učinjenim potrebnim izvidima, ima samo odluka doneti saobrazno propisima Zakona.

Kod ostalih velikih poseda ima se provesti postupak u smislu § 49 Zakona a u vezi sa propisima Pravilnika o tehničkim radovima.

Član 23

1) Odluke po §§ 46 i 49 Zakona ima da sadrže:

a) Utvrđenje prava vlasništva po stanju 27 februara 1919 god., sa navodom uloška zem. knjige i stanja po katastru sa navodom brojeva posedovnih listova i poreznih opština;

b) Sumarno ukupne površine poseda po zemljišnim knjigama, po katastru i po prirodi sa oznakom pojedinih kultura;

c) Hipoteka, realne terete, patronat i služnosti sa kojima je posed opterećen.

Za veličinu i pravne odnose poseda merodavno je stanje u zemljišnim knjigama na dan 27 februara 1919 godine, a za kulture današnje faktično stanje.

2) Nekretnine koje se po §§ 10, 15, 16 i 17 ostavljaju vlasniku označice se sa navodom zemljišno-knjižnih čestica, kulturom i površinom, i to:

a) užu maksimum,

b) širu maksimum,

c) supermaksimum po § 15 Zakona,

d) supermaksimum po §§ 16 ili 17 Zakona sa navodom rešenja Ministra poljoprivrede,

e) šume i šumske enklave izuzev onih iz §§ 12 i 24 Zakona,

f) industrijsko zemljište iz stava 5 § 10 Zakona,

i) zemljišta građevinskih zona u gradovima i gradske šume,

j) ribnjaci,

k) močvare i neplodni ritovi koji se ostavljaju vlasniku sa navodom rešenja Ministra poljoprivrede.

3) Zemljišta izuzeta usled doselosti (uzukapije) zatim zemljišta prodana zemljoradnicima odnosno zamenjena i zemljišta na koja je primenjen Zakon o raskidanju kmetskih odnosa (§ 8 Zakona) sa navodom zem. knjižnih i katastarskih čestica, kulture i površine.

4) Zemljišta izlučena ispod zabrane i prodana po odredbama čl. 38 Finansijskog zakona od 31 jula 1925 god. tač. 1 i 2 i po § 76 Zakona o produženju važnosti Finansijskog zakona kao i zemljišta prodana po § 37 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima i kasnijim izmenama i dopunama ovoga Zakona, sa navodom sumarne površine i odnosnih rešenja o odobrenju prodaje.

5) Nekretnine određene za eksproprijaciju u smislu §§ 10 i 56 do 60 Zakona po brojevima katastarskih parcela po pojedinim poreznim opštinama i sumarnom površinom po kulturama.

6) Za eksproprijaciju određeni pašnjaci i već eksproprijisane šume i šumska zemljišta po § 24 Zakona sa navodom katastralnih parcela i sumarne površine po poreznim opštinama.

Za one velike posede čije šumske površine premašuju 1000 k. j. a za koje nije doneto rešenje po § 24 Zakona navešće se po zemljišno-knjižnim parcelama ukupna površina šumskog zemljišta. Sa šumskih nekretnina ovih velikih poseda neće se brisati zabrana otuđivanja i opterećivanja dok se ne donese pravnosnažno rešenje po § 24 Zakona.

Član 24

I za crkvene posede ima se doneti odluka po propisima prednjeg člana.

Ako na crkvenim posedima ima obradivih nekretnina, koje nisu vlasniku ostavljene po § 10 i 17 Zakona, a koje na dan 26 juna 1933 god. nisu upotrebljene za svrhe agrarne reforme, te će se nekretnine sa katastralnim oznakama, kulturama i površinama u odluci navesti posebno s napomenom da će se za njih doneti nadležna odluka iz § 17 Zakona.

Član 25

Odlukom se ima rešiti i pitanje patronata i služnosti koje postoje na posedu kao i pitanje novih služnosti koje postaju potrebne usled provedbe agrarne reforme (§§ 58 i 62 Zakona).

Član 26

Odluke po §§ 46 i 49 Zakona za veleposede u srezovima, koji su navedeni u § 2 Zakona a u kojima ne postoje zemljišne knjige i katastar zemljišta (ranije pokrajine Južne Srbije i Crne Gore), doneće se na osnovu tapija, drugih javnih isprava i svih do sada provedenih izvida dok će se njihova kultura ustanoviti pregledom na licu mesta.

U svrhu utvrđivanja objekata i drugih radova, koji se po Zakonu imaju provesti u srezovima navedenim u § 4 Zakona o naseljavanju Južnih krajeva, Ministar poljoprivrede delegiraće Banskoj upravi potrebno osoblje.*)

Član 27

Za postupak oko donošenja odluke, dostave žalbe i t. d. važe propisi § 49 Zakona i u koliko oni nisu potpuni važe propisi Zakona o opštem upravnom postupku.

*) Paragraf 4 Zakona o naseljavanju Južnih krajeva glasi:

„Za naseljavanje i sprovođenje svih poslova agrarne reforme ustanovljavaju se

1) Vrhovno povereništvo agrarne reforme u Skoplju, kao glavni organ Ministarstva poljoprivrede za Južne krajeve; i

2) Agrarna povereništva sa sedištim: u *Skoplju* (za srezove: veleški, gornjopološki, donjopološki, žegligovski, preševski, krivopalanački, kratovski i bosiljgradski); u *Štipu* (za srezove: štipski, ovčepoljski, kočanski, carevoselski i maleški); u *Strumici* (za srezove: strumički i radoviški); u *Negotinu* (za srezove: negotinski, kavatarski, devdelijski i dojranski); u *Bitolju* (za srezove: morihovski, bitoljski, pre-spanski, ohridski, struški, debarski, galički, pilepski, porečki, kruševski i kičevski); u *Uroševcu* (za srezove: nerodimski, gračanički, kačanski i gnijilanski); u *Prizrenu* (za srezove: šarplanski, gorski i podgorski); u *Đakovici* (za srezove: đakovički i podrinski); u *Peći* (za srezove: pećski, istočki, beranski i andrijevački); u *Kos. Mitrovici* (za srezove: mitrovički, deževski, štavički i sjenički); u *Plevalju* (za srezove: plevaljski, mileševski, novovaroški, belopoljski i pribojski); i u *Vučitrnu* (za srezove: vučitinski, lapski i drenički)“.

Član 28

Na osnovu ranijeg Pravilnika donete odluke i rešenja o objektima kao i završeni postupak ostaju na snazi.

U koliko odluke za posede mađarskih državljana još nisu donete imaju se odmah doneti po propisu ranijeg Pravilnika.

Član 29

Vlasnicima velikih poseda na koje je bio primenjen čl. 2 Zakona od 4 juna 1922 godine o izdavanju u zakup onih poseda, koji ne dosižu maksimuma i t. d.*) neće se utvrđivati i ostavljati puni maksimum već im se imaju ostaviti samo one površine, koje su do donošenja Zakona uživali u ime maksimuma, a u svakom slučaju ostaviće im se ograničeni maksimum od 100 jutara.

Član 30

Kod srednjih poseda koji premašuju 100 jutara a na kojima je takođe bio primenjen propis čl. 2 Zakona navedenog u prednjem članu, ima se takođe u odluci postupiti na isti način t.j. utvrditi samo površine, koje se ostavljaju vlasniku i one koje su razdeljene.

Član 31

U pogledu malih poseda, koji imaju obradive zemlje 100 i manje katastralnih jutara ima se samo konstatirati veličina poseda po kulturama te podneti Ministarstvu predlog za povraćaj.

*) Ovaj član glasi:

„Ako posednik svoj posed ne radi sam niti u režiji, već isti u zakup ili iz dela izdaje, ostavlja mu se na potpuno slobodno iskorišćivanje 100 kat. jut. obradive zemlje. Višak preko ove, ili površina, koju sam ne obrađuje, izdaje se u privremeni zakup. Pravo vlasništva posedniku na ovoj površini ispod maksimuma ostaje nepovredeno i prilikom definitivne provedbe agrarne reforme, a po mogućstvu imaju se ove površine iz agrarne reforme izlučiti“.

Član 32

Na posedima, koji nemaju obradive površine preko užeg maksimuma (sa pašnjacima sposobnim za drugu kulturu), kao ni neobrađivih površina preko užeg i šireg maksimuma, a od kojih poseda do sada nije ništa uzeto za svrhe agrarne reforme, neće se sprovesti utvrđivanje objekata po Zakonu već će samo Banska uprava doneti odluku, kojom će se konstatovati stanje ovakvih poseda i tu odluku dostaviti opštini, u čijem se području nalazi posed, radi obnarodovanja.

Ako ovi posedi nemaju obradivih površina ali imaju neobrađivih preko užeg i šireg maksimuma, imaju se utvrditi samo one neobrađive površine, koje bi mogle doći u obzir za eksproprijaciju u korist bilo kojih agrarnih subjekata te o tome doneti odluka. Ako se, pak, utvrdi da su ove neobrađive površine neupotrebljive za agrarne svrhe (goleti, krševi, gudure, uvale) ima se to samo odlukom konstatovati.

Banska će uprava i kad protivu ovakvih odluka ne budu podnete žalbe, a po isteku roka za žalbe, predmet dostaviti Ministarstvu radi konačnog odobrenja odluke i određivanja brisanja zabrane odnosno radi izlučenja od ograničenja.

Ako se pak iz svih akata ili eventualnih izvida ustanovi, da ovi posedi ipak dosižu maksimum obradive zemlje, ima se postupiti po Zakonu.

b) Komisije za likvidaciju agrarne reforme

Član 33

Komisije za likvidaciju agrarne reforme stvorene su samo za sprovođenje likvidacije agrarne reforme sa nadležnošću navedenom u Zakonu.

Dosadanje prostorije agrarnih odeljaka pri sreskim načelstvima i celokupna arhiva tog odeljka ima da stoji na raspolaganju pomenutim komisijama.

U srezovima, gde nije bilo agrarnih odeljaka, imaju sreska načelstva, za vreme uređivanja u tim

srezovima, staviti komisijama na raspolaganje potrebne prostorije za zvanično uređivanje.

To isto vredi i za opštinska poglavarstva kada komisija bude uređovala u sedištu opštine.

Član 34

Komisije za likvidaciju agrarne reforme sastoje se od:

- 1) jednog agrarnog činovnika koga Ministar poljoprivrede postavlja za predsednika komisije i jednog a po potrebi i više njegovih zamenika;
- 2) jednog geometra kao tehničkog stručnjaka i
- 3) jednog poljoprivrednog stručnjaka.

Po potrebi može se Ministrovim rešenjem ovoj komisiji dodeliti i više agrarnih i drugih činovnika i stručnjaka prema naravi posla. Oni mogu biti aktivni ili umirovljeni činovnici.

Poljoprivredni stručnjak, u koliko nije agrarni činovnik, ima biti prvenstveno ekonom onog sreza, u kome komisija uređuje.

Rešenje komisije donosi i potpisuje predsednik ili njegov zamenik.

Član 35

Područja i sedišta komisije za likvidaciju agrarne reforme sledeća su:

I — u Dravskoj banovini

1) srezovi: Murska Sobota, Donja Lendava, Ptuj, Ljutomer, Radgona, Maribor Levi Breg, Maribor Denski Breg, Dravograd, Slovenski Gradec, Konjice, Šmarje i Celje sa sedištem u Mariboru i

2) svi ostali srezovi ove banovine sa sedištem u Ljubljani.

II — Savska banovina

1) srezovi: Osijek, Đakovo, Valpovo, Virovitica, Podravska Slatina, Našice, Donji Miholjac, Slavonski Brod, Slavonska Požega, Nova Gradiška, Novska, Pakrac i Daruvar, sa sedištem u Osijeku;

2) srezovi: Prelog, Čakovec, Varaždin, Ludbreg, Ivanec, Krapina, Pregrada, Klanjec, Zlatar i Novi Marof sa sedištem u Varaždinu;

3) svi ostali srezovi ove banovine sem srezova: Vukovar, Vinkovci i Županja, sa sedištem u Zagrebu.

III — Dunavska banovina

1) srezovi: Vršac, Pančevo, Bela Crkva, Kovin i Alibunar sem opština: Boka, Sarča, Sečanj, Srpska Neuzina, Hrvatska Neuzina i Šurjan, sa sedištem u Vršcu;

2) srezovi: Vel. Bečkerek, Jaša Tomić, Novi Bečej, Velika Kikinda, Nova Kanjiža i Kovačica kao i opštine iz sreza alibunarskog: Boka, Sarča, Sečanj, Srpska i Hrvatska Neuzina i Šurjan sa sedištem u Velikom Bečkereku;

3) srezovi: Senta, Subotica, Bačka Topola, Sombor, Apatin, Kula, Odžaci, Bačka Palanka, Novi Sad, Stari Bečej, Žabalj, Titel, Darda i Batina, sa sedištem u Novom Sadu i

4) srezovi: Šid, Ilok, Irig, Ruma, Stara Pazova, Sremska Mitrovica i Zemun kao i srezovi Savske banovine: Vukovar, Vinkovci i Županja, sa sedištem u Vukovaru.

IV

Svi ostali srezovi navedeni u § 2 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima sačinjavaju posebno područje sa sedištem, koje će, po ukazanoj potrebi, odrediti Ministar poljoprivrede.

V

Teritorijalna nadležnost komisija za likvidaciju agrarne reforme proteže se i na sve gradove koji leže na navedenim područjima.

Član 36

Ove komisije nose naziv: Komisija za likvidaciju agrarne reforme u (označiti mesto sedišta komisije).

Član 37

Članove komisije za likvidaciju agrarne reforme i ostali potrebni personal određuje Ministar poljoprivrede posebnim rešenjem.

Član 38

Članovi ovih komisija kao i komisiji dodeljeni pomoćno osoblje ne prestaju biti organi nadležnosti iz kojih su komisijama dodeljeni i njihov lični odnos ne menja se te imaju i dalje da vrše poslove, koje su radili do postavljenja, paralelno sa poslovima koji spadaju u nadležnost komisija.

c) Utvrđivanje agrarnih subjekata

Član 39

Revizija do sada nadeljenih agrarnih subjekata svih vrsta nema se provoditi (§ 50 Zakona).

Komisije za likvidaciju agrarne reforme preko svojih organa, proverice lične i materijalne odnose nadeljenih agrarnih subjekata, utvrdiće ispravnost imena njihova i površinu koju drže po ranijim rešenjima u zakupu a sve to na osnovu individualnih iskaza i spiskova agrarnih subjekata, deobnih nacrti, ranijih odluka o utvrđivanju subjekata i preslušavanjem agrarnog odbora i opštinskog predstavnika u koliko ovo bude potrebno.

Načelno se imaju utvrditi kao agrarni subjekti sva ona lica, koja na osnovu rešenja agrarnih vlasti uživaju agrarnu zemlju a zemlja se može oduzeti samo onima, za koje se utvrdi da nemaju svojstva agrarnih subjekata.

U slučaju da je agrarni subjekat umro zemlja će se ekspoprisati na njegove naslednike nenavodeći ih poimenično.

Član 40

Po izvršenom postupku iz prednjeg člana komisija će doneti odluku po § 52 Zakona.

Odluke se imaju donositi po pojedinim upravnim opštinama.

U odluci imaju biti navedeni posebno po grupama:

- 1) mesni agrarni interesenti i t.zv. autokolonisti;
- 2) kolonisti sa opštim uslovima;
- 3) optanti i
- 4) dobrovoljci mesni i dobrovoljci kolonisti.

Odluka ima da sadržava:

1) azbučnim redom sve agrarne subjekte u opštini po gornjim grupama sa tačnim navodom prezimena i imena, ime oca i mesto ranijeg i sadanjeg stalnog boravišta;

2) broj članova porodice;

3) površinu koju uživa odnosno sa kojom se utvrđuje;

4) na kome je velikom posedu uživa;

5) pouku o pravnom leku i

6) kratko obrazloženje.

Komisija za likvidaciju agrarne reforme dostaviće odluku nadležnom opštinskom poglavarstvu da je tri puta u roku od deset dana uobičajenim putem javno proglasi i stavi je agrarnom subjektu u opštinskom uredu, za vreme uredovnih časova, na uvid, te uz poziv, da subjekti mogu svoje pismeno obrazložene žalbe podneti u roku od 15 dana od dana dostave, odnosno trećeg oglasa, na Bansku upravu preko komisije za likvidaciju agrarne reforme.

U svemu ostalom imaju se primeniti propisi Zakona o opštem upravnom postupku.

Član 41

Ako po pravnosnažnosti odluke ostane u dotičnoj opštini raspoloživih površina, komisija će postupiti po propisima §§ 19 i 19a a po saslušanju agrarnog odbora te utvrđenja ličnih i materijalnih odnosa novo-prijavljenih agrarnih subjekata, doneti odluku o utvrđenju novih subjekata analogno propisu prednjega člana.

Član 42

Ako po podmirenju agrarnih subjekata preostane raspoloživa površina iz § 23 Zakona, komisija za likvidaciju agrarne reforme, preko Banske uprave, podneće o tome, za svaki posed posebno, izveštaj Ministarstvu sa tačnim navodom takvih površina, njihovih kultura i oznaka. Izveštaju se imaju priključiti sve molbe agrarnih subjekata iz §§ 25 i 27 Zakona, sa predlogom radi donošenja rešenja po § 51 Zakona.

Član 43

Ako preostanu raspoloživi veći kompleksi obradivog zemljišta podesnog za kolonizaciju, oni se imaju staviti na raspoloženje dobrovoljaca, optanata i kolonista.

Član 44

Sve površine oslobođene oduzimanjem zemlje od dobrovoljaca i kolonista kao i preostala slobodna zemljišta u ataru kolonija, imaju se prvenstveno upotrebiti za podmirenje nenadeljenih dobrovoljaca.

Član 45

Nakon pravnosnažnosti odluke o utvrđenju subjekata i objekata kao i eventualnih subjekata iz § 51 Zakona, komisija će pristupiti parcelaciji raspoloživog zemljišta po propisima Pravilnika o tehničkim radovima.

Član 46

U koliko je parcelacija raspoloživog zemljišta već provedena ona se ima uzeti kao osnov za definitivnu nadeobu i eksproprijaciju.

Kod novih parcelacija važi načelo da se one izvrše tako da nadeljenicima ostanu one površine koje sada drže.

Veća pomeranja odnosno premeštanje nadeljenika može Banska uprava dozvoliti samo u izuzetnim i neophodno potrebnim slučajevima.

Član 47

U slučaju da neki nadeljeni agrarni subjekt ne bi pristao na eksproprijaciju dodeljene zemlje pod uslovima zakona, komisija će postupiti po § 19 stav 1 Zakona.

d) Provedba eksproprijacije

Član 48

Po izvršenju prednjeg postupka komisija će doneti odluku po § 56 Zakona. Ovu će odluku komisija donositi po obrascima, koje će izdati Ministarstvo poljoprivrede.

Kod donošenja odluke komisija se ima držati načela, da se za svaki posed i poreznu opštinu donese jedna kolektivna odluka. Ako se posed nalazi u više poreznih opština može se doneti jedna kolektivna odluka i za više poreznih opština, ali samo onda ako se time ne bi komplikovalo provođenje odluke u zemljišnim knjigama.

Pojedinim agrarnim subjektima dostaviće se izvodi iz kolektivne odluke po obrascu koji će izdati Ministarstvo poljoprivrede.

Protiv ove odluke može svako zainteresovano lice, u roku od 15 dana od dana dostave, podneti žalbu, putem komisije za likvidaciju agrarne reforme, na Bansku upravu čija je odluka izvršna.

Član 49

Kao osnova za određivanje postotka doprinosa za kolonizacioni fond, koji je dužan platiti po § 44 Zakona bivši vlasnik, ima se uzeti ukupna površina obradivog zemljišta velikog poseda po stanju od 27 februara 1919 godine, neubrojivši površine iz § 8 Zakona, koje nisu objekt agrarne reforme.

Vlasnici, čiji posedi na dan 27 februara 1919 godine, nisu imali obradivu površinu određenu u § 2 Zakona ne plaćaju ovaj doprinos.

Član 50

Radi polaganja naknade kod nadležnog suda (§ 45 Zakona), u eksproprijacionoj odluci imaju se navesti sve hipoteke i realna prava služnosti i uživanja te slični tereti, koji terete eksproprijisano zemljište.

Po molbi vlasnika i uz pristanak hipotekarnih verovnika i ostalih subjekata realnih prava, može polaganje naknade kod suda da izostane.

Član 51

Sa depozitima po § 45 Zakona sud će postupati po načelima Zakona o izvršenju i obezbeđenju a u pogledu fideikomisa po opštim ustanovama građanskog zakona o fideikomisima.

Član 52

U pogledu pravnosnažno eksproprijisanog zemljišta po Zakonu od 4 juna 1922 godine o provedbi delimične eksproprijacije zemljišta velikih poseda i ako su u zemljišnim knjigama te odluke provedene, ima se u odluci po § 56 Zakona odrediti samo visina oštete i način plaćanja anuiteta i doprinosa. (Stav 5 § 56 Zakona).

U koliko ovakve odluke nisu u zemljišnim knjigama provedene imaju se odnosne površine obuhvatiti odlukom po § 56 Zakona i eksproprijisati za iste svrhe jednovremeno sa ostalim zemljištem velikog poseda.

Član 53

Po pravnosnažnosti odluke o eksproprijaciji i uplate doprinosa po § 59 Zakona, komisija za likvidaciju agrarne reforme dostaviće odluku zemljišno-knjižnom sudu i brinuće se da se ona provede u zemljišnim knjigama.

Član 54

Za svoje područje komisija za likvidaciju agrarne reforme ima da vodi, po postojećim propisima, delovodni protokol, registar i ostale potrebne knjige.

Akta se nemaju slagati u arhivu po brojevima već se ima od svih akata, koja se odnose na jedan posed, sastaviti dosije razdijeljen po opštinama i u njima akta složiti po hronološkom redu. Sva akta koja se odnose na jednu opštinu imaju da budu sređena i povezana. Na koricama dosijea ima da se stavi ime velikog posednika i pojedinih opština.

Po završetku rada i pošto se odluka o eksproprijaciji provede u zemljišnim knjigama, komisija će za sve posede i opštine ispuniti naročite obrasce sa statističkim podacima, koje će propisati Ministarstvo poljoprivrede. Dva primerka ovih obrazaca komisija će dostaviti Banskoj upravi, koja će jedan od njih dostaviti Ministarstvu poljoprivrede za statistiku.

Po završetku rada na svom području, komisija ima da dostavi sva akta sređena i sa popisom nadležnoj Banskoj upravi na pohranu.

e) Eksproprijacija šumskog zemljišta

Član 55

Za provedbu eksproprijacije šumskog zemljišta po § 24 stav 2—9 važe odredbe Pravilnika o visini i načinu isplate otštete za eksproprijisane šume i o odnosnom postupku.

Agrarni subjekti navedeni u stavu 9 pod uslovom a) i b) § 24 Zakona imaju podneti nadležnoj Banskoj upravi molbe za eksproprijaciju šuma u roku od 3 meseca od dana obnarodovanja ovog Pravilnika u „Službenim novinama”. U molbama imaju obrazložiti i dokumentovati potrebu za šumama koje traže.

Kasnije podnesene molbe neće se moći uzeti u postupak.

Radi obezbeđenja izvršenja eksproprijacije šuma iz stava 9 § 24 Zakona, a u vezi Zakona o zabrani otuđivanja i opterećivanja zemljišta velikih poseda, ima Banska uprava odmah od nadležnog suda zatražiti da se u zemljišnim knjigama zabeleži zabrana otuđivanja i opterećivanja na šumskim nekretninama

onih veleposeda čije šumsko zemljište premašuje 1000 katastarskih jutara, a koja je zabrana sa tih nekretnina po ranijim Zakonima brisana.

Molbe iz stava 2 ovoga člana imaju se rešiti u daljnjem roku od 6 meseca.

Po isteku toga roka ima se po službenoj dužnosti brisati zabrana.

Od šumskih poseda iz tač. 9 § 24 Zakona moći će se eksproprijisati najviše 25% od one šumske površine koja na pojedinim posedima premaša površinu od 1000 katastarskih jutara.

f) Eksproprijacija močvara i neplodnih ritova

Član 56

Močvare i neplodni ritovi po § 10 Zakona imaju se načelno eksproprijisati u koliko se ne dadu vlasniku u širi maksimum.

Izuzetno od ovoga pravila takve se površine mogu ostaviti vlasniku pod uslovom, da će ih u roku od 15 godina privesti boljoj kulturi (tač. 9 § 10 Zakona)

U ovom slučaju vlasnik ima podneti molbu Banskoj upravi i uz nju priložiti potrebne tehničke elaborate i ostala dokumenta. Banska će uprava molbu sa izveštajem i predlogom dostaviti Ministarstvu poljoprivrede na rešenje.

Član 57

Uz molbu vlasnik ima da da pismenu obvezu, da će površine u roku od 15 godina privesti kulturi te da će svake godine podnositi Ministarstvu izveštaj o radovima izvršenim u tom pogledu u toku godine. Pored ovoga ima da da izjavu, kojom uzima na znanje, da će se te površine eksproprijisati za slučaj ako ne postupi prema datoj obvezi.

Ova obveza vlasnika zabeležiće se u zemljišnim knjigama u vlastovnici.

g) Ošteta za oranje i seme, inventar i zgrade

Član 58

U svrhu likvidacije dosada neisplaćenih zakupni-
na, oštete za sejanje i seme i zakupnine za zgrade po
§ 76 Zakona, agrarni odeljci imaju dostaviti putem
Banske uprave Ministarstvu poljoprivrede sve dosada
nerealizirane odluke, koje su po tim predmetima već
donete, sa izveštajem na postupak.

U koliko o ovakvim predmetima nisu donete
pravnosnažne odluke započeti postupak ima se
završiti.

Član 59

U ovom se postupku imaju poimenično utvrditi
svi agrarni interesenti, kojima su bile dane u zakup
poorane ili zasejane površine, te prepuštene zgrade
na upotrebu, da se država može poslužiti pravom
regresa protiv njih.

Član 60

Po istim propisima ima se postupiti i u pogledu
živog i mrtvog inventara, ako je ovaj bio po Zakonu
od 20 maja 1922 godine o državnom nadzoru i dr-
žavnoj upravi veleposeda preuzet za agrarne svrhe.

h) Obezbeđenje potraživanja agrarnih zajednica i njihovih saveza

Član 61

Pored odredbe o stavljanju hipoteke iz § 41 Za-
kona, koja se ima staviti na prvo mesto, Komisije za
likvidaciju agrarne reforme u eksproprijacionim od-
lukama imaju uneti i odredbu o obezbeđenju potra-
živanja agrarnih zajednica i njihovih saveza. Takode
su komisije dužne voditi računa da se jednovre-
meno sa prenosom prava vlasništva na ime agrarnih

subjekata upiše u zemljišnim knjigama pravo zaloga
po propisima § 77 Zakona i da se o tome obaveste
agrarne zadruge i zainteresovani savezi.

VI

PATRONATI

Član 62

Na sve patronate imaju se primeniti propisi § 62
Zakona bez obzira da li su upisani u zemljišnim
knjigama.

Gde nema agrarnog zemljišta, ni obradivog ni
šumskog, reduciraće se ključ nadelenja u slučaju, ako
se na agrarnom zemljištu ima da sprovede nova par-
celacija ili arondacija, ili će se za oštetu dati one
parcele, koje se uprazne posle izvršenog postupka
po § 52 Zakona.

Ako se ni tim putem ne može doći do potrebnog
agrarnog zemljišta za otkup patronatskog prava,
preračunaće se otkup u gotovom novcu prema pro-
metnim cenama, pa će se ošteta odrediti za crkvu po
nominali u obveznicama, koje po § 39 Zakona ima
da primi vlasnik za eksproprisano zemljište.

To isto važi i onda ako se od vlasnikovog dela
ne može dati ošteta u zemlji — za slučaj već izvršene
rasprodaje celog maksimuma. Ošteta će se tada od-
rediti crkvi i za vlasnikov deo na način iz prednjeg
stava u obveznicama, koje bi imao da primi vlasnik
za eksproprisano zemljište.

Kako patronatske dužnosti ne terete agrarne
interesente lično već samo agrarni objekt, nemaju
agrarni subjekti da plaćaju oštetu po § 39 Zakona
za zemljište određeno za crkvu s naslova patronat-
skih dužnosti.

Ošteta za otkup patronatskog prava ima da se
utvrdi u odluci Banske uprave, koju ova ima da
donese po § 45 Zakona. Pre donošenja odluke Banska
će uprava saslušati vlasnika i crkvu. Ako ima raspo-
loživih površina u odluci Banske uprave ima da bude

određeno zemljište za otkup patronata po veličini i po parcelama. U protivnom slučaju odluka će samo načelno rešiti pitanje veličine zemljišta za otkup. Konkretno rešenje sa naznakom parcela o otkupu patronata doneće Banska uprava kasnije, kada joj komisija za likvidaciju nakon postupka po st. 2 stavi zemljište na raspolaganje.

Prenos prava vlasnosti zemljišta, određenog za oštetu, u zemljišnim knjigama ima da se izvrši prema sporazumu vlasnika i crkve, a ako ovi ne dođu do sporazuma, odlukom Banske uprave, koju ima ova da donese po prednjem stavu, preneće se na ime vlasnika sa teretom patronata.

Kada se ošteta za patronat plaća u obveznicama odluka će se doneti u eksproprijacionom rešenju po § 56 Zakona, pa će se postupiti u smislu § 45 Zakona, t. j. pripadajući deo obveznica položiće se kod odnosnog suda, u koliko vlasnik ne dađe privolu, da se direktno isplate crkvi.

Član 63

Ovaj Pravilnik stupa na snagu kad se obnaruđuje u „Službenim novinama”.

Br. 49980/Vla

1 avgusta 1933 god.

Beograd.

Ministar poljoprivrede,

D-r Lj. Tomašić, s. r.

Na osnovu § 10 tač. 6, § 32 st. 3 i § 78 tač. 2, Zakona od 19 juna 1931 godine o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima sa izmenama i dopunama od 5 decembra 1931 godine i 24 juna 1933 godine propisujemo ovaj

PRAVILNIK

O GRADEVINSKIM ZONAMA U GRADOVIMA.

Član 1

Odredba § 10 tač. 6 i § 32 st. 3 Zakona od 19 juna 1931 godine o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima sa izmenama i dopunama od 5 decembra 1931 godine i 24 juna 1933 godine, odnosi se samo na gradove, kojima je taj naziv službeno priznat do dana 26 juna 1933 godine, kada je taj Zakon stupio na snagu.

Član 2

Zemljišta građevinskih zona u gradovima u smislu Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima jesu ona, koja leže u onom građevinskom reonu, koji po pravilu obuhvata već izgrađeni i naseljeni deo grada.

Tačne granice ove zone za pojedine gradove ustanoviće bude li to potrebno, komisija za likvidaciju agrarne reforme uz saradnju građevinskog stručnjaka. Ovu odluku odobrava Ministar poljoprivrede u saglasnosti sa Ministrom građevina.

Član 3

Izuzetno za grad Zagreb kao građevinski reon, pomenut u čl. 2 ovoga Pravilnika određuje se ova zona:

Sve zemljište koje leži unutar katastarske gradske međe sa južne, zapadne i severne strane, a sa istočne strane zemljište prema situacionom planu grada Zagreba, koji se smatra sastavnim delom ovoga Pravilnika, koje je označeno crtom narandžaste boje, što ide od reke Save prema severu i prolazi istočnom granicom katastarske čestice br. 6249, 6332, 6333, 6374, 6375, 6376, 6369/1, 6367, 6377/2, te dalje cestom Petruševac preko odvodnog kanala, nadalje istočnom granicom katastarske čestice br. 6927/1, 6928, 6924/2, 6924/3, te severnim koritom novog odvodnog kanala zapadno, a nadalje istočnom granicom katastarske čestice br. 7070/1, 7068/1, 7067, 7089, 7087/4, 7125/1, 7125/2 i 7358, te dalje severnom stranom Borongajske ceste do ceste Vukomerec odnosno potoka Štefanovca.

Član 4

Za zemljišta upotrebljena za agrarne svrhe, koja leže u građevinskim zonama navedenim u članu 2 ovoga Pravilnika platiće agrarni subjekti za eksproprisano zemljište višu otštetu i to u gradovima do 100.000 stanovnika 100%, a u gradovima preko 100.000 stanovnika 200%.

Član 5

Za zemljišta u gradovima van građevinske zone platiće se viša otšteta samo za one parcele, koje se graniče sa graničnom linijom građevinske zone predviđene u članu 2 i 3 ovoga Pravilnika i to u gradovima do 100.000 stanovnika 25% više, a u gradovima preko 100.000 stanovnika 50% više.

Član 6

Ovaj Pravilnik stupa na snagu kad se objavi u „Službenim novinama“.

Br. 51.365/VI-a

8 avgusta 1933 godine
Beograd

Ministar poljoprivrede,
Dr. Lj. Tomašić s. r.

Ministar građevina,
Dr. Srkulj s. r.

Na osnovu § 78 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 godine sa njegovim izmenama i dopunama od 5 decembra 1931 godine i 24 juna 1933 godine propisujemo ovaj

PRAVILNIK

O TEHNIČKIM RADOVIMA ZA IZVRŠENJE GORE NAVEDENOG ZAKONA.

Član 1

Po ovom Pravilniku izvršiće se tehnički radovi na posedima u koliko su potrebni za donosenje odluka po §§ 49 i 56 Zakona.

Član 2

Tehnički se radovi dele:

1) na tehničke radove potrebne za odluku po § 49 Zakona i

2) na tehničke radove na osnovu kojih će se izvršiti eksproprijacija zemljišta odvojenog za agrarne svrhe po § 56 Zakona i prenos u zemljišnim knjigama na agrarne subjekte.

Član 3

Radi donošenja odluke po § 49 Zakona ima se provesti identifikacija zemljišta, koje je po § 10 Zakona izuzeto iz eksproprijacije, t. j. ima se ustanoviti zemljišno-knjižno i katastralno stanje na dan 27-II-1919 godine te današnje stanje po kulturi.

U slučaju cepanja čestica ima vlasnik, po pravosnažnosti odluke iz § 49 Zakona, sačiniti o tome

nacrt po Zakonu o katastru zemljišta i zemljišnim knjigama i dostaviti Banskoj upravi radi provedbe brisanja zabrane u zemljišnim knjigama u smislu § 60 Zakona.

Pre donosenja odluke ima se sastaviti:

- 1) popis parcela, koje se vlasniku ostavljaju (obrazac br. 1);
- 2) raspored kultura po sadanjem stanju (obrazac br. 2); i
- 3) pregled i nacrt celoga poseda u razmeri koja omogućava dovoljnu preglednost.

Član 4

Tehnički radovi iz tač. 2 čl. 2 ovog Pravilnika sastoje se iz:

- 1) triangulacije;
- 2) poligonisanja;
- 3) detaljnog premera;
- 4) obeležavanja svih međa u smislu čl. 10 Zakona o katastru zemljišta;
- 5) stabilizacije trigonometrijskih, poligonih i malih tačaka;
- 6) izrade planova i svih tabelarnih pregleda i spiskova na osnovu kojih će se izvršiti eksproprijacija i prenos u zemljišnim knjigama i katastru.

Navedeni tehnički radovi imaju se izvršiti po odredbama Zakona, Pravilnika i drugih odredaba o katastru zemljišta i zemljišnim knjigama.

Član 5

Osim navedenoga u tač. 6 prednjeg člana ima se za agrarne vlasti izraditi i to:

- 1) deobni nacrt (kopija);
- 2) prijavni list (kopija);
- 3) sumarni iskaz za obračun otštete i anuiteta (obrazac br. 3);

4) iskaz deobe eksproprianog zemljišta po posedima i katastarskim opštinama a po aritmetičkom redu brojeva katastarskih parcela (obrazac br. 4) i

5) spisak agrarnih subjekata sastavljen azbučnim redom po katastarskim opštinama (obrazac br. 5).

Član 6

Deoba — raspis parcela može se provesti u zemljišnim knjigama i pre donošenja odluke o eksproprijaciji.

Član 7

Parcelacija i raspored parcelisanih čestica na agrarne subjekte ima se izvršiti po naređenju nadležne komisije za likvidaciju agrarne reforme.

Kod deobe parcela sa više bonitetnih klasa, tehničko lice će, u svrhu obračunavanja otštete, uz saradnju ekonomskog veštaka nadležne komisije izvršiti klasifikaciju pojedinih delova ovih parcela.

Član 8.

Pomenute tehničke radove vršiće:

- 1) tehnički organi Ministarstva poljoprivrede odnosno katastarski geometri, koji su ovom Ministarstvu dodeljeni na rad od Ministarstva finansija;
- 2) ovlašćeni inženjeri i geometri, koji imaju ovlašćenje za izvođenje javnih geodetsko-geometarskih radova.

Član 9

U slučaju da premer ne mogu obaviti lica iz tač. 1 prednjeg člana, nadležna komisija za likvidaciju agrarne reforme obavestiće ovlašćene inženjere i geometre o objektu, mestu i danu koga će se izvršiti izbor lica za izvršenje tehničkih radova. Istovremeno komisija će obavestiti i sve zainteresovane agrarne subjekte i pozvati ih da određenoga dana i na određeno mesto dodu na sastanak radi izbora pet lica između sebe, kojima će skup dati ovlašćenje, da još

istoga dana izvrše izbor jednoga lica između ponuđača i sa njim sklope ugovor o tehničkim radovima. U pozivu upućenom agrarnim subjektima komisija će izložiti potrebu i svrhu tehničkih radova i naglasiti im da su po Zakonu dužni snositi troškove oko izvršenja ovih radova.

Skupom će rukovoditi izaslanik komisije u čijem će prisustvu opunomoćeni odbor izvršiti izbor tehničkoga lica i sa njim sklopiti ugovor.

Ugovor koji odbor zaključi sa izabranim licem obavezuje sve agrarne subjekte, koji imaju zemlju na dotičnom objektu.

Zapisnike o skupu i izboru tehničkog lica i sačinjene ugovore nadležna će komisija dostaviti Ministarstvu poljoprivrede na odobrenje.

Agrarne subjekte nadležna komisija će na 15 dana ranije obavestiti preko opštine uobičajenim putem, a ovlašćene inženjere i geometre u istom roku isticanjem oglasa u opštini u kojoj će se održati skup agrarnih subjekata, kod nadležnog sreskog načelstva i u sedištu komisije.

Član 10

Ugovori i zapisnici iz prednjeg člana oslobođeni su po § 72 Zakona svih državnih i samoupravnih taksa. Isto tako oslobođeni su preduzimači od naplate takse po tarifi IV Zakona o katastru zemljišta za kopije iz katastarskih planova, prepise i izvode (izvatke) iz katastarskog operata koji su im potrebni za radove po ovom Pravilniku.

Član 11

Ugovor o tehničkim radovima mora da sadrži:

- 1) lične (osobne) podatke poslodavca i preduzimača;
- 2) objekt tehničkih radova sa naznačenjem vlasnika poseda;
- 3) površinu objekta po katastru koji se ekspropriše;

4) površine pojedinih nevezanih delova poseda po katastru;

5) opis potrebnih radova za pojedine komplekse;

6) cenu za izvršenje tehničkih radova od celog poseda pod tač. 3), odnosno od pojedinih nevezanih kompleksa po jednom katastarskom jutru odnosno jednom hektaru;

7) rok u kome se radovi imaju izvršiti, koji se određuje u sporazumu sa agrarnom vlašću;

8) izjavu preduzimača da mu se u smislu čl. 16 ovog Pravilnika na ime kaucije zadrži 10% od predujma;

9) način isplate ugovorene cene i povraćaj predujmova zadržanih po čl. 16 ovog Pravilnika na ime kaucije;

10) obvezu da će preduzimač izvršiti sve tehničke radove iz čl. 4 i 5 ovog Pravilnika i da dozvoljava da mu se obustavi rad i razreši ugovor bez ma kakve otštete za radove već izvršene do dana obustave rada ako bi se ogrešio o obveze ugovora;

11) obvezu da će u svako doba omogućiti katastarskim vlastima nadzor i pregled terenskih i kancelarijskih radova, koji će pregled o trošku preduzimača vršiti inspekcioni organ finansijske direkcije otseka za katastar i državna dobra.

Član 12

Ako prilikom revizije utvrdi da se preduzimač ne pridržava uslova ugovora, nadzorni organ će odmah o tome obavestiti Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo finansija i komisiju za likvidaciju agrarne reforme.

Ministarstvo poljoprivrede doneće rešenje u smislu tač. 10 prednjeg člana te izdati naređenje da se dalje postupi po čl. 9 ovog Pravilnika.

Isto tako će Ministarstvo poljoprivrede postupiti ako se preduzimač ne pridržava određenih rokova, u koliko ne nađe za shodno da mu taj rok produži.

Član 13

Preduzimač ne može prenositi na drugo lice svoja prava i obveze ni delimično ni u celini bez prethodnog odobrenja Ministarstva poljoprivrede.

Član 14

Ako preduzimač padne pod stečaj ugovor se raskida, ali poslodavac može primiti ponudu njegovih poverilaca, da isti preduzimač ugovorene radove dovrši pod istim uslovima.

Član 15

Ako preduzimač umre Ministarstvo poljoprivrede raskinuje ugovor i odluku o tome dostavi nadležnom sudu i naslednicima. Za onaj deo posla koji je dovršen i bude primljen isplatiće se zarada zakonitim naslednicima putem nadležnoga suda. Nagrada za nedovršene radove isplatiće se prema proceni ispravno izvršenih radova.

Član 16

Način isplate predviđa se uslovima ugovora. Ako preduzimač u toku rada, a prema uslovima ugovora, zatraži da mu se isplati deo ugovorene sume, isplata će se moći izvršiti za dovršene delove tehničkih radova u obliku predujmova na osnovu prethodnih revizija inspektionog organa finansijske direkcije otseka za katastar i državna dobra. Visinu predujma utvrđuje taj inspektioni organ o čemu izveštava agrarnu vlast radi izdavanja naloga za isplatu.

Kod isplate zadržaće se na ime kaucije 10% od svakog predujma.

Član 17

Agrarni subjekti dužni su obroke od ukupne ugovorom određene cene plaćati na vreme koje je predviđeno ugovorom. Uplate se imaju vršiti na kasi nadležnih opština. Uplaćeni novac mora opština čuvati kao depozit koji ne sme utrošiti ni u kakvu drugu svrhu. U protivnom opština odgovara materijalno, a rukovalac depozita i krivično.

Na osnovu izveštaja inspektionog organa katastarske vlasti o napretku radova i visini predujmova nadležna komisija izdavaće naloge za isplatu. Samo na osnovu ovih naloga mogu opštine izdavati sume iz depozita.

Član 18

Ako agrarni subjekti ne plate na vreme dospele obroke, a to ne učine ni na poziv nadležne komisije u roku od 30 dana od prijema poziva, smatraće se, da su odustali od dodeljene im zemlje (§ 71 Zakona), pa će komisija postupiti po odredbi § 19 Zakona.

Član 19

Završeni elaborati koje još nisu preuzele nadležne vlasti, kao i oni koji su još u radu, imaju se saobraziti propisima ovog Pravilnika.

Član 20

Odobrenje tehničkih radova kao i svih elaborata potrebnih za katastar i zemljišne knjige vrše nadležne katastarske vlasti.

Ostale radove i eventualne elaborate potrebne za odluke po § 49 Zakona i radove za utvrđenje visine otštete i anuiteta, pregleda nadležna prvostepena agrarna vlast.

Član 21

Preduzimač je obavezan dovršiti terenske i ostale radove u određenom roku.

Sve dovršene elaborate obavezan je predati agrarnim vlastima bez obzira da li je honorar naplatio. U slučaju da honorar nije plaćen komisija za likvidaciju agrarne reforme postupiće po čl. 18 ovog Pravilnika i za radove izvršene po ranijem Pravilniku.

Član 22

Za svaku štetu učinjenu trećim licima vršenjem ugovornih radova odgovara preduzimač.

Član 23

Isplatu osoblja, radnika i materijala dužan je preduzimač vršiti uredno prema zakonskim odredbama.

Instrumente, alat i materijal za vršenje premera i materijal za izradu planova i ostalih pismenih radova nabavlja sam preduzimač.

Član 24

Inspekcionni organ katastarskih vlasti ima prava da prilikom revizija traži od preduzimača da mu ovaj — a o svom trošku stavi na raspolaganje potrebnu radnu snagu, instrumente i alat za merenje, sprave i materijal za kontrolu rada.

Sve mane i nedostatke koje inspekcionni organ utvrdi u elaboratu ili na terenu dužan je preduzimač ukloniti u roku koji mu odredi inspekcionni organ.

Član 25

Sporove tehničko-katastarske prirode nastale između preduzimača i inspekcionog organa konačno rešava Ministarstvo poljoprivrede na osnovu mišljenja Ministarstva finansija, koje će ovo dati prema izveštaju svoga inspekcionog organa.

U ovom slučaju preduzimaču se može produžiti rok utvrđen ugovorom. Sve eventualne nastale troškove oko takvih izvida snosi preduzimač.

Član 26

Ugovori se imaju sastaviti u šest originalnih primeraka.

Kad Ministarstvo poljoprivrede od komisije primi ugovore zatražiće mišljenje Ministarstva finan-

sija Odeljenja katastra i državnih dobara, koje će ono dati najdalje u roku od 15 dana.

Odobrene ugovore Ministarstvo poljoprivrede dostaviće:

1) dva primerka Ministarstvu finansija od kojih će ovo jedan poslati nadležnoj finansijskoj direkciji radi nadzora i revizije i

2) tri primerka nadležnoj Banskoj upravi od kojih će dva uručiti strankama, a treći nadležnoj komisiji za likvidaciju agrarne reforme.

Član 27

O početku terenskih radova preduzimač će obavestiti nadležnu komisiju i finansijsku direkciju.

Član 28

Kad preduzimač završi sve ugovorom predviđene tehničke radove dostaviće elaborat finansijskoj direkciji na postupak po čl. 20 ovog Pravilnika. Finansijska direkcija pregledaće sve glavne i pomoćne delove elaborata i postupiti po odredbama Zakona, Pravilnika i odredaba o katastru i zemljišnim knjigama.

Član 29

Deobni planovi imaju se izraditi u tri primerka i to: dva primerka na providnom platnu, a jedan na beloj crtačoj hartiji.

Član 30

Ministar poljoprivrede, u sporazumu sa Ministrom finansija, može po potrebi svojim posebnim naredbama pojedine odredbe ovoga Pravilnika u duhu Zakona dopuniti ili izmeniti.

Član 31

Ovaj Pravilnik stupa na snagu kad se obnaroduje
u „Službenim novinama”.

Br. 51.811/VI-a

10 avgusta 1933 godine
u Beogradu

Ministar poljoprivrede,
Dr. **Lj. Tomašić** s. r.

Ministar finansija,
Dr. **Mil. R. Đorđević** s. r.

Obrazac br. 1	(Prva strana)	
Kr. Banska uprava	Polit. opština:	
Upravni srez:	Katastar. opština:	
	Procenbeni srez:	
POPIS PARCELA		
	Veliki posed:	
	Sastavio:	
	Pregledao:	
	Overava:	

Obrazac br. 2

(Prva strana)

Kr. Banska uprava u

Polit. opština:

Upravni srez:

Katastar. opština:

Procenbeni srez:

RASPORED PO KULTURAMA

Veliki posed:

Sastavio:

Pregledao:

Overava:

Obrazac br. 3

Banovina:

Polit. srez:

Upravna opština:

(Prva strana)

Procenbeni srez:

Katastar. opština:

Veliki posed:

ČISTI PRIHOD

I I k l a s a	
Njiva (oronica)	
Vrt i voćnjak	
Livada (senok.)	
Vinograd	
Pašnjak i plan.	
Šuma	
Trstik, močvar, ribnjak i jezero	
Neplodno	

SUMARNI ISKAZ
ZA OBRAČUN OTŠTETE I ANUITETA

Indiv. iskaz br. . . . sa . . . k. j. . . kv. hv. . . . Din. . . . p. . . . anuiteta
Ukupno: k. j. . . . kv. hv. . . . Din. . . . p. . . . anuiteta

Pregledao katast. geometar:

Sastavio:

(Druga strana)

[illegible]

(Treća strana)

[illegible]

Obrazac br. 4

(Prva strana)

Banovina:

Srez:

Polit. opština:

Agrarni odeljak:

Sreski sud:

Katast. uprava:

Procenbeni srez:

Katastar. opština:

INDIVIDUALNI ISKAZ AGRARNE DEOBE

na posedu:

Sastavio:

Obrazac br. 5

Banovina: _____

Srez: _____

Agrarni odeljak: _____

Upravna opština: _____

(Prva strana)

Sreski sud: _____

Katastr. uprava: _____

Procenbeni srez: _____

Katastr. opština: _____

I M E N I K
UTVRĐENIH I NADELJENIH AGRARNIH SUBJEKATA

Kolonije: _____

Sela: _____

Sastavio: _____

S P I S A K **CENA ZEMLJIŠTA** **ZA NJIVE (ORANICE)**

na osnovu člana 28 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima sa izmenama i dopunama od 24 juna 1933 g.

Pr im e d b a: Količnik 100 vredi za zemljišta za koja se plaća vodni doprinos.

Količnik 120 vredi za sva ostala zemljišta.

Procenbeni srezovi	Čist katastar- ski prihod	Količnik	Razred zemljišta po agrarnom Zakonu			
			I	II	III	IV
			Cene u dinarima za jedno katastarsko jutro			
1. D. Lendava III	8,50	100 120	850 1 020	680 816	544.— 652·80	272.— 326·40
1. Kermend 2. Mur. Sobota II	10,50	100 120	1.050 1.260	840 1.008	672.— 806·40	336.— 403·20
1. Delnice	11,00	100 120	1.100 1.320	880 1.056	704.— 844·80	352.— 422·40
1. Velikovec III	12,00	100 120	1.200 1.440	960 1.152	768.— 921·60	384.— 460·80
1. Radovljica III	13,00	100 120	1.300 1.560	1.040 1.248	832.— 998·40	416.— 499·20
1. Karlovac srez	13,50	100 120	1.350 1.620	1.080 1.296	864.— 1 036·00	432.— 518·40
1. D. Lendava II 2. Našice	14,00	100 120	1.400 1.680	1.120 1.344	896·00 1.075·20	448·00 537·60

Procenbeni srezovi	Čist katastar- ski prihod	Količnik	Razrez zemljišta po agrarnom Zakonu			
			I	II	III	IV
			Cene u dinarima za jedno katastarsko jutro			
1. Mur. Sobota I 2. Sisak, srez III	14,50	100 120	1.450 1.740	1.160 1.392	928.— 1.113·60	464·00 556·80
1. Križevci, grad i srez 2. Pakrac 3. Radovljica II	15,00	100 120	1.500 1.800	1.200 1.440	960.— 1.152.—	480·00 576·00
1. Kočevje 2. Kranj III 3. Sisak, srez, II 4. Vâlpovo 5. Vel. Gorica 6. Velikovec II	16,00	100 120	1.600 1.920	1.280 1.536	1.024.— 1.228·80	512.— 614·40
1. Črnomelj 2. Kranj II 3. Križ 4. Krško II 5. Logatec 6. Šikloš 7. Novo Mesto II	16,50	100 120	1.650 1.980	1.320 1.584	1.056.— 1.267·20	528.— 633·60
1. Krap. Toplice 2. Maribor II 3. N. Gradiška 4. Slav. Požega 5. Zlatar	17,00	100 120	1.700 2.040	1.360 1.632	1.088.— 1.305·60	544.— 652·80
1. Slatina 2. Vršac	17,50	100 120	1.750 2.100	1.400 1.680	1.120.— 1.344.—	560.— 672.—
1. Bač. Palanka II 2. Celje IIb 3. Djakovo 4. Jastrebarsko II 5. Jaša Tomić III 6. Karlovac, grad 7. Sisak, grad, I 8. Virovitica 9. Zagreb, srez, II	18,00	100 120	1.800 2.160	1.440 1.728	1.152.— 1.382·40	576.— 691·20

Procenbeni srezovi	Čist katastar- ski prihod	Količnik	Razred zemljišta po agrarnom Zakonu			
			I	II	III	IV
			Cene u dinarima za jedno katastarsko jutro			
1. Novo Mesto I 2. Radovljica I 3. Varaždin 4. Vinkovci	18,50	100 120	1.850 2.220	1.480 1.776	1.184.— 1.420·80	592.— 710·40
1. Jaša Tomić I 2. Koprivnica 3. S. Mitrovica 4. Oravica 5. Pardanj-Ninčić.	19,00	100 120	1.900 2.280	1.520 1.824	1.216.— 1.459·20	608.— 729·60
1. Darda II 2. Jaša Tomić II	19,50	100 120	1.950 2.340	1.560 1.872	1.248.— 1.497·60	624.— 748·80
1. Bela Crkva 2. D. Lendava I 3. Brežice II 4. Kamnik 5. Krško I 6. Litija I 7. Ljubljana okol. 8. Perlez 9. Subotica	20,00	100 120	2.000 2.400	1.600 1.920	1.280.— 1.536.—	640.— 768.—
1. Celje I-b 2. Krani I 3. Litija II 4. Ptuj II 5. Vel. Kikinda	21,00	100 120	2.100 2.520	1.680 2.016	1.344.— 1.612·80	672.— 806·40
1. Celje II-a 2. Ljubljana, m. 3. Nova Kanjiža 4. Pančevo 5. Senta 6. Slovenjgradec 7. Velikovec I 8. Zagreb, grad I	22,00	100 120	2.200 2.640	1.760 2.112	1.408.— 1.689·60	704.— 844·80
1. Kula I 2. Ljutomer 3. Vukovar 4. Vel. Bečkerek	23,00	100 120	2.300 2.760	1.840 2.208	1.472·00 1.766·40	736.— 883·20

Procenbeni srezovi	Čist katastar- ski prihod	Količnik	Razred zemljišta po agrarnom Zakonu			
			I	II	III	IV
			Cene u dinarima za jedno katastarsko jutro			
1. Bač. Palanka I 2. Brežice I 3. Kula II 4. Ruma 5. Zemun	24,00	100 120	2.400 2.880	1.920 2.304	1.536— 1.843·20	768— 921·60
1. Darda I 2. Novi Sad 3. Ptuj I 4. Radgona 5. Titel	25,00	100 120	2.500 3.000	2.000 2.400	1.600— 1.920—	800— 960—
1. Nadj S. Mikloš 2. Maribor I	26,00	100 120	2.600 3.120	2.080 2.496	1.664— 1.996·80	832— 998·40
1. Celje I-a 2. Mohač 3. Osijek 4. Sombor	27,00	100 120	2.700 3.240	2.160 2.592	1.728— 2.073·60	864— 1.036·80

S P I S A K

CENA ZEMLJIŠTA SENOKOŠE (LIVADE)

na osnovu člana 28 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima sa izmenama i dopunama od 24 juna 1933 g.

P r i m e d b a: Količnik 100 vredi za zemljišta za koja se plaća vodni doprinos.
Količnik 120 vredi za ostala zemljišta.

Procenbeni srezovi	Čist katastar- ski prihod	Količnik	Razred zemljišta po agrarnom Zakonu			
			I	II	III	IV
			Cene u dinarima za jedno katastarsko jutro			
1. Perlez	4,80	100 120	480·00 576·00	384·00 460·80	307·20 368·64	153·60 184·32
1. Titel	5,00	100 120	500·00 600·00	400·00 480·00	320·00 384·00	160·00 192·00
1. B. Palanka I	5,80	100 120	580·00 696·00	464·00 556·80	371·20 445·44	185·60 222·72
1. Vel. Bečkerek	9,00	100 120	900·00 1.080·00	720·00 864·00	576·00 691·20	288·00 345·60
1. Vel. Kikinda	9,50	100 120	950·00 1.140·00	760·00 912·00	608·00 729·60	304·00 364·80
1. Jaša Tomić III	10,00	100 120	1.000·00 1.200·00	800·00 960·00	640·00 768·00	320·00 384·00
1. B. Palanka II 2. Jaša Tomić I 3. Kula II 4. Vršac	10,50	100 120	1.050·00 1.260·00	840·00 1.008·00	672·00 806·40	336·00 403·20

Procenbeni srezovi	Čist katastarski prihod	Količnik	Razred zemljišta po agrarnom Zakonu			
			I	II	III	IV
			Cene u dinarima za jedno katastarsko jutro			
1. Jaša Tomić II 2. Kula I 3. Nova Kanjiža 4. Novi Sad 5. Pančevo 6. Senta	11,00	100 120	1.100·00 1.320·00	880·00 1.056·00	704·00 844·80	352·00 422·40
1. Alibunar 2. Bela Crkva 3. Sombor	12,00	100 120	1.200·00 1.440·00	960·00 1.152·00	768·00 921·60	384·00 460·80
1. Subotica	12,50	100 120	1.250·00 1.500·00	1.000·00 1.200·00	800·00 960·00	400·00 480·00
1. Oravica 2. Seged (ne postoji)	13,50	100 120	1.350·00 1.620·00	1.080·00 1.296·00	864·00 1.036·80	432·00 518·40
1. D. Lendava III	14,50	100 120	1.450·00 1.740·00	1.160·00 1.392·00	928·00 1.113·60	464·00 556·80
1. Kermend	15,00	100 120	1.500·00 1.800·00	1.200·00 1.440·00	960·00 1.152·00	480·00 576·00
1. Delnice 2. Našice 3. Valpovo 4. Sisak IV	16,00	100 120	1.600·00 1.920·00	1.280·00 1.536·00	1.024·00 1.228·80	512·00 614·40
1. Mur. Sobota II	16,50	100 120	1.650·00 1.980·00	1.320·00 1.584·00	1.056·00 1.267·20	528·00 633·60
1. D. Lendava II	17,00	100 120	1.700·00 2.040·00	1.360·00 1.632·00	1.088·00 1.305·60	544·00 652·80
1. Karlovac II srez 2. Sisak III srez	18,00	100 120	1.800·00 2.160·00	1.440·00 1.728·00	1.152·00 1.382·40	576·00 691·20
1. Beli Manastir 2. Murska Sobotica I	18,50	100 120	1.850·00 2.220·00	1.480·00 1.776·00	1.184·00 1.420·80	592·00 710·40

Procenbeni srezovi	Čist katastarski prihod	Količnik	Razred zemljišta po agrarnom Zakonu			
			I	II	III	IV
			Cene u dinarima za jedno katastarsko jutro			
1. Črnomelj 2. Kočevje 3. Novo Mesto II 4. Pakrac 5. Radovljica II 6. Radovljica III 7. Sisak II srez 8. Slatina 9. Slav. Požega 10. Velika Gorica 11. Velikovec III 12. Virovitica	19,00	100 120	1.900·00 2.280·00	1.520·00 1.824·00	1.216·00 1.459·20	608·00 729·60
1. Darda II 2. D. Lendava I 3. S. Mitrovica 4. Vinkovci 5. Zemun	19,50	100 120	1.950·00 2.340·00	1.560·00 1.872·00	1.248·00 1.497·60	624·00 748·80
1. Djakovo 2. Jatrebarsko I 3. Kranj III 4. Križ 5. Nova Gradiška 6. Osijek 7. Ruma 8. Vukovar	20,00	100 120	2.000·00 2.400·00	1.600·00 1.920·00	1.280·00 1.536·00	640·00 768·00
1. Celje I-b 2. Jatrebarsko II 3. Kopivnica 4. Radovljica I 5. Sisak I grad	21,00	100 120	2.100·00 2.520·00	1.680·00 2.016·00	1.344·00 1.612·80	672·00 806·40
1. Kranj II 2. Velikovec II	22,00	100 120	2.200·00 2.640·00	1.760·00 2.112·00	1.408·00 1.689·60	704·00 844·80
1. Krško II 2. Logatec 3. Maribor II 4. Ptuj II	23,00	100 120	2.300·00 2.760·00	1.840·00 2.208·00	1.472·00 1.766·40	736·00 883·20

Procenbeni srezovi	Čist katastarski prihod	Količnik	Razred zemljišta po agrarnom Zakonu			
			I	II	III	IV
			Cene u dinarima za jedno katastarsko jutro			
1. Brežice II 2. Darda I 3. Kamnik 4. Kranj I 5. Križevci 6. Zlatař	24,00	100 120	2.400·00 2.880·00	1.920·00 2.304·00	1.536·00 1.843·20	768·00 921·60
1. Karlovac I g. 2. Krap. Toplice 3. Krško I 4. Litija I 5. Litija II 6. Ljubljana okol. 7. Novo Mesto I 8. Varaždin 9. Zagreb II srez	25,00	100 120	2.500·00 3.000·00	2.000·00 2.400·00	1.600·00 1.920·00	800·00 960·00
1. Batina (Mohač) 2. Ljubljana m. 3. Zagreb I grad	27,00	100 120	2.700·00 3.240·00	2.160·00 2.592·00	1.728·00 2.073·60	864·00 1.036·80
1. Brežice I 2. Celje II-a 3. Celje II-b	28,00	100 120	2.800·00 3.360·00	2.240·00 2.688·00	1.792·00 2.150·40	896·00 1.075·20
1. Slovenjgradec	29,00	100 120	2.900·00 3.480·00	2.320·00 2.784·00	1.856·00 2.227·20	928·00 1.113·60
1. Ljutomer	30,00	100 120	3.000·00 3.600·00	2.400·00 2.880·00	1.920·00 2.304·00	960·00 1.152·00
1. Ptuj I	32,00	100 120	3.200·00 3.840·00	2.560·00 3.072·00	2.048·00 2.457·60	1.024·00 1.228·80
1. Celje I-a	33,00	100 120	3.300·00 3.960·00	2.640·00 3.168·00	2.112·00 2.534·40	1.056·00 1.267·20
1. Velikovec I	34,0	100 120	3.400·00 4.080·00	2.720·00 3.264·00	2.176·00 2.611·20	1.088·00 1.305·60
1. Maribor I	35,00	100 120	3.500·00 4.200·00	2.800·00 3.360·00	2.240·00 2.688·00	1.120·00 1.344·00
1. Radgona	36,00	100 120	3.600·00 4.320·00	2.880·00 3.456·00	2.304·00 2.764·80	1.152·00 1.382·40

S P I S A K CENA ZEMLJIŠTA ZA PAŠNJAKE

na osnovu člana 29 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima sa izmenama i dopunama od 24 juna 1933 g.

Primerbe: količnik 100 vredi za zemljišta za koja se plaća vodni doprinos.
Količnik 120 vredi za ostala zemljišta.

Procenbeni srezovi	Čist katastarski prihod	Količnik	Razred zemljišta po agrarnom Zakonu			
			I	II	III	IV
			Cene u dinarima za jedno katastarsko jutro			
1. Radovljica III	0,80	100 120	80·00 93·00	64·00 76·80	51·20 61·44	25·60 30·72
1. Radovljica II	1,50	100 120	150·00 180·00	120·00 144·00	96·00 115·20	48·00 57·60
1. Delnice 2. Karlovac 3. Radovljica I	2,80	100 120	280·00 336·00	224·00 268·80	179·20 215·04	89·60 107·52
1. Kermend	3,20	100 120	320·00 384·00	256·00 307·20	204·80 245·76	102·40 122·88
1. Mur. Sobota II	3,40	100 120	340·00 408·00	272·00 326·40	217·60 261·12	108·80 130·56
1. Kranj II 2. Kranj III 3. Krško II	3,80	100 120	380·00 456·00	304·00 364·80	243·20 291·84	121·60 145·92
1. Ljubljana mesto	4,00	100 120	400·00 480·00	320·00 384·00	256·00 307·20	128·00 153·60

Procenbeni srezovi	Čist katastar- ski prihod	Količnik	Razred zemljišta po agrarnom Zakonu			
			I	II	III	IV
			Cene u dinarima za jedno katastarsko jutro			
1. Črnomelj	4,20	100 120	420·00 504·00	336·00 403·20	268·80 322·56	134·40 161·28
1. Velikovec III	4,60	100 120	460·00 552·00	368·00 441·60	294·40 353·28	147·20 176·64
1. Sisak III srez 2. Sisak IV srez	4,80	100 120	480·00 576·00	384·00 460·80	307·20 363·64	153·60 184·32
1. D. Lendava III	5,20	100 120	520·00 624·00	416·00 499·20	332·80 399·36	166·40 199·68
1. Velikovec II	5,60	100 120	560·00 672·00	448·00 537·60	358·40 430·08	179·20 215·04
1. Kočevje 2. Litija I 3. Logatec 4. Litija II 5. Novo Mesto II	5,80	100 120	580·00 696·00	464·00 556·80	371·20 445·44	185·60 222·72
1. Sisak II srez	6,20	100 120	620·00 744·00	496·00 595·20	396·80 476·16	198·40 238·08
1. D. Lendava II	6,40	100 120	640·00 768·00	512·00 614·40	409·60 491·52	204·80 245·76
1. Kamnik 2. Kranj I 3. Ljubljana okol.	6,60	100 120	660·00 792·00	528·00 633·60	422·40 506·88	211·20 253·44
1. Brežice II 2. Jastrebarsko II	7,00	100 120	700·00 840·00	560·00 672·00	448·00 537·60	224·00 268·80
1. Celje I-b	7,40	100 120	740·00 888·00	592·00 710·40	473·60 568·32	236·80 284·16
1. Celje II-b 2. Mur. Sobota I 3. Novo Mesto I	7,60	100 120	760·00 912·00	608·00 729·60	486·40 583·68	243·20 291·84
1. Nova Gradiška	7,80	100 120	780·00 936·00	624·00 748·80	499·20 599·04	249·60 299·52

Procenbeni srezovi	Čisl katastar- ski prihod	Količnik	Razred zemljišta po agrarnom Zakonu			
			I	II	III	IV
			Cene u dinarima za jedno katastarsko jutro			
1. Jastrebarsko I 2. Koprivnica 3. Križ 4. Našice 5. Oravica 6. Ptuj II 7. Sisak I grad 8. Valpovo 9. Velika Gorica	8,00	100 120	800·00 960·00	640·00 768·00	512·00 614·40	256·00 307·20
1. Bela Crkva 2. Đakovo 3. Križevci 4. Zlatar	8,50	100 120	850·00 1.020·00	680·00 816·00	544·00 652·80	272·00 326·40
1. D. Lendava I 2. Karlovac I g. 3. Krap. Toplice 4. Pakrac 5. Slavon. Požega 6. Virovitica 7. Zagreb I grad 8. Zagreb II srez	9,00	100 120	900·00 1.080·00	720·00 864·00	576·00 691·20	288·00 345·60
1. Bač. Palanka II 2. Slatina 3. Vršac	9,50	100 120	950·00 1.140·00	760·00 912·00	608·00 729·60	304·00 364·80
1. Celje II-a 2. Maribor II 3. Varaždin	10,00	100 120	1.000·00 1.200·00	800·00 960·00	640·00 768·00	320·00 384·00
1. Jaša Tomić III 2. Krško I 3. Perlez 4. Vinkovci	10,50	100 120	1.050·00 1.260·00	840·00 1.008·00	672·00 806·40	336·00 403·20
1. Beli Manastir 2. Jaša Tomić I 3. Titel 4. Velikovec I	11,00	100 120	1.100·00 1.320·00	880·00 1.056·00	704·00 844·80	352·00 422·40

Procenbeni srezovi	Čist katastar- ski prihod	Količnik	Razred zemljišta po agrarnom Zakonu			
			I	II	III	IV
			Cene u dinarima za jedno katastarsko jutro			
1. Jaša Tomić II 2. Kula I 3. Slovenjgradec	11,50	100 120	1.150·00 1.380·00	920·00 1.104·00	736·00 883·20	368·00 441·60
1. Osijek 2. Radgona 3. Vel. Bečkerek	12,00	100 120	1.200·00 1.440·00	960·00 1.152·00	768·00 921·60	384·00 460·80
1. Bač. Palanka I 2. Novi Sad 3. Ruma 4. Senta 5. S. Mitrovica 6. Vel. Kikinda 7. Vukovar 8. Zemun	12,50	100 120	1.250·00 1.500·00	1.000·00 1.200·00	800·00 960·00	400·00 480·00
1. Batina (Mohač) 2. Darda I 3. Pančevo	13,00	100 120	1.300·00 1.560·00	1.040·00 1.248·00	832·00 998·40	416·00 499·20
1. Darda II 2. Kula II 3. Ljutomer 4. Nova Kanjiža 5. Ptuj I	13,50	100 120	1.350·00 1.620·00	1.080·00 1.296·00	864·00 1.036·80	432·00 518·40
1. Seged (ne po- stoji)	14,50	100 120	1.450·00 1.740·00	1.160·00 1.392·00	928·00 1.113·60	464·00 556·80
1. Alibunar	15,00	100 120	1.500·00 1.800·00	1.200·00 1.440·00	960·00 1.152·00	480·00 576·00
1. Celje I-a 2. Sombor 3. Subotica	16,00	100 120	1.600·00 1.920·00	1.280·00 1.536·00	1.024·00 1.228·80	512·00 614·40
1. Brežice	17,00	100 120	1.700·00 2.040·00	1.360·00 1.632·00	1.088·00 1.305·60	544·00 652·80
1. Maribor I	22,00	100 120	2.200·00 2.640·00	1.760·00 2.112·00	1.408·00 1.689·60	704·00 844·80

S P I S A K CENA ZEMLJIŠTA ŠUME

na osnovu člana 30 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima sa izmenama i dopunama od 24 juna 1933 god. i člana 2 Pravilnika o visini i načinu isplate otštete za eksproprisane šume i odnosnom postupku broj 45485/VI-a od 15-VII-1931 god.

Pr im e d b a: količnik 200 vredi za sva šumska zemljišta bez obzira da li se plaća ili se ne plaća vodni doprinos.

Procenbeni srezovi	Čist katastar- ski prihod	Količnik	Razred zemljišta po agrarnom Zakonu			
			I	II	III	IV
			Cene u dinarima za jedno katastarsko jutro			
1. Radovljica III	1,30	200	260·00	208·00	166·40	83·20
1. Litija II 2. Novo Mesto II 3. Radovljica II	1,50	200	300·00	240·00	192·00	96·00
1. Kranj III 2. Novo Mesto I	1,70	200	340·00	272·00	217·60	108·80
1. Celje I-b 2. Kočevje 3. Krško II 4. Titel	1,90	200	380·00	304·00	243·20	121·60
1. Celje II-b 2. Jaša Tomić III 3. Litija I 4. Radovljica I	2,00	200	400·00	320·00	256·00	128·00

Procenbeni srezovi	Čist katastar- ski prihod	Količnik	Razred zemljišta po agrarnom Zakonu			
			I	II	III	IV
			Cene u dinarima za jedno katastarsko jutro			
1. Brežice II 2. Kranj II 3. Krško I 4. Zlatar	2,20	200	440·00	352·00	281·60	140·80
1. Krap. Toplice	2,40	200	480·00	384·00	307·20	153·60
1. Celje II-a 2. Črnomelj 3. Kamnik 4. Kranj I 5. Velikovec II 6. Velikovec III	2,60	200	520·00	416·00	332·80	166·40
1. Beli Manastir 2. Jastrebarsko II 3. Kula I 4. Kula II 5. Logatec 6. Ljubljana okol. 7. Mur. Sobota 8. Sisak I grad 9. Slovenj-gradec	2,80	200	560·00	448·00	358·40	179·20
1. Delnice 2. D. Lendava II 3. D. Lendava III 4. Karlovac II srez 5. Oravica 6. Vršac	3,00	200	600·00	480·00	384·00	192·00
1. Križevci 2. Ninčičevo (Par.)	3,20	200	640·00	512·00	409·60	204·80
1. Brežice I 2. Celje I-a 3. Jastrebarsko I 4. Karlovac I grad 5. Pakrac	3,40	200	680·00	544·00	435·20	217·60
1. Darda I 2. Darda II 3. Ruma 4. Slav. Požega 5. Velikovec I	3,60	200	720·00	576·00	460·80	230·40

Procenbeni srezovi	Čist katastar- ski prihod	Količnik	Razred zemljišta po agrarnom Zakonu			
			I	II	III	IV
			Cene u dinarima za jedno katastarsko jutro			
1. Bač. Palanka II 2. Batina (Mohač) 3. Jaša Tomić I 4. Maribor II 5. Nova Kanjiža 6. Novi Sad 7. Seged (ne po- stoji) 8. Vel. Kikinda	3,80	200	760·00	608·00	486·40	243·20
1. Djakovo 2. Našice 3. Varaždin 4. Velika Gorica 5. Zagreb II srez	4,00	200	800·00	640·00	512·00	256·00
1. D. Lendava I 2. Kermend 3. Perlez 4. Ptuj II	4,20	200	840·00	672·00	537·60	268·80
1. Koprivnica 2. Osijek 3. Sisak III 4. Virovitica 5. Zagreb I grad 6. Zemun	4,40	200	880·00	704·00	563·20	281·60
1. Mur. Sobota I	4,60	200	920·00	736·00	588·80	294·40
1. Bač. Palanka 2. Bela Crkva 3. Križ 4. Senta 5. Slatina 6. Subotica 7. Vel. Bečkerek	4,80	200	960·00	768·00	614·40	307·20
1. Alibunar 2. Sisak IV	5,00	200	1.000·00	800·00	640·00	320·00
1. Vukovar	5,20	200	1.040·00	832·00	665·60	332·80

Procenbeni srezovi	Čist katastar- ski prihod	Količnik	Razred zemljišta po agrarnom Zakonu			
			I	II	III	IV
			Cene u dinarima za jedno katastarsko jutro			
1. Sisak II srez	5,40	200	1.080·00	864·00	691·20	345·60
1. Maribor I 2. Nova Gradiška 3. Valpovo	5,60	200	1.120·00	896·00	716·80	358·40
1. Pančevo	5,80	200	1.160·00	928·00	742·40	371·20
1. Srem. Mitrovica 2. Vinkovci	6,00	200	1.200·00	960·00	768·00	384·00
1. Sombor	6,60	200	1.320·00	1.056·00	844·80	422·40
1. Ptuj I	7,40	200	1.480·00	1.184·00	947·20	473·60
1. Ljutomer	8,00	200	1.600·00	1.280·00	1.024·00	512·00
1. Radgona	8,50	200	1.700·00	1.360·00	1.088·00	544·00

Na osnovu § 78 tačka 6 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 god. sa izmenama i dopunama od 5 decembra 1931 god. te od 24 juna 1933 god., a u sporazumu sa Gospodinom Ministrom finansija od 5 septembra 1933 god. Br. 37529/I propisujem sledeći

PRAVILNIK

O NAČINU UPLATE I RUKOVANJU SA UPLAĆENIM IZNOSIMA ZAKUPNINE

Član 1

Zakupninu prema zakonu od 20 maja 1922 god. o izdavanju zemljišta velikih poseda u četvorogodišnji zakup te godišnji doprinos prema čl. 13 zakona od 4 juna 1922 god. o provedbi delomične eksproprijacije zemljišta velikih poseda i t. d. za ekonomske godine 1931/32 i 1932/33 g. u koliko razrez nije do sada već izvršen, razrezuju agrarni odeljci pri sreškim načelstvima na osnovu individualnih spiskova o razdeljenim površinama zemljišta koje je pod agrarnom reformom.

Razrez i naplata vršice se po naročitim obrascima, koje će izdati Ministarstvo poljoprivrede.

Član 2

Individualne spiskove sastavljaju izvršni organi agrarne reforme u tri primerka i to: posebno za dobrovoljce a posebno za zakupce i za svaku opštinu čiji su stanovnici dobili zemlju. Ako su agrarni subjekti dobili zemlju na više poseda, to se individualni

spiskovi imaju sastaviti za svaki posed i za svaku opštinu posebno.

Tako sastavljene spiskove pregleda i potvrđuje tačnost nadležni agrarni referent pri sreskom načelstvu.

Član 3

Od individualnih spiskova ostaje jedan primerak kod agrarnog odeljka nadležnog sreskog načelstva, druga dva primerka agrarni odeljak poslaće poreskoj upravi na čijoj se teritoriji nalazi dotični posed, koja će jedan primerak poslati nadležnoj opštini radi naplate zakupnine.

Član 4

Individualne spiskove za zemljišta koja su razdeljena ratnim dobrovoljcima, agrarni odeljci poslaće neposredno Ministarstvu poljoprivrede.

Na osnovu tih spiskova Finansijski osek Ministarstva poljoprivrede razrezane sume na ime 3/4 zakupnine knjižice za svaku ekonomsku godinu u već postojeće partijalnike „sopstvenika imanja”.

Član 5

Nadležna opština čim primi jedan primerak individualnog spiska o razrezu zakupnine odmah će pozvati agrarne subjekte da u roku od 30 dana uplate razrezane sume na ime zakupnine. Ako to i tada ne bi učinili onda će pristupiti administrativnom izvršenju.

Pored raspoređenih suma mogu opštine u svoju korist od svakog subjekta naplatiti još i dva od sto od razrezane sume na ime troškova.

Član 6

Naplaćene sume opština će predati nadležnoj poreskoj upravi najkasnije do svakog 5 u mesecu i to: uz poseban spisak i za svaku ekonomsku godinu, i za svaki veliki posed posebno.

Član 7

Poreske uprave primljeni novac knjižice na račun zakupnine za agrarno zemljište posebno za svaku ekonomsku godinu.

Član 8

Poreske uprave vršice kontrolu kod pojedinih opština o naplati razrezane zakupnine te o predaji već naplaćenih suma na račun toga. U koliko primete slabo naplaćivanje razrezanih suma, upotrebiće sva sredstva da se naplata kao i predaja naplaćenih suma redovno vrši.

Član 9

Eventualne promene u individualnim spiskovima kako u pogledu lica kojima je dodeljena agrarna zemlja, tako isto i u pogledu visine razrezanih suma, vršice agrarni odeljci pri sreskim načelstvima s tim, da o svima tim promenama obaveste ustanove navedene u čl. 3 i 4 ovoga pravilnika.

Član 10

Sve sume naplaćene na ime razrezane zakupnine za 1931/32 i 1932/33 god. nadležne poreske uprave slaće Privilegovanoj agrarnoj banci u Beogradu za račun države, a na ime zakupnine za agrarna zemljišta iz 1931/32 i 1932/33 ekonomske godine.

Član 11

One sume novca koje su već uplaćene kod Državne hipotekarne banke na ime anuiteta — zakupnine za 1931/32 god. i 1932/33 ekonomsku godinu, po stupanju na snagu ovoga pravilnika, poslaće ova Privilegovanoj agrarnoj banci koja će ih knjižiti na način naveden u prethodnom članu.

Član 12

Sve sume naplaćene na ime anuiteta — zakupnine za 1931/32 i 1932/33 ekonomsku godinu, koje su već predate Privilegovanoj agrarnoj banci ova će ih preknjižiti u smislu čl. 10 ovog pravilnika.

Član 13

Isto tako ima se postupiti sa svima sumama novca koje su naplaćene na račun anuiteta — zakupnine za 1931/32 i 1932/33 ekonomsku godinu i još se nalaze kod sreskih načelstava ili kojih drugih vlasti.

Član 14

Za sve sume novca uplaćene na ime zakupnine — anuiteta za 1931/32 i 1932/33 ekonomsku godinu, koje se imaju predati ili su već predate Privilegovanoj agrarnoj banci ima se izvršiti obračun. U koliko se pokaže da je plaćena suma veća od redovne zakupnine ima se višak stranci uračunati u otplatu prvog anuiteta koji počinje sa 1 oktobrom 1933 god. dok u protivnom slučaju ima se razlika od dužnika naplatiti.

Obračun o ovim sumama vršiće Finansijski otsek Ministarstva poljoprivrede sa pomenutim ustanovama a na osnovu podataka koje će prikupiti kao i sa kojima već raspolaže.

Član 15

Za naplaćivanje godišnjeg doprinosa po čl. 13 zakona od 4 juna 1922 god. važe propisi ovog pravilnika.

Član 16

Sve sume koje budu naplaćene na ime zakupnine, oštete za oranje, sejanje i seme i oštete za zgrade, za godine zaključno sa 1930/31 ekonomskom godinom, nadležne poreske uprave knjižice u korist vanrednog prihoda budžeta one budžetske godine u kojoj je naplata izvršena.

Član 17

U smislu § 66 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 10 juna 1931 god. sa izmenama i dopunama od 5 decembra 1931 god. i 24 juna 1933 godine, prestaje sa 30 septembrom

1933 god. razrez zakupnine i godišnjih doprinosa. Od 1 oktobra 1933 god. počinju teći anuiteti koji će se naplaćivati po uredbi predviđenoj u § 42 citiranog zakona.

Član 18

Ovaj Pravilnik stupa na snagu od dana proglašenja u „Službenim novinama”.

Broj 57991/VI-v

11 septembra 1933 god.

Beograd

Ministar poljoprivrede,

Dr. Lj. Tomašić s. r.

Na osnovu § 75 st. 4 i § 78 st. 7 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 godine sa izmenama i dopunama od 5 decembra 1931 godine i od 24 juna 1933 godine propisujem

PRAVILNIK

O VRŠENJU PRAVA PRVOKUPA

Član 1

Zakonom o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima (§ 75) dato je Privilegovanoj agrarnoj banci a. d. u Beogradu pravo prvokupa u svrhu, da agrarna zemlja ostane u rukama zemljoradnika i da se onemogući svaka špekulacija sa tom zemljom.

Član 2

Pravo prvokupa odnosi se na:

a) nekretnine, koje će se na osnovu § 56 Zakona o likvidaciji agrarne reforme eksproprijisati i u zemljišnim knjigama preneti u vlasnost agrarnih subjekata;

b) nekretnine, koje po odobrenju Ministra poljoprivrede kupe agrarni subjekti na osnovu § 36 Zakona o likvidaciji te ih prenesu u zemljišnim knjigama na svoje ime.

U eksproprijacionoj odluci, izdanoj po § 56 Zakona, kao i u svakom rešenju Ministra poljoprivrede, donesenom na osnovu § 36 Zakona, ima se odrediti u zemljišnim knjigama zabeležba prava prvokupa u korist Privilegovane agrarne banke.

Član 3

Vlasnici nekretnina iz prednjeg člana ako prodaju te nekretnine ili jedan deo istih trećem licu obavezni su da izveste o prodaji Privilegovanu agrarnu banku aktom i da prilože kupo-prodajni ugovor, u izvoru i prepisu neposredno ili na povratni receptis.

Za slučaj da vlasnik prodaje samo jedan deo parcele, dužan je priložiti i deobni nacrt radi zemljišnoknjižne provedbe.

Član 4

Privilegovana agrarna banka ima u roku od 3 meseca, računajući od dana prijema kupo-prodajnog ugovora, da izjavi da li će se koristiti pravom prvokupa.

Ako banka neće da otkupi te nekretnine, staviće na izvorni kupo-prodajni ugovor izjavu, da se ne koristi pravom prvokupa, pa će taj ugovor što pre vratiti prodavcu.

Sa uknjižbom ovih nekretnina u zemljišnim knjigama na ime kupca ima se istovremeno preneti zabeležba prava prvokupa u korist Privilegovane agrarne banke.

Član 5

Ako se Privilegovana agrarna banka koristi pravom prvokupa, ima pravo, da otkupi nekretnine navedene u članu 2 pod a) po zakonskoj oštetnoj ceni utvrđenoj u eksproprijacionoj odluci, a nekretnine, navedene u čl. 2 pod b) ovog Pravilnika po kupo-prodajnoj ceni, navedenoj u odobrenom kupo-prodajnom ugovoru.

Pored ove cene Privilegovana agrarna banka dužna je da plati prodavcu i troškove za izmeru zemlje, efektivne troškove za provedbu u zemljišnim knjigama, za plaćeni prinos kolonizacionom fondu, i eventualne troškove za investicije, ove poslednje po proceni izvršenoj prema propisima Privilegovane agrarne banke.

Kada Privilegovana agrarna banka utvrdi otkupnu cenu po ovom članu, izvestiće u roku predviđenom u § 4 prodavca na taj način, što će na prepisu kupo-prodajnog ugovora, napisati izjavu da preuzima kupo-prodajni objekat uz cenu utvrđenu po ovome članu te ga prodavcu vratiti. Prodavac može odustati od ove prodaje u roku od trideset dana po prijemu kupo-prodajnog ugovora i o tome ima pismeno izvestiti Privilegovanu agrarnu banku.

Član 6

Ako Privilegovana agrarna banka u roku od tri meseca ne dađe nikavu izjavu smatra se, da pristaje na kupo-prodaju trećem licu, pa se kod uknjižbe prodajnih nekretnina na kupca ima u zemljišnim knjigama istovremeno provesti i zabeležba prava prvokupa.

Ako vlasnik nekretnina iz čl. 2 proda te nekretnine a ne postupi po čl. 3 ovoga Pravilnika, Privilegovana agrarna banka kad sazna za takvu prodaju ima pravo, da preduzme te nekretnine pod uslovima iz čl. 5. Vlasnik u tom slučaju nema pravo da se koristi povlasticom iz poslednjeg stava čl. 5.

Član 7

Otkupljene nekretnine prodaće Privilegovana agrarna banka prvenstveno agrarnim subjektima ili članovima agrarnih zajednica (zadruga).

Član 8

Pravo prvokupa prestaje nakon 10 godina računajući od dana izdanja eksproprijacione odluke za nekretnine iz čl. 2 pod a) ovog Pravilnika a za nekretnine iz istog čl. pod b) od dana izdanja rešenja Ministra poljoprivrede.

Po isteku toga roka sudovi će brisati zabeležbu prava prvokupa po zvaničnoj dužnosti ili po molbi vlasnika nekretnina bez takse.

Član 9

Ovaj Pravilnik stupa na snagu kad bude obnarodovan u „Službenim novinama”.

Br. 54.415/VI-b

21 avgusta 1933 godine
u Beogradu

Ministar poljoprivrede,
Dr. **Lj. Tomašić** s. r.

NAPOMENA

UREDBA o finansijskoj likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima, obnarodovana je u „Službenim novinama” br. 219—LXVII, od 26 septembra 1933 god.

PRAVILNIK za izvršenje Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima, obnarodovan je u „Službenim novinama” br. 179—LI, od 9 avgusta 1933 god.

PRAVILNIK o gradevnim zonama u gradovima, obnarodovan je u „Službenim novinama” br. 191—LVII, od 23 avgusta 1933 god.

PRAVILNIK o tehničkim radovima, obnarodovan je u „Službenim novinama” br. 191—LVII, od 23 avgusta 1933 god.

PRAVILNIK o načinu uplate i rukovanju sa uplaćenim iznosima zakupnine, obnarodovan je u „Službenim novinama” br. 213—LXIV, od 19 septembra 1933 god.

PRAVILNIK o izvršenju prava prvokupa, obnarodovan je u „Službenim novinama” br. 199—LVIII, od 2 septembra 1933 god.

S A D R Ź A J

ZAKON O LIKVIDACIJI AGRARNE REFORME NA VELIKIM POSEDIMA OD 19 JUNA 1931 GODINE SA IZMENAMA I DOPUNAMA OD 5 DECEMBRA 1931 GODINE I 24 JUNA 1933 GODINE

	Strana
Svrha Zakona	3

GLAVA I

Objekti agrarne reforme

Opšte odredbe	3
Eksproprijacija	10

Maksimum

Uži maksimum	14
Širi maksimum	15
Supermaksimum	16

GLAVA II

Subjekti agrarne reforme	19
------------------------------------	----

GLAVA III

Odšteta za eksproprisano zemljište

Ustanovljenje odštete	25
Način isplate	30

GLAVA IV

Postupak

Utvrdivanje objekata	33
Utvrdivanje subjekta	35

IV

Utvrđenje odštete	37
Provedba eksproprijacije	37

GLAVA V

Završne odredbe	40
ZAKON o izmenama i dopunama Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 godine sa izmenama i dopunama toga Zakona od 5 decembra 1931 godine	53
UREDBA o finansijskoj likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima:	
Opšte odredbe	71
Emisija obveznica	72
Služba po obveznicama	76
Isplata oštete	82
Naplata anuiteta	86
PRAVILNIK za izvršenje Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima:	
Posedi koji potpadaju pod odredbe Zakona	96
Objekti agrarne reforme	97
Agrarni subjekti	100
Visina i način isplate naknade za eksproprijisana zemljišta	101
Postupak i način provedbe eksproprijacije	102
Utvrđenje objekata	102
Komisije za likvidaciju agrarne reforme	108
Utvrđivanje agrarnih subjekata	111
Provedba eksproprijacije	114
Eksproprijacija šumskog zemljišta	116
Eksproprijacija močvara i neplodnih ritova	117
Ošteta za oranje i seme, inventar i zgrade	118
Patronati	119
PRAVILNIK o građevnim zonama u gradovima	121
PRAVILNIK o tehničkim radovima	125
Spisak cena zemljišta	155
PRAVILNIK o načinu uplate i rukovanju sa uplaćenim iznosima zakupnine	171
PRAVILNIK o vršenju prava prvokupa	177

